

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 1829**

31 Δεκεμβρίου 2001

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Ετήσια Έκθεση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα για το έτος 2000.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ του ΠΡΟΕΔΡΟΥ της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Στη νέα εποχή που διανύουμε, η κοινωνία της πληροφορίας διαφοροποιεί ριζικά τον τρόπο που ο άνθρωπος επικοινωνεί με το περιβάλλον του. Η ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών και του Διαδικτύου, οι νέες μορφές διαφήμισης και ηλεκτρονικών συναλλαγών, η σταδιακή δημιουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος ηλεκτρονικής διακυβέρνησης έχουν ως επακόλουθο την αυξημένη τάση συσσώρευσης και συσχετισμού πληροφοριών για όλες τις πτυχές της ιδιωτικής και δημόσιας ζωής του ανθρώπου. Στη σημερινή κοινωνία των πολιτών η ορατή δυνατότητα διαμόρφωσης μιας ανάγλυφης εικόνας της ανθρώπινης προσωπικότητας ανάγει περισσότερο από ποτέ άλλοτε- σε μείζον το θέμα της προστασίας της ιδιωτικότητας.

Οι μεγάλες προσδοκίες για την κοινωνία της πληροφορίας βασίζονται εν μέρει και στον τρόπο που προσεγγίζει και θα αντιμετωπίσει η Πολιτεία και η κοινωνία το θέμα προστασίας της ιδιωτικότητας. Το θεμελιώδες αυτό ανθρώπινο δικαίωμα και χαρακτηριστικό μιας ελεύθερης, ανοιχτής και δημοκρατικής κοινωνίας απειλείται από τη ραγδαία ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών. Είμαστε σε ένα σταυροδρόμι. Ως κοινωνία έχουμε αποφασίσει να θέσουμε τα όρια.

Τα εθνικά κοινοβούλια και οι διεθνείς οργανισμοί ανέπτυξαν θεσμικές ασφαλιστικές δικλείδες για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Ατομικό δικαίωμα αναγνωρισμένο από διεθνείς συμβάσεις και εθνικά συντάγματα, η ιδιωτικότητα αποτελεί πλέον συστατικό στοιχείο του σύγχρονου νομικού πολιτισμού.

Ο ετήσιος απολογισμός για το έτος 2000 που παρουσιάζεται στην παρούσα έκθεση περιλαμβάνει ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία για το έργο της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων σε όλα τα πεδία δράσης της. Συγκεκριμένα, καταγράφει και αναδεικνύει τις γνωμοδοτικές και ελεγκτικές λειτουργίες και τις αντίστοιχες ενέργειές της. Ο πρωταρχικός σκοπός της Αρχής που είναι η προστασία των δικαιωμάτων της προσωπικότητας και της ιδιωτικότητας πραγματώνεται με την ανάδειξη των κρίσιμων ζητημάτων που σχετίζονται με την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο πεδίο του κράτους, της κοινωνίας και της οικονομίας. Πραγματώνονται περαιτέρω με τον έλεγχο της εφαρμογής του νόμου και την επίλυση προβλημάτων στα οποία καλείται να παίξει το διαμεσολαβητικό ρόλο που της έχει ανατεθεί από το Ν. 2472/97.

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή, συμπλήρωσε ήδη το 2000 τρία έτη από την έναρξη λειτουργίας της. Θεωρώ αναγκαίο να επισημάνω όμως ότι το 1999 αποτέλεσε και το ορόσημο για τη λειτουργία της, αν αναλογιστούμε ότι με την οργάνωση της Γραμματείας, τη στελέχωση με προσωπικό υψηλών προδιαγραφών και την ενίσχυση των υλικοτεχνικών υποδομών της, δημιουργήθηκαν οι αναγκαίες συνθήκες ώστε να αρχίσει να ανταποκρίνεται ουσιαστικά στις αρμοδιότητες και στην αποστολή που της ανέθεσε η Πολιτεία.

Θέσαμε υψηλούς στόχους σε ένα πλαίσιο σταθερής αλλά και δύσκολης πορείας με χαραγμένη στρατηγική και προτεραιότητες. Το έργο μας, η χρησιμότητά μας κρίνεται καθημερινά με μέτρο κυρίως την ανταπόκρισή μας στις προσδοκίες των πολιτών για προστασία. Αυτή υπήρξε η καθημερινή μας επιδίωξη. Γνωρίζουμε ότι υπολείπονται αρκετά για να φτάσουμε το βαθμό επίτευξης των στόχων μας στα επιθυμητά επίπεδα, ώστε η προστασία των προσωπικών δεδομένων να εγχαραχτεί στη συνείδηση των πολιτών αλλά και όλων, όσοι επεξεργάζονται προσωπικές πληροφορίες.

Κάθε άνθρωπος έχει το δικαίωμα της προστασίας της ιδιωτικής του ζωής και του πληροφοριακού αυτοπροσδιορισμού του. Αποτελεί πρόκληση για εμάς και ως πολίτες και ως κοινωνία να προασπίσουμε την ιδιωτικότητα ως δικαίωμα που βρίσκεται στον πυρήνα των βασικών ανθρωπίνων ελευθεριών και αξιών. Και πρέπει να αναρωτηθούμε τι κοινωνία της πληροφορίας θα χτίσουμε αν η απώλεια της ιδιωτικότητας με τόση σπουδή γίνονταν το τίμημα για το οποιασδήποτε μορφής κέρδος.

Ο Πρόεδρος
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΑΦΕΡΜΟΣ
Επίτιμος Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων, η οποία είναι ανεξάρτητη δημόσια αρχή, έχει ως αποστολή της την εποπτεία της εφαρμογής του Ν. 2472/97 και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν στην προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά.

Η υποδομή της Αρχής, οργανωτικά και οικονομικά στοιχεία, συνοπτική περιγραφή της επέκτασης της πληροφορικής και επικοινωνιακής υποδομής, καθώς και το στρατηγικό πλαίσιο της Αρχής αναφορικά με τις επιδιωκόμενες δράσεις της στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» παρουσιάζονται στις ακόλουθες ενότητες. Το πρώτο αυτό μέρος ολοκληρώνεται με μια συνοπτική παρουσίαση της έκθεσης.

1.1 ΥΠΟΔΟΜΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

α) Ανθρώπινο Δυναμικό β) Οικονομικά Στοιχεία γ) Πληροφορική Υποδομή

α) Ανθρώπινο Δυναμικό

Η Αρχή επικουρείται στο έργο της από τη Γραμματεία που λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και συγκροτείται από τρία τμήματα: αα) το τμήμα Ελεγκτών, ββ) το τμήμα Επικοινωνίας και γγ) το τμήμα Διοικητικών και Οικονομικών Υποθέσεων. Το τμήμα Ελεγκτών έχει αρμοδιότητες καθοριστικού χαρακτήρα για την εκπλήρωση της αποστολής της Αρχής. Ενδεικτικά στο τμήμα αυτό ανήκει η διενέργεια διοικητικών ελέγχων σε κάθε αρχείο, η προπαρασκευή της έκδοσης κανονιστικών πράξεων για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων που εντάσσονται στο νομοθετικό πλαίσιο της προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η προπαρασκευή για την έκδοση Οδηγιών με σκοπό την ενιαία εφαρμογή της προστατευτικής του ατόμου νομοθεσίας, η προετοιμασία φακέλων, η σύνταξη μελετών, η υποβολή εισηγήσεων και η εν γένει συνδρομή της Αρχής κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της. Στελεχώνεται από ειδικούς επιστήμονες του κλάδου των επιστημών των Υπολογιστών και της Νομικής Πληροφορικής. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του 207/1998 Προεδρικού Διατάγματος για την οργάνωση της Γραμματείας της Αρχής ο αριθμός των οργανικών θέσεων του τμήματος αυτού προβλέπεται σε 13. Το νευραλγικό όμως αυτό τμήμα για τη λειτουργία της Αρχής έχει σημαντικά κενά στη στελέχωσή του. Μόνο οι οκτώ θέσεις ελεγκτών καλύφθηκαν αρχικά με συνέπεια να αντιμετωπίζει η Αρχή σοβαρές δυσχέρειες στην εκπλήρωση του ελεγκτικού της έργου και στην εκτέλεση της εν γένει αποστολής της. Οι δυσχέρειες αυτές επιτάθηκαν από την παραίτηση ενός ελεγκτή, μέσα στο έτος 2000, με συνέπεια ο αριθμός των κενών θέσεων ελεγκτών να ανέρχεται στις έξι. Ο Πρόεδρος της Αρχής ζήτησε την πλήρωση των κενών θέσεων με το υπ' αριθ. 810/17.7.2000 έγγραφό του προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης στο οποίο όμως δεν δόθηκε ακόμα συνέχεια. Είναι επιτακτικά αναγκαία για την αποτελεσματική ενάσκηση των αρμοδιοτήτων της Αρχής η προώθηση της διαδικασίας πλήρωσης των πιο πάνω κενών θέσεων.

Το τμήμα Επικοινωνίας αποτελείται από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό του κλάδου των Κοινωνικών επιστημών, της Επικοινωνίας και της Μετάφρασης. Είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της επικοινωνιακής πολιτικής της Αρχής, μέρος της οποίας είναι και η μέριμνα των δημοσίων σχέσεων και της επικοινωνίας της Αρχής με άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς, με ιδιώτες και με υπηρεσίες του εξωτερικού, συμπεριλαμβανομένων των αρμοδίων οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και η διοργάνωση ενημερωτικών και επιστημονικών ημερίδων και συνεδρίων επί θεμάτων αρμοδιότητας της Αρχής.

β. Οικονομικά Στοιχεία

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, ως ανεξάρτητη δημόσια Αρχή, έχει δικό της προϋπολογισμό τον οποίο εισηγείται ο Υπουργός Δικαιοσύνης, κατόπιν δικής της προτάσεως.

Ο Προϋπολογισμός της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ανήλθε, για το οικονομικό έτος 2000, στις Δρχ. 481.000.000 (Ευρώ 1.411.592,08). Οι βασικές κατηγορίες προβλεπόμενων δαπανών είναι: μισθοδοσία, πληρωμές για υπηρεσίες και προμήθειες αγαθών και κεφαλαιακού εξοπλισμού, πρόσθετες παροχές και πληρωμές για μετακίνηση δημοσίων ή μη λειτουργών και μεταβιβαστικές πληρωμές. Το ως άνω ποσό δαπανήθηκε στο σύνολό του. Ο εγκεκριμένος Προϋπολογισμός της Αρχής, για το οικονομικό έτος 2001, ανέρχεται στο ποσό των Δρχ. 502.500.000 (Ευρώ 1.474.688,19).

Στον Προϋπολογισμό του 2000, σε αντίθεση με αυτόν του 1999, περιελήφθησαν και κωδικοί αναφορικά με τις δαπάνες για την εκπαίδευση και την επιμόρφωση του προσωπικού της Αρχής, καθώς και με τις δαπάνες για την εκπροσώπηση της Αρχής τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

γ. Πληροφορική Υποδομή

Η δημιουργία της πληροφορικής υποδομής της Αρχής επιτεύχθηκε σε δύο χρονικά στάδια. Στο πρώτο στάδιο, η Αρχή προμηθεύτηκε σταθμούς εργασίας, εξυπηρετητές, δικτυακό εξοπλισμό, συστημικό λογισμικό και γενικές εφαρμογές. Επίσης, εξοπλισμό και υπηρεσίες πρόσβασης στο Διαδίκτυο μέσω μισθωμένης τηλεπικοινωνιακής γραμμής. Στο δεύτερο στάδιο, κατά τη διάρκεια του έτους 2000, ολοκληρώθηκε η ανάπτυξη και εγκατάσταση ειδικών εφαρμογών λογισμικού.

Στις ειδικές αυτές εφαρμογές συγκαταλέγονται τα συστήματα διαχείρισης προσωπικού, παγίων, διεκπεραίωσης λογιστικών υποθέσεων, παρακολούθησης πρωτοκόλλου και αυτοματισμού γραφείου, καθώς και τα συστήματα διαχείρισης εγκυκλίων, εγγράφων, κέντρου τεκμηρίωσης, μητρώου και κέντρου εξυπηρέτησης πολίτη.

Το ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα επιτρέπει την ηλεκτρονική υποστήριξη του διοικητικού και λογιστικού έργου της Αρχής, καθώς και των ελεγκτικών και των επικοινωνιακών δραστηριοτήτων της. Έτσι, βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα της Αρχής με την άριστη διαχείριση των διαθέσιμων πόρων και του ανθρώπινου δυναμικού και αναβαθμίζονται ποιοτικά οι υπηρεσίες που παρέχονται από την Αρχή στον πολίτη.

1.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ

Η Αρχή συνειδητοποίησε τον σημαντικό και κρίσιμο ρόλο της στην Κοινωνία της Πληροφορίας, ιδιαίτερα λόγω της ραγδαίας αποδοχής και χρήσης πληροφορικών και επικοινωνιακών εφαρμογών στο πλαίσιο της σύγκλισης των τεχνολογιών υπολογιστικής, επικοινωνιών, μέσων μαζικής ενημέρωσης και ψυχαγωγίας. Η κρισιμότητα του ρόλου της Αρχής επιτείνεται και από την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών όπως της γενετικής και της τεχνητής νοημοσύνης, σε συνδυασμό με τις επικοινωνίες, που διευρύνουν κατά πολύ το φάσμα των προσωπικών στοιχείων και την ένταση με την οποία αυτά μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο συλλογής και επεξεργασίας. Για τον λόγο αυτό, ανέπτυξε το στρατηγικό της πλαίσιο, το οποίο υπέβαλε μαζί με σχετική πρόταση εκπόνησης Επιχειρησιακού Σχεδίου προς τη Διαχειριστική Αρχή του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Η Αρχή, για να ανταποκριθεί στις προσδοκίες που εναποθέτουν σ' αυτήν η Πολιτεία, οι πολίτες και οι φορείς γενικότερα, πρέπει να αναπτύξει πληθώρα δραστηριοτήτων που θα της επιτρέψουν να έχει μια δυναμικά εξελισσόμενη και προσαρμοζόμενη στις τεχνολογικές αλλαγές υποδομή, στελέχη ικανά και μηχανισμούς και μέσα συνεργασιών με ενδιαφερόμενους και να συμβάλλει στην ανάλυση, σχεδίαση και αποδοχή φιλικών προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων τεχνολογιών. Ιδιαίτερα, στο πλαίσιο της Κοινωνίας της Πληροφορίας, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων αποβλέπει να καταστεί ενεργή συνιστώσα προστασίας του ατόμου από κινδύνους σχετικούς με την επεξεργασία προσωπικών του στοιχείων.

Στους στρατηγικούς στόχους της Αρχής συγκαταλέγονται η δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, η παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας προς τον πολίτη και τους υπεύθυνους επεξεργασίας και η θετική συνδρομή της Αρχής στην ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Ειδικότερα, οι άξονες δράσης, που εκτιμώνται ως στρατηγικής σημασίας για την προώθηση της αποστολής της Αρχής, διακρίνονται στους ακόλουθους:

• Αποτελεσματική Λειτουργία της Αρχής. Βελτίωση των διαδικασιών και της υποδομής της Αρχής για την αύξηση της αποτελεσματικότητάς της στις τρεις βασικές της λειτουργίες: της εξέτασης προσφυγών, της διενέργειας ελέγχων και της χορήγησης αδειών τήρησης αρχείων και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων.

• Ευαισθητοποίηση-Ενημέρωση των υποκειμένων και των υπεύθυνων επεξεργασίας. Η παροχή λεπτομερών πληροφοριών προς τους πολίτες και τους υπεύθυνους επεξεργασίας σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε διάφορους τομείς εφαρμογής του νομικού πλαισίου προστασίας των προσωπικών δεδομένων θα οδηγήσει σε βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρει η Αρχή.

• Προώθηση φιλικών προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων τεχνολογιών. Η αξιοποίηση φιλικών προς την προστασία των προσωπικών δεδομένων τεχνολογιών από την πλευρά των επιχειρήσεων και Οργανισμών αποτελεί μία από τις επιδιώξεις της Αρχής Προστασίας Δεδομένων, αφού είναι ένα αποτελεσματικό μέτρο για την αντιμετώπιση των κινδύνων των συνυφασμένων με την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

• Διαρκής Εκπαίδευση και Κατάρτιση του Ανθρώπινου Δυναμικού. Η διαρκής κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Αρχής, ιδιαίτερα του ειδικού επιστημονικού δυναμικού, των επιστημόνων ηλεκτρονικών υπολογιστών και των νομικών, είναι καθοριστικής σημασίας για τη λειτουργία της Αρχής στο προσδοκώμενο επίπεδο. Αυτή καθίσταται ακόμα πιο αναγκαία από τη ραγδαία εξέλιξη και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και δομών.

• Ενίσχυση των ενεργειών της Αρχής στην Περιφέρεια. Για τη βελτίωση του επιπέδου εξυπηρέτησης των πολιτών και των υπευθύνων επεξεργασίας στην Περιφέρεια συνιστάται η δημιουργία ηλεκτρονικής παρουσίας σε μεγάλες πόλεις όπως Θεσσαλονίκη και Ηράκλειο.

• Προώθηση Συνεργασιών. Η συνεχής και αποτελεσματική συνεργασία της Αρχής με τις αντίστοιχες Αρχές των χωρών-μελών της Ε.Ε. κρίνεται ως άκρως αναγκαία για την εξυπηρέτηση των πολιτών, αφού σε προσφυγές τους εμπλέκονται και άλλες χώρες. Επίσης, η ανάπτυξη συνεργασιών με διεθνείς οργανισμούς και χώρες πολιτικής και οικονομικής σημασίας για τη χώρα μας, όπως βαλκανικές.

• Ιδιαίτερη Συμβολή της Αρχής στην Ανάπτυξη της Κοινωνίας της Πληροφορίας. Ο ελεγκτικός και ο εν γένει ρόλος της Αρχής στην αναπτυσσόμενη Κοινωνία της Πληροφορίας αποκτά καίρια σημασία, αν αναλογιστεί κανείς τις αναγκαίες υποδομές για την αξιοποίηση εφαρμογών ηλεκτρονικών υπογραφών.

1.3 ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΛΥΣΕΙΣ

Συμβολή στην τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου.

Ο νόμος 2472/1997 με τον οποίο ο Έλληνας νομοθέτης εφάρμοσε την Κοινοτική Οδηγία 95/46/24.10.1995 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στην ελληνική έννομη τάξη έχει ένα πρωτοποριακό χαρακτήρα σχετικά με την έκταση και τον τρόπο της προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Το πεδίο, όμως, της εφαρμογής του έχει μια γενικότητα και ένα απαρέγκλιτο χαρακτήρα ιδίως σε ό,τι αφορά στην υποχρέωση γνωστοποίησης αρχείων και λήψης άδειας για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων με συνέπεια να επιβάλλονται υποχρεώσεις και συνακόλουθες επιβαρύνσεις στους πολίτες που δεν δικαιολογούνται από την ανάγκη προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Παράλληλα η Αρχή επωμίζεται ένα δυσβάσταχτο βάρος που μπορεί να τη μεταβάλει σ' ένα γραφειοκρατικό μηχανισμό που θα διαχειρίζεται περιττές γνωστοποιήσεις και θα την απομακρύνει από την αποστολή της για αποτελεσματική παρέμβαση σε καίρια θέματα προστασίας της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής του ατόμου. Έτσι σε συνήθεις περιπτώσεις επεξεργασιών και αρχείων με απροσδιόριστο αριθμό υποκειμένων, όπως είναι τα πελατολόγια και τα αρχεία των προμηθευτών και του προσωπικού των επιχειρήσεων, τα αρχεία των γιατρών και συμβολαιογράφων ή σε περιπτώσεις όπου πιθανολογείται η συναίνεση του ατόμου για την επεξεργασία των δεδομένων του από την ελεύθερη συμμετοχή του σε σωματεία ή κόμματα, η τήρηση των προβλεπόμενων διαδικασιών για γνωστοποίηση των κοινών αρχείων ή υποχρέωση εφοδιασμού με άδεια των υπευθύνων αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα προκαλεί προσκόμματα στη συναλλακτική ζωή και δυσλειτουργία της Αρχής κατά τρόπο δυσανάλογο προς την ανάγκη προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Γι' αυτό η Αρχή κινούμενη μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της να παρακολουθεί την εφαρμογή του νόμου και να επισημαίνει τις αναγκαίες νομοθετικές μεταβολές (άρθρ.19 παρ. ιβ του Ν.2472/1997) πρότεινε μια σειρά νομοθετικών μεταβολών τόσο στη νομοθεσία προστασίας προσωπικών δεδομένων όσο και στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Έτσι η Αρχή πρότεινε την τροποποίηση των άρθρων 6 και 7 του Ν.2472/1997 σχετικά με την υποχρέωση γνωστοποίησης αρχείου και την υποχρέωση εφοδιασμού με άδεια επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων έτσι ώστε ορισμένες κατηγορίες επεξεργασιών και αρχείων να απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις αυτές: α) Η πρώτη κατηγορία αφορά στα αρχεία προσωπικού επιχειρήσεων και εργοδοτών. Η Αρχή επιδιώκοντας την ορθολογική εξισορρόπηση των αναγκών της οικονομικής ζωής και επιχειρηματικής δράσης αφ' ενός και της προσωπικότητας και του πληροφορικού αυτοκαθορισμού των εργαζομένων που διακυβεύονται από τη σχέση εξάρτησης εργοδότη και εργαζομένου αφ' ετέρου πρότεινε τον περιορισμό της εξαίρεσης αυτής στις περιπτώσεις όπου η επεξεργασία έχει άμεση συνάφεια με τη σχέση εργασίας ή έργου είτε γιατί επιβάλλεται από διάταξη νόμου είτε γιατί είναι αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασης. Στην τελευταία δε περίπτωση είναι αναγκαία η προηγούμενη ενημέρωση του υποκειμένου. β) Η δεύτερη κατηγορία αναφέρεται στις συνήθεις περιπτώσεις επεξεργασιών που απορρέουν από την ανάγκη τήρησης αρχείων πελατών και προμηθευτών εφ'όσον αποκλείεται η δευτερογενής χρήση των δεδομένων μέσω της διαβίβασης ή κοινοποίησης σε τρίτους. Η Αρχή όμως σταθμίζοντας τους κινδύνους που απορρέουν από τη φύση των δραστηριοτήτων ορισμένων επιχειρήσεων και των δεδομένων που επεξεργάζονται πρότεινε να μην επεκταθεί η εξαίρεση αυτή στις ασφαλιστικές εταιρείες, τα χρηματοπιστωτικά νομικά πρόσωπα, τις φαρμακευτικές εταιρείες, τις εταιρείες εμπορίας πληροφοριών και τις εταιρείες έκδοσης πιστωτικών καρτών. γ) Η τρίτη κατηγορία αναφέρεται στα αρχεία γιατρών ή άλλων φυσικών προσώπων που παρέχουν υπηρεσίες υγείας εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεσμεύεται από ιατρικό ή άλλο απόρρητο που επιβάλλεται από το νόμο ή κώδικα δεοντολογίας δικηγόρων, συμβολαιογράφων, αμίσθων υποθηκοφυλάκων και δικαστικών επιμελητών για την παροχή νομικών υπηρεσιών στους πελάτες τους εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεσμεύεται από υποχρέωση απορρήτου που προβλέπεται από νόμο. Η Αρχή, όμως, σταθμίζοντας τους κινδύνους που απορρέουν από την επεξεργασία ιατρικών δεδομένων είτε από ορισμένους φο-

ρείς είτε με ορισμένα μέσα, πρότεινε να μην επεκταθεί η εξαίρεση αυτή στα νομικά πρόσωπα και Οργανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες υγείας καθώς και στους υπεύθυνους επεξεργασίας όταν η επεξεργασία διεξάγεται στο πλαίσιο προγραμμάτων τηλεϊατρικής ή παροχής ιατρικών υπηρεσιών μέσω δικτύου. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις η εξαίρεση από την υποχρέωση γνωστοποίησης ή εφοδιασμού με άδεια προϋποθέτει ότι τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Για την εφαρμογή τόσο της εξαίρεσης αυτής όσο και της προηγούμενης που αφορά στα πελατολόγια δεν λογίζονται ως τρίτοι τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές εφ' όσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει ο νόμος ή δικαστική απόφαση. δ) Μια άλλη κατηγορία εξαιρέσεων αφορά στις περιπτώσεις οικειοθελούς συμμετοχής του υποκειμένου σε σωματεία, εταιρείες, ενώσεις προσώπων και πολιτικά κόμματα. Έτσι τα αρχεία που τηρούνται από τους φορείς αυτούς απαλλάσσονται από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας εφ' όσον περιέχουν δεδομένα των μελών ή εταίρων τους για την επεξεργασία των οποίων τα υποκείμενα είχαν δώσει τη συγκατάθεσή τους και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Δεν λογίζονται ως τρίτοι τα μέλη ή εταίροι εφόσον η διαβίβαση γίνεται προς αυτούς για τους σκοπούς των ως άνω νομικών προσώπων ή ενώσεων ούτε τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές εφόσον τη διαβίβαση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση.

Για όλες αυτές τις προτεινόμενες εξαιρέσεις από την υπαγωγή στις διαδικασίες της γνωστοποίησης και της άδειας η Αρχή επισήμανε την αυτονόητη υποχρέωση των υπευθύνων επεξεργασίας για συμμόρφωση στις ουσιαστικές διατάξεις του Ν.2472/1997 καθώς επίσης και στους ειδικούς κανόνες επεξεργασίας που εκδίδει η Αρχή με βάση την εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρ. 5 παρ.3 του νόμου αυτού.

Παράλληλα η Αρχή αξιολογώντας τις ανάγκες της πράξης και κινούμενη από την ανάγκη απαλλαγής του Ν.2472/1997 από άσκοπες γραφειοκρατικές διατυπώσεις πρότεινε την απαλλαγή από την υποχρέωση γνωστοποίησης των στοιχείων των εκτελούντων την επεξεργασία όπως και από την υποχρέωση κατάθεσης δήλωσης σύμφωνης προς τους ειδικούς κανόνες επεξεργασίας. Περαιτέρω πρότεινε την αναδιατύπωση της περίπτωσης γ΄ της παραγ. 2 του άρθρου 7 του Ν.2472/1997 ευθυγραμμιζόμενη προς τις ανάγκες της δικαστηριακής πράξης έτσι ώστε να καταστεί εφικτή η χρήση και επεξεργασία από το διάδικο ευαίσθητων δεδομένων του αντιδίκου του στο μέτρο που είναι αναγκαία για την άσκηση δικαιώματός του ενώπιον του δικαστηρίου. Ιδιαίτερα σημαντική ήταν η πρόταση της Αρχής για τροποποίηση του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας σχετικά με τη διαδικασία διαταγής πληρωμής (άρθρα 623-634). Στα πλαίσια ορθολογικού συγκερασμού των αναγκών της εμπορικής πίστης που επιβάλλουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων ακόμη και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου και της ανάγκης ενημέρωσής του που απορρέει από την προστασία της προσωπικότητας η Αρχή πρότεινε την υποχρέωση του δανειστή να επιδίδει τη διαταγή πληρωμής στον οφειλέτη μέσα σ'ένα μήνα από την έκδοσή της με συνέπεια της μη επίδοσης την αυτοδίκαιη εξαφάνιση της ισχύος της διαταγής.

Τέλος πρότεινε την παράταση των προθεσμιών του άρθρου 24 του Ν.2472/1997 έως την 21.1.2001 προκειμένου να διεκπεραιωθεί ικανοποιητικά η επεξεργασία των γνωστοποιήσεων και αιτήσεων παροχής άδειας για ήδη λειτουργούντα αρχεία. Όλες αυτές οι προτάσεις της Αρχής υιοθετήθηκαν από το Νομοθέτη και ενσωματώθηκαν στο κείμενο δίκαιο με το άρθρο 8 του Ν.2819/2000. Στο ίδιο έτος 2000 η Αρχή πρότεινε και μια σειρά άλλων τροποποιήσεων του νομοθετικού πλαισίου της προστασίας των προσωπικών δεδομένων την αναγκαιότητα των οποίων επέβαλε η καθημερινή πράξη. Έτσι συμπλήρωσε την προηγούμενη πρότασή της αναφορικά με την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων αναγκαίων για την υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου με την προσθήκη της ίδιας δυνατότητας ενώπιον πειθαρχικού οργάνου. Επίσης πρότεινε την προσθήκη μιας άλλης εξαίρεσης από τους κανόνες της απαγόρευσης προσωπικών δεδομένων στην περίπτωση όπου η επεξεργασία εκτελείται από δημόσια αρχή και είναι αναγκαία για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας ή για την άσκηση δημόσιου ελέγχου κοινωνικών παροχών.

Σχετικά με την άρση του δικαιώματος ενημέρωσης του υποκειμένου η Αρχή πρότεινε ότι σε επείγουσες περιπτώσεις η άρση μπορεί να γίνει με προσωρινή απόφαση του Προέδρου της Αρχής. Τέλος η Αρχή πρότεινε μια ακόμη σειρά σημαντικών ρυθμίσεων σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας της, όπου προβλέπεται και η λειτουργία τμημάτων, η αρμοδιότητα του Προέδρου να εκδίδει προσωρινή διαταγή για αναστολή της λειτουργίας αρχείων, όπως επίσης και σχετικά με τον τρόπο εκπροσώπησής της ενώπιον δικαστηρίου. Όλες οι προτάσεις αυτές υιοθετήθηκαν από το νομοθέτη με το άρθρο 34 του Ν.2915/2001.

1.4 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Μετά την παρουσίαση της Αρχής, αναφορικά με την υποδομή της και ειδικότερα θέματα που αφορούν στο ανθρώπινο δυναμικό της, τα οικονομικά στοιχεία και τα στοιχεία πληροφορικής υποδομής, τη συνοπτική περιγραφή της στρατηγικής της στην «Κοινωνία της Πληροφορίας», καθώς και τη συμβολή της στην τροποποίηση του νομοθετικού πλαισίου, ακολουθούν οι βασικές δραστηριότητες στο δεύτερο μέρος της έκθεσης και στο τρίτο μέρος οι διεθνείς εξελίξεις. Στα παραρτήματα περιέχονται οι οδηγίες 95/46/ΕΚ και 97/66/ΕΚ, οι νόμοι 2472/97, 2819/2000 και 2774/99, οι κανονιστικές πράξεις της Αρχής, η σύσταση του Συμβουλίου της Ευρώπης για το Internet, καθώς και όλες οι σημαντικές αποφάσεις και οδηγίες που εξέδωσε η Αρχή κατά το έτος 2000.

Αναφορικά με τις εταιρείες άμεσης προώθησης προϊόντων και παροχής υπηρεσιών διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας, η Αρχή με απόφασή της θέσπισε αυστηρούς «όρους για τη νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης και της διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας». Στα πλαίσια του ελεγκτικού της έργου στα αρχεία του Δημοσίου διαπίστωσε προβλήματα, τα οποία σε μεγάλο βαθμό οφείλονται στη δυσλειτουργία του δημόσιου τομέα.

Η διαπίστωση, μετά από σειρά ελέγχων, της συμμόρφωσης του υπεύθυνου επεξεργασίας με τις υποδείξεις της Αρχής του προηγούμενου έτους, οδήγησε στην ανανέωση της άδειας λειτουργίας του Εθνικού Τμήματος του Πληροφοριακού Συστήματος Σένγκεν. Επίσης, άδεια δόθηκε και για τη λειτουργία του αρχείου του Κέντρου Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων, όπου περιλαμβάνονται όροι για τη βελτίωση των μέτρων ασφάλειας του πληροφοριακού συστήματος και με ειδική απόφαση της Αρχής προσδιορίστηκε με ακρίβεια ο τρόπος πρόσβασης των ασφαλιστικών οργανισμών στο αρχείο οροθετικών και ασθενών με λοίμωξη HIV/AIDS.

Το 2000, η Αρχή επιλήφθηκε εκατοντάδων προσφυγών και αιτήσεων σχετικών με την τήρηση αρχείων και την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Επίσης, μετά από αιτήματα πολλών δημοσίων υπηρεσιών και φορέων, αλλά και με δική της πρωτοβουλία, η Αρχή εξέδωσε έναν μεγάλο αριθμό γνωμοδοτήσεων που αναφέρονταν στην εφαρμογή των βασικών αρχών της προστασίας της ιδιωτικής ζωής. Πιο συγκεκριμένα, η Αρχή ασχολήθηκε με καταγγελίες πολιτών σχετικά με διαβιβάσεις σε τρίτους προσωπικών τους δεδομένων, με την επεξεργασία στοιχείων οικονομικής συμπεριφοράς από τρά-

πεζες και το διατραπεζικό σύστημα «ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ», με αιτήματα πολιτών για την άσκηση του δικαιώματος της πρόσβασης και με προσφυγές κατά εταιρειών άμεσης προώθησης προϊόντων και πωλήσεων, εταιρειών κινητής και σταθερής τηλεφωνίας και σχετικά με το Πληροφοριακό Σύστημα Σένγκεν. Η Αρχή εξέδωσε μεγάλο αριθμό αποφάσεων-γνωμοδοτήσεων που αφορούσαν στον έλεγχο εισόδου και εξόδου των εργαζομένων στο χώρο εργασίας, στους εκλογικούς καταλόγους και στα εκλογικά βιβλιάρια, στα πιστοποιητικά στρατολογικής κατάστασης και τις υπηρεσίες επικοινωνιών και ιδίως στην προστασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (προστασία της αξιοπρέπειας του ατόμου και της θρησκευτικής ελευθερίας).

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ελέγχου της εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν, η Αρχή παρέλαβε μεγάλο αριθμό σχετικών προσφυγών, οι οποίες διεκπεραιώθηκαν σε ποσοστό μεγαλύτερο του 90%. Σε ένα ποσοστό 55% διαπιστώθηκε καταχώριση στο πληροφοριακό σύστημα, που οδήγησε στην απλή ενημέρωση των αιτούντων ή την υποβολή αιτήματος διαγραφής. Για το υπόλοιπο 35% είτε δεν διαπιστώθηκε καταχώριση είτε τα στοιχεία των αιτούντων δεν ταυτίζονταν πλήρως με τα στοιχεία ατόμων καταχωρισμένων στο πληροφοριακό σύστημα Σένγκεν.

Η Αρχή, εκτός των αποφάσεων που ρυθμίζουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων σε διάφορους τομείς και εφαρμογές, ασχολήθηκε και με την κατάρτιση οδηγιών, οι οποίες αναφέρονται στη χρήση κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης, στην εφαρμογή του άρθρου 28 του νέου υπαλληλικού κώδικα και στην προώθηση πωλήσεων στο χώρο των μαιευτηρίων.

Στα πλαίσια της διαδικασίας έκδοσης αδειών λειτουργίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα, η Αρχή ολοκλήρωσε κατά το έτος 2000 την εξέταση εκατοντάδων αιτήσεων, που είχαν υποβληθεί κυρίως από οργανισμούς παροχής υπηρεσιών υγείας. Σε πολύ μεγάλο ποσοστό, οι αιτήσεις ικανοποιήθηκαν με τη χορήγηση άδειας, ενώ ένα μέρος εκκρεμεί είτε γιατί δόθηκε εντολή ελέγχου είτε γιατί ζητήθηκαν περισσότερες διευκρινήσεις από την πλευρά του υπεύθυνου επεξεργασίας.

Από επικοινωνιακής άποψης, η Αρχή, με κύριους στόχους την ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των υποκειμένων των δεδομένων, καθώς και των υπεύθυνων επεξεργασίας ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, ανέπτυξε μια σειρά σχετικών ενεργειών. Προχώρησε στη δημιουργία τηλεοπτικού μηνύματος, το οποίο προβλήθηκε από τα τηλεοπτικά κανάλια, έδωσε συνέντευξη τύπου στην ΕΣΗΕΑ και αξιοποίησε περαιτέρω την ιστοσελίδα της και γενικότερα το Διαδίκτυο για την επικοινωνία της με του πολίτες. Επίσης, η Αρχή συμμετείχε με μέλη ή στελέχη της στις εργασίες διεθνών οργάνων και σε ενημερωτικά σεμινάρια, συνέδρια και συναντήσεις εργασίας και απέστειλε ενημερωτικό υλικό, μεταξύ άλλων, σε Επιμελητήρια, Υπουργεία, Περιφέρειες και Νομαρχίες. Ακόμα, η Αρχή διοργάνωσε, σε συνεργασία με την Αρχή Προστασίας Δεδομένων του Βερολίνου, την 27η Συνάντηση της Διεθνούς Ομάδας Εργασίας για ζητήματα προστασίας δεδομένων στις τηλεπικοινωνίες.

Το τρίτο κεφάλαιο της έκθεσης αναφέρεται στις διεθνείς εξελίξεις, στις εργασίες της Ομάδας του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, σε εργασίες σχετικές με την Κοινή Εποπτική Αρχή Ευρωπόλ, καθώς και στα θέματα που απασχόλησαν την Εαρινή Σύνοδο των Προέδρων των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2. ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Στις κύριες δραστηριότητες της Αρχής περιλαμβάνονται η διενέργεια διοικητικών ελέγχων αρχείων και επεξεργασιών, η εξέταση προσφυγών, η εξέταση αιτήσεων και η χορήγηση αδειών τήρησης αρχείων ή επεξεργασιών ευαίσθητων δεδομένων, η κατάρτιση κανονιστικών πράξεων και συστάσεων, η ενημέρωση και η συμβολή στην ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και η κατάρτιση υποδειγμάτων και σχετικών τεχνικών οδηγιών και λοιπών πληροφοριών για την υποστήριξη των υπεύθυνων επεξεργασίας αναφορικά με τις υποχρεώσεις τους της γνωστοποίησης, της ενημέρωσης και της λήψης των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας. Οι ενότητες, που ακολουθούν, αντιστοιχούν στις προαναφερόμενες κατηγορίες βασικών δραστηριοτήτων.

2.1 ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ

Η δραστηριότητα αυτή της Αρχής που προβλέπεται από το άρθρο 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, αποσκοπεί στην εξακρίβωση της τήρησης της νομιμότητας κατά τη συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από τους υπεύθυνους επεξεργασίας συμβάλλοντας έτσι αποφασιστικά στην προστασία της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής του ατόμου. Εκτείνεται στα αρχεία τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα και ενεργείται από ελεγκτές είτε αυτεπάγγελτα είτε ύστερα από καταγγελία.

2.1.1 Διαδικασία και έκταση διοικητικού ελέγχου αρχείου

Ο έλεγχος εκτείνεται στη νομιμότητα της λειτουργίας του αρχείου, στη φύση και την κατηγορία των δεδομένων, το σκοπό της επεξεργασίας, τη διασύνδεση αρχείων, τη διαβίβαση δεδομένων σε χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα βασικά χαρακτηριστικά του πληροφορικού συστήματος, τα μέτρα ασφάλειας του αρχείου ή της επεξεργασίας, τα προσόντα των προσώπων που εκτελούν την επεξεργασία. Η Αρχή έχει καταρτίσει ενημερωτικές οδηγίες, όπου περιγράφονται οι απαιτήσεις ασφάλειας και τα αναγκαία οργανωτικά και διοικητικά μέτρα για την ασφάλεια του πληροφοριακού συστήματος μιας επιχείρησης. Οι οδηγίες αυτές είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Αρχής στο Διαδίκτυο και παρέχονται στον ελεγχόμενο φορέα.

2.1.2 Διενεργηθέντες Έλεγχοι

Το έτος 2000, η Αρχή προέβη στη διενέργεια δεκατεσσάρων (14) διοικητικών ελέγχων αρχείων. Οι επιλεγέντες φορείς αφορούσαν, μεταξύ άλλων, αρχεία τραπεζών, νοσοκομείων-μαιευτηρίων, φαρμακευτικών εταιρειών, εταιρειών κινητής τηλεφωνίας και συγκεκριμένες Διευθύνσεις της Ελληνικής Αστυνομίας. Επίσης επαναλήφθηκαν οι έλεγχοι σε δύο εταιρείες παροχής υπηρεσιών διαπίστωσης της πιστοληπτικής ικανότητας, καθώς και στο ελληνικό Γραφείο SIRENE, προκειμένου να διαπιστωθεί αν οι υπεύθυνοι επεξεργασίας συμμορφώθηκαν με τις προϋποθέσεις της Αρχής.

Όσον αφορά τον προγραμματισμό των ελέγχων των αρχείων του δημοσίου τομέα, η προτεραιότητα δόθηκε στον έλεγχο φορέων που η λειτουργία των αρχείων τους απαιτεί άδεια συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων και επικεντρώθηκαν κατ' αρχήν σε φορείς με δυνατότητα άσκησης ιδιαίτερα αυξημένης εξουσίας.

Ειδικότερα οι οργανισμοί που ελέγχθηκαν είναι οι εξής:

Α) Τράπεζες

1. Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος
2. Eurobank
3. Alpha Bank
4. Τράπεζα Πειραιώς

Β) Εταιρίες διαχείρισης πληροφοριών χρηματοπιστωτικής ικανότητας

1. ICAP
2. Τειρεσίας ΑΕ

Γ) Μαιευτήρια - Φαρμακευτικές

1. Μαιευτήριο «ΗΡΑ»

2. NOVONORDISK Φαρμακευτική

Δ) Εταιρείες κινητής τηλεφωνίας

1. Panafon AE, Panafon Εμπορική ΑΕ

Ε) Γενικές εταιρείες

1. CALINO SA

2. Αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος»

ΣΤ) Διεθνείς Ευρωπαϊκοί Οργανισμοί - Όργανα Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Europol

Ζ) Δημόσιος τομέας

1. Υπουργείο Δημόσιας Τάξης - Αντιτρομοκρατική Υπηρεσία (ΔΑΕΕΒ)

2. Εθνικό Τμήμα του Πληροφοριακού Συστήματος Σένγκεν

3. ΕΥΠ (δεν έχει ολοκληρωθεί)

4. Κέντρο Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων (Κ.Ε.Ε.Λ.)

2.1.3 Παρατηρήσεις και Συμπεράσματα

• Τράπεζες

Εν όψει του όγκου και της πολυπλοκότητας της υποδομής των τραπεζών σε εξοπλισμό και εγκαταστάσεις πληροφορικής κρίθηκε αναγκαία από την Αρχή η πραγματοποίηση ενός προκαταρκτικού ελέγχου της υπολογιστικής και επικοινωνιακής υποδομής τους, καθώς και των διαδικασιών ασφαλούς επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων.

Το βασικό ζήτημα στο οποίο επικεντρώθηκαν οι διοικητικοί έλεγχοι αφορά στη νομιμότητα των όρων που περιλαμβάνονται στα έντυπα των Τραπεζών σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Η υπογραφή από τον πελάτη του εντύπου της αίτησης δεν στοιχειοθετεί τη συγκατάθεσή του για επεξεργασία των δεδομένων του από όλες τις διευθύνσεις της Τράπεζας ή τις εταιρείες του Ομίλου και για σκοπούς άσχετους με το αντικείμενο της αίτησης (π.χ. διαφημιστικούς). Η Αρχή επισήμανε το δικαίωμα του πελάτη να αρνηθεί τη χρησιμοποίηση των δεδομένων του για άλλους σκοπούς χωρίς να έχει επιπτώσεις στην αντιμετώπιση του αιτήματός του.

• Άμεση εμπορία - πληροφορίες πιστοληπτικής ικανότητας

Ο έλεγχος επικεντρώθηκε στις εταιρείες ICAP και ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας.

Με την απόφαση αρ. 50/20-1-2000, η Αρχή θέσπισε αυστηρούς «όρους για τη νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης και της διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας» με βασικό κριτήριο την προσαρμογή της λειτουργίας των σχετικών αρχείων στο νομικό πλαίσιο του Ν. 2472/97, χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα του πολίτη και με τρόπο που να διασφαλίζονται τα προσωπικά του δεδομένα.

• Δημόσιος Τομέας

Όσον αφορά τα αρχεία του Δημοσίου διαπιστώθηκαν εγγενή προβλήματα που οφείλονται στη δυσλειτουργία του δημόσιου τομέα. Έτσι η Αρχή επισήμανε τον όγκο των τηρούμενων στοιχείων, τη δυσχέρεια εφαρμογής, φυσικών, οργανωτικών και λειτουργικών μέτρων ασφάλειας και την ανάγκη ενίσχυσης των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης των πολιτών.

• Κέντρο Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων (Κ.Ε.Ε.Λ.)

Το Κέντρο Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων (Κ.Ε.Ε.Λ.), που ιδρύθηκε από το άρθρο 16 του Ν. 2071/92, είναι Ν.Π.Ι.Δ. και έχει ως σκοπό την αντιμετώπιση, παρακολούθηση, συντονισμό και υποβοήθηση των ενεργειών για την πρόληψη της εξάπλωσης ειδικών μεταδοτικών νοσημάτων και τη θεραπευτική αντιμετώπιση αυτών. Ως κύρια μεταδοτικά νοσήματα χαρακτηρίζονται το Σύνδρομο Επίκτητης Ανοσολογικής Ανεπάρκειας (AIDS), τα σεξουαλικώς μεταδιδόμενα νοσήματα και οι ιογενείς ηπατίτιδες.

Η διενέργεια διοικητικού ελέγχου στο Κέντρο Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων (Κ.Ε.Ε.Λ) πραγματοποιήθηκε με σκοπό τη χορήγηση άδειας επεξεργασίας των ευαίσθητων δεδομένων των οροθετικών και ασθενών με λοίμωξη HIV/AIDS και τον καθορισμό του τρόπου πρόσβασης των Ασφαλιστικών Οργανισμών αρμοδιότητας Γεν. Γραμματείας Κοιν. Ασφαλίσεων και του Δημοσίου στα αρχεία των οροθετικών και ασθενών με λοίμωξη HIV/AIDS του Κ.Ε.Ε.Λ. για την πραγματοποίηση ελέγχων με εξουσιοδοτημένα όργανά τους.

• Calino AE

Ο έλεγχος της Αρχής στην εταιρεία αυτή που συνέταξε κατάλογο με τα δεδομένα πέντε εκατομμυρίων Ελλήνων με δυνατότητα εμφάνισης της διείσδυσης σε ψηφιακό χάρτη και εντοπισμό των κατοίκων ανά οικοδομικό συγκρότημα, οδό και πόλη, απέβλεψε στην αναζήτηση των πηγών προέλευσης των δεδομένων αυτών, τον τρόπο κατηγοριοποίησής τους και την κυκλοφορία τους στην ελληνική αγορά. Η Αρχή ερευνά τη νομιμότητα της δημιουργίας του νέου αυτού καταλόγου, που παρέχει μεν σημαντικές διευκολύνσεις αλλά συνεπάγεται και κινδύνους για την ιδιωτική ζωή του ατόμου.

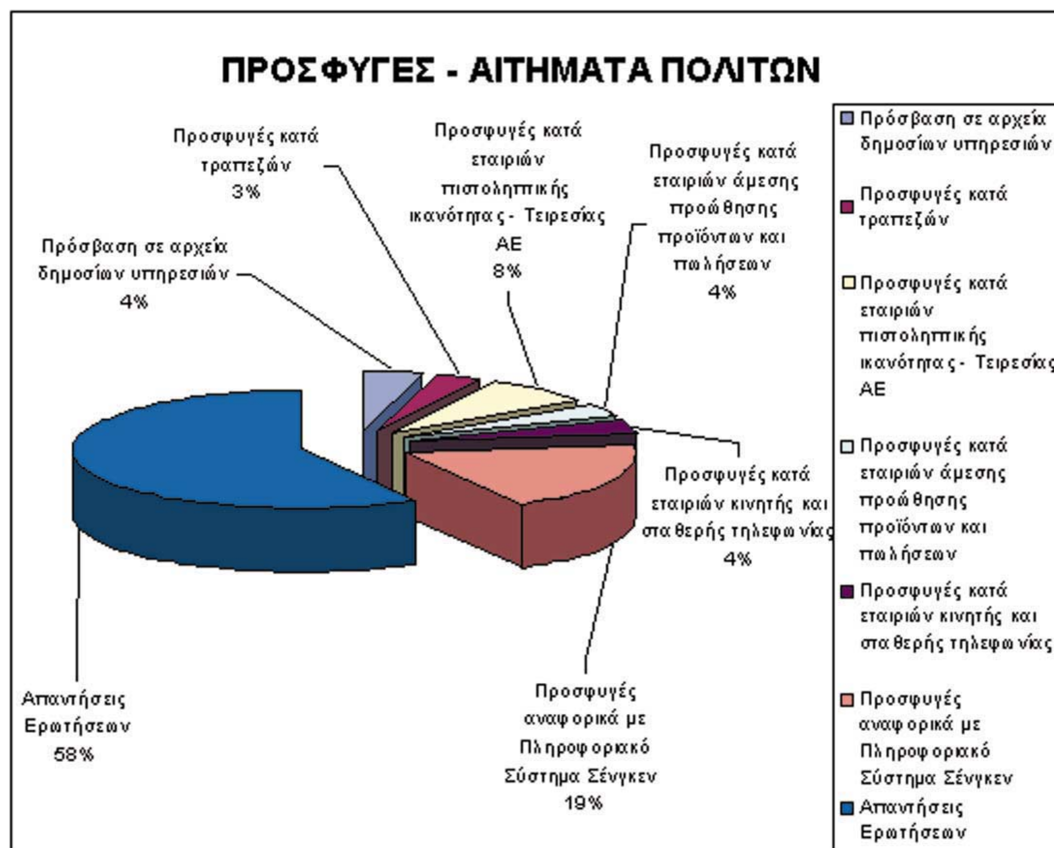
2.2 ΕΞΕΤΑΣΗ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ - ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Η εξέταση προσφυγών και η απάντηση ερωτημάτων είναι εκείνο το μεγάλο μέρος του έργου της Αρχής, το οποίο γίνεται άμεσα αντιληπτό από τον πολίτη και διαμορφώνει σημαντικά τη δημόσια εικόνα της. Η προστασία των δικαιωμάτων της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής, που είναι και ο πρωταρχικός σκοπός της Αρχής Προστασίας Δεδομένων, πραγματώνεται με τη μεσολάβησή της στην επίλυση προβλημάτων στα οποία καλείται να παίξει τον ανεξάρτητο ρόλο, που της έχει ανατεθεί από το νόμο. Κατά τη διάρκεια του έτους 2000, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων επιλήφθηκε 729 προσφυγών-αιτήσεων και ερωτημάτων, τα οποία έχουν απαντηθεί ή επιλυθεί σχεδόν στο σύνολό τους.

Την Αρχή απασχόλησαν ιδιαίτερα καταγγελίες πολιτών σχετικά με διαβιβάσεις σε τρίτους προσωπικών δεδομένων που τους αφορούσαν, ειδικότερα δημοσιοποιήσεις μισθολογικών καταστάσεων και άλλων υπηρεσιακών στοιχείων καθώς και δεδομένων υγείας. Στις περιπτώσεις όπου τα στοιχεία, ευαίσθητα ή μη, χρησιμοποιήθηκαν σε δικαστικές ενέργειες, η Αρχή έκρινε ότι η χρήση τους ήταν επιτρεπτή, εφόσον τα στοιχεία είχαν συλλεχθεί νομίμως και το υποκείμενο είχε προηγουμένως ενημερωθεί. Η Αρχή επιλήφθηκε εξάλλου πολλών καταγγελιών πολιτών σχετικά με την επεξεργασία στοιχείων οικονομικής συμπεριφοράς από το διατραπεζικό σύστημα της ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ ΑΕ. Σε όσες υποθέσεις έκρινε ότι υπήρχε παραβίαση του νόμου, υποχρέωσε την εταιρία να προβεί στη διαγραφή τους. Εξέδωσε επίσης οδηγία για τη διαβάθμιση και ταξινόμηση των δεδομένων κατά κατηγορίες και υπαγωγή κάθε κατηγορίας σε διαφορετική διάρκεια τήρησης των δεδομένων. Προσφυγές πολιτών σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων πιστοληπτικής ικανότητας από εταιρίες εμπορίας πληροφοριών κρίθηκαν σύμφωνα με την κανονιστική πράξη της Αρχής που ρυθμίζει τα σχετικά θέματα.

Η Αρχή ασχολήθηκε επίσης με αιτήματα πολιτών σχετικά με την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης σε προσωπικά δεδομένα που τηρούνται σε αρχεία δημοσίων υπηρεσιών και επαγγελματικών σωματείων παρέχοντας διευκρινήσεις για την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του νόμου κυρίως στις περιπτώσεις που ο αιτών δεν ήταν το υποκείμενο της επεξεργασίας.

Η διαγραμματική απεικόνιση των προσφυγών και γενικότερων αιτημάτων πολιτών, καθώς και ερωτημάτων (σε ποσοστιαίες μονάδες) παρουσιάζεται στο επόμενο σχήμα:

Διάγραμμα 1. Κατηγορίες προσφυγών-αιτημάτων πολιτών σε ποσοστιαία κλίμακα

Στη συνέχεια παρατίθενται οι σχετικές αποφάσεις της Αρχής, καθώς και ιδιαίτερα στοιχεία αναφορικά με την εξέταση προσφυγών σχετικών με το Πληροφοριακό Σύστημα Σένγκεν.

2.2.1 Αποφάσεις - Γνωμοδοτήσεις

Νομοθετικό πλαίσιο και γενικές αρχές του δικαίου.

Οι διατάξεις του Ν.2472/97 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποτελούν εξειδίκευση και προσαρμογή της κοινοτικής οδηγίας 95/46/24.10.1995 στο Ελληνικό Δίκαιο, συνιστούν το γνώμονα που καθοδηγεί την Αρχή στις αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις της. Ειδικότερα η Αρχή αξιοποίησε τη διάταξη του άρθρου 4 παρ.1β του Ν.2472/1997 που απαιτεί για τη νομιμότητα κάθε επεξεργασίας να είναι τα δεδομένα συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα απ' όσα κάθε φορά απαιτούνται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. Το βασικό όμως και θεμελιακό κανονιστικό πλαίσιο αποτελούν οι συνταγματικές αρχές και αξίες που έχουν αποτυπωθεί στο Σύνταγμά μας ή απορρέουν από τη συστηματική ερμηνεία του. Έτσι η αρχή της αναλογίας μέσου με σκοπό που απορρέει από τη θεμελιακή συνταγματική αξία της ελευθερίας και είναι σύμφυτη με το συνταγματικά ανεκτό σύστημα των περιορισμών της ασκεί καθοριστικό ρόλο σε πολλές αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις της Αρχής. Παράλληλα αξίες και αρχές που έχουν υπερνομοθετικό κύρος και απορρέουν από διεθνείς συνθήκες, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, συμπληρώνουν το νομοθετικό πλαίσιο και αποτελούν γνώμονα για τον ερμηνευτικό χειρισμό της κείμενης νομοθεσίας αναφορικά με την προστασία της προσωπικότητας και των προσωπικών δεδομένων.

Έτσι με γνώμονα την αρχή της αναλογίας μέσου με σκοπό η Αρχή αντιμετώπισε τη συμβατότητα της χρήσης νέων τεχνολογιών μέσα στους χώρους εργασίας με την προστατευτική της προσωπικότητας και της ιδιωτικής ζωής νομοθεσία. Ειδικότερα στην απόφασή της σχετικά με τη νομιμότητα του συστήματος ελέγχου της εισόδου και εξόδου των εργαζομένων στον εργασιακό χώρο με τη μέθοδο των δακτυλικών αποτυπωμάτων αποφάνθηκε ότι η συγκεκριμένη επεξεργασία που συνίσταται στη συλλογή, σύγκριση και αρχειοθέτηση των βιομετρικών χαρακτηριστικών υπερβαίνει τα όρια που χαράσσει η αρχή της αναλογικότητας εφ' όσον ο σκοπός του ελέγχου των εργαζομένων μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα. Με τη συλλογιστική αυτή έκρινε παράνομη την επεξεργασία αυτή και διέταξε τη διακοπή της. Με άλλη απόφασή της η Αρχή αντιμετωπίζοντας τη νομιμότητα του συστήματος ελέγχου εξερχόμενων τηλεφωνικών κλήσεων σε επαγγελματικούς χώρους οδηγήθηκε σε ορθολογικό συγκερασμό μεταξύ του ευλόγου ενδιαφέροντος του εργοδότη να ελέγχει τις εξερχόμενες κλήσεις αποτρέποντας τους εργαζόμενους από τη χρήση των τηλεφωνικών συσκευών για σκοπούς ξένους προς την εργασιακή σχέση και του δικαιώματος των εργαζόμενων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής τους. Έτσι θεώρησε θεμιτή την εγκατάσταση του συγκεκριμένου συστήματος όταν δεν αποδίδει το σύνολο των ψηφίων του καλούμενου αριθμού αλλά αποκρύπτει τα τρία τελευταία ψηφία.

Κινούμενη στο πλαίσιο της αρχής της αναλογίας και αξιοποιώντας εποικοδομητικά τη διάταξη του άρθρου 4 παρ.1β του Ν.2472/1997 η Αρχή με σειρά αποφάσεων της έκρινε ότι ο σκοπός της επεξεργασίας καθορίζει τα προσωπικά δεδομένα που πρέπει να τύχουν κάθε φορά επεξεργασίας. Έτσι στην απόφασή της σχετικά με τους εκλογικούς καταλόγους και τα εκλογικά βιβλιάρια η Αρχή κατευθυνόμενη από το σκοπό της συγκεκριμένης επεξεργασίας που είναι η διαπίστωση

της ταυτότητας του εκλογέα και η διασφάλιση της εφ' άπαξ άσκησης του εκλογικού δικαιώματος έκρινε ως θεμιτή τη συλλογή και καταχώριση των εξής στοιχείων στις δηλώσεις των δημοτών στους ΟΤΑ, στους εκλογικούς καταλόγους και τα βιβλιάρια: φύλου, ονόματος, επωνύμου, ονοματεπωνύμου πατέρα και μητέρας, ονοματεπωνύμου συζύγου μόνο αν πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το ονοματεπώνυμο του συζύγου, ημερομηνίας γέννησης, αριθμού δημοτολογίου και διεύθυνσης κατοικίας. Αντιθέτως έκρινε ότι υπερβαίνει το σκοπό της επεξεργασίας η αναγραφή του επαγγέλματος, τηλεφώνων κατοικίας και εργασίας. Σε άλλη απόφασή της που αφορά στη συλλογή δικαιολογητικών από εταιρείες κινητής τηλεφωνίας η Αρχή αντιμετωπίζοντας καταγγελίες πολιτών κατά των εταιρειών παροχής κινητής τηλεφωνίας έκρινε ως θεμιτή τη συλλογή των εξής δεδομένων: αντιγράφου δελτίου αστυνομικής ταυτότητας, λογαριασμού ΔΕΗ ή ΟΤΕ, πιστωτικής κάρτας (εφ' όσον οι πληρωμές γίνονται μέσω αυτής). Αντιθέτως αν για την πληρωμή δεν χρησιμοποιείται πιστωτική κάρτα δεν επιτρέπεται σε καμιά περίπτωση η συλλογή φωτοτυπίας του εκκαθαριστικού σημειώματος της εφορίας αφού ο σκοπός της επεξεργασίας μπορεί να επιτευχθεί με μόνη την επίδειξη αντιγράφου του στοιχείου αυτού ή της φορολογικής δήλωσης.

Καθοριστική ήταν η συμβολή της Αρχής στην προστασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Η κατάσταση της υγείας του ατόμου, ιδίως όταν έχει προσβληθεί από βαρύτατη μολυσματική νόσο, αποτελεί ένα εξαιρετικά ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο που η γνώση και η επεξεργασία του από τρίτους, πέρα από τις εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπει ο νόμος, θίγει τα μύχια της ύπαρξης του και μπορεί να επιφέρει καταστρεπτικές συνέπειες. Η Αρχή έκρινε ότι η ανωνυμία στο μέτρο που εναρμονίζεται με τις αναγκαιότητες της επεξεργασίας διασφαλίζει την προσωπικότητα και την ιδιωτική ζωή του ατόμου. Στην απόφασή της σχετικά με τη δυνατότητα πρόσβασης των ασφαλιστικών Οργανισμών και του Δημοσίου στα αρχεία οροθετικών του Κέντρου Ελέγχου Ειδικών Λοιμώξεων (Κ.Ε.Ε.Λ.) χάραξε τη διαχωριστική γραμμή μεταξύ του δημοσίου συμφέροντος που επιβάλλει τον έλεγχο του τρόπου διάθεσης των αναγκαίων για τη θεραπεία των ασθενών οικονομικών μέσων και της προστασίας της προσωπικότητας. Έτσι έκρινε αναγκαία την τήρηση από το Κ.Ε.Ε.Λ. ηλεκτρονικού αρχείου με ανωνυμοποιημένα τα στοιχεία των ασθενών με το σύνδρομο της επίκτητης ανοσολογικής ανεπάρκειας. Παράλληλα επέβαλε την τήρηση μιας δέσμης διασφαλιστικών μέτρων για την επεξεργασία των εξαιρετικά ευαίσθητων αυτών δεδομένων που η δημοσιοποίησή τους συνεπάγεται την περιθωριοποίηση και τον κοινωνικό αποκλεισμό των ασθενών. Το Κ.Ε.Ε.Λ. θα πρέπει να τηρεί αντίγραφο της ασφαλιστικής ενημερότητας των ασθενών χωρίς αναγραφή της οροθετικότητας. Η πρόσβαση των ασφαλιστικών οργανισμών στα σχετικά αρχεία του Κ.Ε.Ε.Λ. θα γίνεται μόνο από ελεγκτή-γιατρό του οργανισμού της υψηλότερης ιεραρχικής βαθμίδας, ύστερα από σχετική έγγραφη ενημέρωση του Κ.Ε.Ε.Λ., όπου θα αναγράφεται ο κωδικός του ασθενούς. Η αποκάλυψη του ονόματος του συγκεκριμένου ασθενούς στον ασφαλιστικό Οργανισμό θα γίνεται σε εξαιρετικές περιπτώσεις ύστερα από ειδικά τεκμηριωμένη αίτηση και μετά από εισαγγελική εντολή. Στο Κ.Ε.Ε.Λ. εναπόκειται να κρίνει τη συνδρομή περίπτωσης αποκάλυψης, που πάντως θα πρέπει να γίνεται με ασφαλείς διαδικασίες και όχι μέσω τηλεομοιοτυπίας, συμβατικού ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Η ανωνυμία σαν όρος που διασφαλίζει την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων επαναλήφθηκε και σε άλλη απόφαση της Αρχής που αφορά στη χορήγηση αντιγράφων αποφάσεων του ΣτΕ σε τρίτους. Ύστερα από σχετική αίτηση του ΣτΕ η Αρχή καθόρισε τον τρόπο και τους όρους με τους οποίους θα γίνεται η χορήγηση αντιγράφων δικαστικών αποφάσεων σε τρίτους, όπως π.χ. σε εταιρείες με βάσεις δεδομένων για την υποστήριξη δικαστών και δικηγόρων. Εν όψει του ότι τα στοιχεία που περιέχονται στις αποφάσεις αυτές αποτελούν προσωπικά δεδομένα και μάλιστα ορισμένα από αυτά αποτελούν ευαίσθητα δεδομένα, όπως εκείνα που αναφέρονται στην κοινωνική πρόνοια και σε ποινικές καταδίκες, η Αρχή επέβαλε σαν όρο για την ανακοίνωση τέτοιων δεδομένων σε τρίτους αποδέκτες τον προηγούμενο εφοδιασμό τους με άδεια λειτουργίας αρχείου, στην οποία ρητά να αναφέρεται ο όρος της ανωνυμοποίησης των διαδίκων και λοιπών φυσικών προσώπων που αναφέρονται στα κείμενα των αποφάσεων.

Η προστασία του ατόμου από τη δημοσιοποίηση ευαίσθητων δεδομένων επεκτάθηκε και στη διαμόρφωση του περιεχομένου πιστοποιητικών της δημόσιας διοίκησης. Η Αρχή ύστερα από σχετικές καταγγελίες πολιτών αποφάσισε ότι τα πιστοποιητικά στρατολογικής κατάστασης των στρατολογικών γραφείων της χώρας πρέπει να περιορίζονται στην αναγραφή εκείνων μόνο των στοιχείων που είναι αναγκαία για την έκδοσή τους. Με γνώμονα την αρχή της αναλογίας έκρινε ότι η αναγραφή του βαθμού της σωματικής ικανότητας με την οποία διανύθηκε η θητεία του στρατεύσιμου ή σε περίπτωση απαλλαγής τους για λόγους υγείας η μνεία της σωματικής ή ψυχικής αναπηρίας που αποτέλεσε το λόγο της απαλλαγής του υπερβαίνουν το σκοπό των πιστοποιητικών αυτών. Δεδομένου ότι ο σκοπός των πιστοποιητικών αυτών είναι η βεβαίωση της εκπλήρωσης της στρατιωτικής θητείας ή της νόμιμης απαλλαγής απ' αυτήν οποιαδήποτε άλλη καταχώριση στο περιεχόμενό τους είναι αθέμιτη.

Οι σημαντικότερες όμως αποφάσεις της αρχής στον τομέα των ευαίσθητων δεδομένων είναι η απόφαση των τηλεοπτικών εκπομπών της εταιρείας Alpha και η ιστορική απόφαση για τις ταυτότητες. Η πρώτη απόφαση αφορούσε στην τηλεοπτική προβολή σκηνών όπου γνωστός τραγουδιστής φερόταν να τελεί ερωτική πράξη με άτομο που δεν προσδιοριζόταν η εικόνα του καθώς και στην ανάγνωση αποσπασμάτων από το ημερολόγιο γνωστού σχεδιαστή μόδας με ταυτόχρονη προβολή των αντίστοιχων σελίδων με φωτογραφίες ημίγυμνων ανδρών, όπου γινόταν αναφορά σε ερωτικού χαρακτήρα πράξεις με άτομο του ιδίου φύλου. Με την απόφαση αυτή η Αρχή οριοθέτησε την αρμοδιότητά της σε σχέση με την αρμοδιότητα του Εθνικού Ραδιοτηλεοπτικού Συμβουλίου. Αξιοποιώντας τις διατάξεις του Ν.2472/97, που της παρέχουν γενική εποπτεία στον τομέα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων (άρθρ. 15 παρ.1, 19, 21, 22) καθώς επίσης και την ευρεία έννοια του όρου «επεξεργασία δεδομένων», όπως την καθιερώνει ο νόμος αυτός (άρθρα 2 και 3 παρ.1) και κατευθυνόμενη από το πνεύμα τόσο του εθνικού όσο και του κοινοτικού νομοθέτη για επέκταση του προστατευτικού της πεδίου στην επεξεργασία ήχου και εικόνας στο πλαίσιο της δημοσιογραφίας, έκρινε ότι η αρμοδιότητά της εκτείνεται στον έλεγχο της νομιμότητας της κατοχής και τηλεοπτικής χρήσης προσωπικών δεδομένων που περιέχονται σε συγκροτημένο αρχείο. Έτσι χάραξε τη μεθόριο ανάμεσα στις αρμοδιότητες των δύο αυτών Ανεξάρτητων Αρχών επιφυλάσσοντας στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων τον έλεγχο της νομιμότητας του αρχείου που αποτελεί την πηγή των τηλεοπτικών εκπομπών και στο Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο τον έλεγχο των όρων της λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών. Περαιτέρω η απόφαση αυτή έταμε το ζήτημα της σύγκρισης δύο αξιών που προστατεύονται τόσο από το Σύνταγμα, όσο και από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), της ελεύθερης διάδοσης των ιδεών, του δικαιώματος για πληροφόρηση και ενημέρωση του κοινού αφ' ενός και την προστασία της προ-

σωπικότητας και της αξιοπρέπειας του ατόμου αφ' ετέρου.

Οι δύο αυτές αξίες δεν έχουν απόλυτο και άκαμπτο χαρακτήρα που επιβάλλει την επικράτησή τους σε κάθε περίπτωση, πράγμα που θα οδηγούσε στη συρρίκνωση ή και εκμηδένιση της μιας απ' αυτές σε σύγκρουσή της με την άλλη. Τουναντίον το πνεύμα τόσο του Συντάγματος όσο και της ΕΣΔΑ επιβάλλει το συγκερασμό και τη σύνθεσή τους σε περίπτωση σύγκρουσής τους. Έτσι με γνώμονα την αρχή της αναλογίας μέσου με σκοπό η Αρχή έκρινε ότι το δικαίωμα της πληροφόρησης και ενημέρωσης δεν φθάνει μέχρι του σημείου να οδηγήσει στη διαπόμπευση και τον εξευτελισμό της προσωπικότητας με αυτούσια την τηλεοπτική μετάδοση ερωτικών σκηνών ακόμη και αν στοιχειοθετούν αξιόποινες πράξεις. Οι σκοποί της πληροφόρησης μπορούσαν να επιτευχθούν με άλλα ηπιότερα μέσα που θα ικανοποιούσαν την αξίωση ενημέρωσης του κοινού, όπως πρέπει να διαμορφώνεται σε μια πολιτισμένη και δημοκρατική κοινωνία και να ευαισθητοποιήσουν τα αρμόδια για την άσκηση ποινικής δίωξης όργανα. Με τις σκέψεις αυτές οδηγήθηκε στην κρίση ότι η επεξεργασία αυτή ήταν παράνομη και διέταξε τη διακοπή της.

Εξ' άλλου το ζήτημα της αναγραφής του θρησκεύματος στα δελτία των αστυνομικών ταυτοτήτων ανέκυψε στη μεταπολεμική Ελλάδα σε περίοδο όπου επικρατούσαν συνθήκες που οδήγησαν στον εμφύλιο πόλεμο. Για πρώτη φορά ο Ν. 87/1945 πρόβλεψε τον υποχρεωτικό ανεφοδιασμό όλων όσων διαμένουν στην Ελλάδα με δελτίο αστυνομικής ταυτότητας στον οποίο θα περιλαμβανόταν και το θρήσκευμα. Ακολούθησε η απόφαση με αριθμό 4897/26/13/1/20.6/11.7.1959 του Υπουργού Εσωτερικών για εφοδιασμό των πολιτών με δελτίο ταυτότητας νέου τύπου. Στη δικτατορία εκδόθηκε το Ν.Δ. 127/1969 για την αποδεικτική ισχύ των αστυνομικών ταυτοτήτων. Στα μέσα της δεκαετίας του 1980 τέθηκε το ζήτημα της αντικατάστασης των δελτίων ταυτότητας του Ν.Δ. 127/1969 με δελτία νέου τύπου. Έκτοτε το θέμα της αναγραφής του θρησκεύματος απασχόλησε επανειλημμένα το νομοθέτη, τη διοίκηση, τον τύπο και την κοινή γνώμη. Το νομοσχέδιο που έμελλε να ψηφιστεί ως Ν. 1599/1986 δεν περιλάμβανε το θρήσκευμα στα στοιχεία του δελτίου ταυτότητας. Κάτω όμως από την αντίδραση που προκλήθηκε στη Βουλή προστέθηκε διάταξη που πρόβλεπε την προαιρετική αναγραφή του θρησκεύματος. Επακολούθησε ο Ν. 1988/1991 που επανέφερε την υποχρεωτική αναγραφή του θρησκεύματος. Ύστερα από τις αντιδράσεις που προκλήθηκαν στη διεθνή κοινή γνώμη τον Ιανουάριο του 1993 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα κατά της Ελλάδας που χαρακτήριζε την υποχρεωτική αναγραφή του θρησκεύματος αντίθετη προς την ΕΣΔΑ και την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και καλούσε την Ελληνική Κυβέρνηση να καταργήσει τη σχετική ρύθμιση. Τροπολογία για επαναφορά της προαιρετικής αναγραφής που κατατέθηκε από τον τότε Υπουργό Εσωτερικών αποσύρθηκε ύστερα από αντίδραση της ΔΙΣ της Εκκλησίας της Ελλάδας. Με τα δεδομένα αυτά το ζήτημα της συμβατότητας της ως άνω νομοθετικής ρύθμισης με το Ν. 2472/1997, που χαρακτηρίζει τις θρησκευτικές πεποιθήσεις ευαίσθητο προσωπικό δεδομένο, αποτέλεσε ένα από τα πρώτα μελήματα της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων. Έτσι με την απόφασή της 510/17/15.5.2000 η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έκρινε ότι η αναγραφή στο δελτίο ταυτότητας ορισμένων στοιχείων μεταξύ των οποίων το θρήσκευμα συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αντίκειται στις διατάξεις του Ν. 2472/1997. Ύστερα από τη διαπίστωση αυτή η Αρχή, πρώτον, απηύθυνε σύσταση, προειδοποίησε και κάλεσε τον υπεύθυνο επεξεργασίας του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και κάθε άλλο συναρμόδιο όργανο να εκδώσουν, συμμορφούμενοι προς την απόφασή της μέσα σε εύλογο χρόνο, τις απαραίτητες οδηγίες προς τις αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες ώστε εφεξής και έως ότου καθιερωθεί το νέου τύπου δελτίο ταυτότητας του Ν. 1599/1986, «να μη συλλέγουν (δηλαδή να μην ερωτούν, ούτε να επιτρέπουν την αναγραφή) και να μην επεξεργάζονται», κατά την έκδοση νέων δελτίων αστυνομικής ταυτότητας ή την τυχόν αντικατάσταση των παλαιών ορισμένα από τα προβλεπόμενα με το Ν.Δ. 127/1969 στοιχεία, μεταξύ των οποίων είναι το θρήσκευμα και η ιθαγένεια. Επεσήμανε δε η Αρχή ότι σε περίπτωση μη συμμόρφωσης «εντός του κατά τα ανωτέρω αναγκαίου ευλόγου χρόνου θα επανέλθει σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 21 και 22» του Ν. 2472/1997, για την επιβολή των προβλεπόμενων από αυτές κυρώσεων. Δεύτερον, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με την απόφασή της συνέστησε στις αρμόδιες αρχές μετά την καθιέρωση των νέου τύπου δελτίων ταυτότητας που προβλέπει ο Ν. 1599/1986 όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με το Ν. 1988/1991 «να μη συλλέγουν (δηλαδή να μην ερωτούν, ούτε να επιτρέπουν την αναγραφή και να μην επεξεργάζονται» τα παραπάνω στοιχεία, δηλαδή το θρήσκευμα και την ιθαγένεια καθώς και το επώνυμο και το όνομα συζύγου). Στη συνέχεια εκδόθηκε η απόφαση 8200/0-441210/17.7.2000 των Υπουργών Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης (ΦΕΚ 879/17.7.2000 τ.Β') με την οποία κατ' επίκληση, μεταξύ άλλων, των διατάξεων των άρθρων 2 και 4 του ΝΔ 127/1969 «Περί της αποδεικτικής ισχύος των Αστυνομικών Ταυτοτήτων» ΦΕΚ 29 του Ν. 2472/1997 και της προαναφερόμενης αποφάσεως της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, καθορίστηκαν οι αρμόδιες για την έκδοση και επικύρωση των δελτίων ταυτότητας αρχές, τα υποβαλλόμενα για την έκδοση των δελτίων δικαιολογητικά και ο τύπος του δελτίου ταυτότητας με τα αναγραφόμενα σε αυτό στοιχεία, μεταξύ των οποίων δεν περιλαμβάνονται το θρήσκευμα και η ιθαγένεια. Η απόφαση αυτή σημειώνει ένα σταθμό στη δράση και τη συμβολή της Αρχής στην ερμηνεία και εφαρμογή του Ν. 2472/1997 και στη σχέση του με την προϊσχύουσα της θέσπισής του νομοθεσία. Η Αρχή συνδύασε τον ερμηνευτικό χειρισμό του νόμου αυτού με συνταγματικές αρχές και αξίες που έχουν πανανθρώπινο χαρακτήρα και έχουν αποτυπωθεί σε διεθνείς συμβάσεις και διακηρύξεις, όπως είναι η ΕΣΔΑ και η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, θεμελιώδης εκδήλωση της οποίας είναι η ελευθερία της κίνησης του ατόμου, η θρησκευτική ελευθερία και η προστασία των θρησκευτικών μειονοτήτων, καθώς επίσης και η ισότητα στο νόμο άσχετα από θρησκευτικές ή πολιτικές δοξασίες αποτέλεσαν τους βασικούς άξονες γύρω από τους οποίους στράφηκε η Αρχή στην ιστορική της αυτή απόφαση. Η υποχρέωση εφοδιασμού του ατόμου με δελτίο αστυνομικής ταυτότητας αποτελεί ένα περιορισμό της ελευθερίας κίνησης που επιβάλλεται για λόγους δημόσιου συμφέροντος. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογίας η έκταση του περιορισμού είναι ανάλογη του σκοπού που θεραπεύεται με τον επιβαλλόμενο περιορισμό. Ο σκοπός στον οποίο αποβλέπει η επιβολή της υποχρέωσης αυτής συνίσταται στην εξακρίβωση της ταυτότητας του προσώπου. Έτσι τα στοιχεία της ταυτότητας την αναγραφή των οποίων επιβάλλει ο νόμος για να συνάδουν με το θεμελιώδη συνταγματικό κανόνα της ελευθερίας της κίνησης πρέπει να περιορίζονται στην εξακρίβωση της φυσικής ταυτότητας του προσώπου, όπως είναι το όνομα, επώνυμο, φύλο, ημερομηνία γέννησης, τόπος γέννησης κλπ. Η αναγραφή στοιχείων, άσχετων με την αναγνώριση της φυσικής ταυτότητας του προσώπου όπως εκείνων που ανάγονται στον εσωτερικό κόσμο, τους ιδεολογικούς προσανατολισμούς και τις θρησκευτικές πεποιθήσεις υπερβαίνει το σκοπό του περιορισμού και αντιστρατεύεται

την αρχή της ελευθερίας. Εξ' άλλου η συνταγματικά κατοχυρωμένη (άρθρο 13 Σ.) ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης με την οποία προστατεύεται προεχόντως το ενδιάθετο φρόνημα του ατόμου αναφορικά με το θείο από κάθε κρατική επέμβαση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και το δικαίωμα του ατόμου να μην αποκαλύπτει το θρήσκευμα που ακολουθεί ή τις θρησκευτικές εν γένει πεποιθήσεις του. Κανένας δεν μπορεί να εξαναγκασθεί με οποιονδήποτε τρόπο να αποκαλύψει είτε αμέσως το θρήσκευμα ή τις θρησκευτικές εν γένει πεποιθήσεις του, υποχρεούμενος σε πράξεις ή παραλείψεις από τις οποίες θα τεκμαίρεται η ύπαρξη ή η ανυπαρξία τους. Και καμία κρατική αρχή ή κρατικό όργανο δεν επιτρέπεται να επεμβαίνουν στον απαραβίαστο, κατά το Σύνταγμα, χώρο αυτό της συνείδησης του ατόμου και να αναζητούν το θρησκευτικό του φρόνημα, πολύ δε περισσότερο να επιβάλλουν την εξωτερίκευση των όποιων πεποιθήσεων του ατόμου αναφορικά με το θείο. Διάφορο δε είναι το ζήτημα της οικειοθελούς προς τις κρατικές αρχές γνωστοποίησης του θρησκεύματος του ατόμου, η οποία όμως γίνεται με πρωτοβουλία του και για την άσκηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων που αναγνωρίζει η έννομη τάξη για την προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας (π.χ. η μη εκπλήρωση των στρατιωτικών υποχρεώσεων για λόγους συνειδησιακής αντίρρησης, η απαλλαγή από τη διδασκαλία του μαθήματος των θρησκευτικών και από συναφείς σχολικές υποχρεώσεις, όπως ο εκκλησιασμός και η ομαδική προσευχή, η ίδρυση ναού ή ευκτηρίου οίκου, η ίδρυση σωματείου θρησκευτικού χαρακτήρα κλπ.). Συνεπώς η υποχρεωτική αναγραφή του θρησκεύματος στα δελτία ταυτότητας, την οποία επιβάλλει η διάταξη του άρθρου 2 περίπτ. 20 του ΝΔ 127/1969 που εξακολουθεί, σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ. 4 του Ν. 1599/1986, να εφαρμόζεται συνιστά παράβαση του άρθρου 13 του Συντάγματος. Περαιτέρω και η προαιρετική αναγραφή του θρησκεύματος στα δελτία αστυνομικής ταυτότητας αντιστρατεύεται τις συνταγματικές αρχές της ελευθερίας κίνησης και της θρησκευτικής ελευθερίας. Η θρησκευτική ελευθερία, υπό τη θετική της έκφανση, της εκδήλωσης δηλαδή των θρησκευτικών πεποιθήσεων, συνίσταται στο δικαίωμα του καθενός να εκδηλώνει ανεμπόδιστα το θρήσκευμα ή τις θρησκευτικές εν γένει πεποιθήσεις του με ποικίλους τρόπους, ατομικά ή από κοινού με άλλους. Ιδιωτικά ή δημόσια, εφ' όσον δεν προσβάλλει τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη και υπό τους περιορισμούς της παρ. 4 του άρθρου 13 του Συντάγματος. Ωστόσο η ελευθερία αυτή δεν περιλαμβάνει και το δικαίωμα των ατόμων να εκδηλώνουν το θρήσκευμα που ακολουθούν ή τις θρησκευτικές εν γένει πεποιθήσεις τους με την αναγραφή αυτών όταν το επιθυμούν και σε κρατικά έγγραφα, όπως είναι τα δελτία ταυτότητας. Το άρθρο 13 του Συντάγματος όχι μόνο δεν παρέχει τέτοια αξίωση στους φορείς του δικαιώματος της θρησκευτικής ελευθερίας -άλλωστε τούτο ως ατομικό δικαίωμα θεμελιώνει κατ' αρχήν μόνον αξίωση του ατόμου έναντι της κρατικής εξουσίας για αποχή από επεμβάσεις των οργάνων της που θα παρεμπόδιζαν την άσκησή του και όχι αξίωση θετικής ενέργειας- αλλά απαγορεύει και την προαιρετική αναγραφή του θρησκεύματος ή των θρησκευτικών εν γένει πεποιθήσεων στα δελτία ταυτότητας ως μέσο εκδήλωσης και απόδειξης αυτών. Όπως προαναφέρθηκε, η επιβολή της υποχρέωσης εφοδιασμού με αστυνομική ταυτότητα συνιστά περιορισμό της προσωπικής ελευθερίας. Η έκταση και τα όρια του περιορισμού καθορίζονται αντικειμενικά με βάση το σκοπό που θάλπεται με τον επιβαλλόμενο περιορισμό. Διαφοροποίηση του περιορισμού ανάλογα με τη βούληση ορισμένου ή ορισμένων προσώπων στα οποία επιβάλλεται ο περιορισμός αυτός είναι συνταγματικά ανεπίτρεπτη, πολύ περισσότερο όταν οδηγεί στην προσβολή συνταγματικών δικαιωμάτων άλλων προσώπων που αντιτίθενται στον περιορισμό αυτό. Πράγματι, η αντίθετη ερμηνεία θα είχε ως συνέπεια την προσβολή της θρησκευτικής ελευθερίας, υπό την αρνητική της έκφανση, εκείνων των Ελλήνων, οι οποίοι δεν θα επιθυμούσαν να εκδηλώσουν τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις με αυτόν τον τρόπο, αναιρώντας παράλληλα και τη θρησκευτική ουδετερότητα του Κράτους, όσον αφορά στην άσκηση του ατομικού δικαιώματος, που επιβάλλεται από το άρθρο 13 του Συντάγματος. Πράγματι, όσοι Έλληνες αρνηθούν να αναγράφεται το θρήσκευμα ή οι όποιες θρησκευτικές τους πεποιθήσεις στο δελτίο ταυτότητας, η άρνηση δε αυτή βεβαιώνεται από δημόσια αρχή σε κρατικό έγγραφο, που μάλιστα επιδεικνύεται σε κάθε αρχή και υπηρεσία καθώς και σε οποιονδήποτε ιδιώτη για την αναγνώριση του κατόχου του, αναγκάζονται να αποκαλύψουν εμμέσως και οιονεί δημόσια, μία πλευρά της ενδιάθετης στάσης τους απέναντι στο θείο. Ταυτόχρονα δε διαφοροποιούνται παρά τη θέλησή τους και με την επέμβαση κρατικών οργάνων από εκείνους τους Έλληνες που ομολογούν τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις με την αναγραφή αυτών στα δελτία ταυτότητας. Πέραν αυτών, η αναγραφή του θρησκεύματος στα δελτία ταυτότητας παρέχει και έδαφος ενδεχόμενων διακρίσεων, δυσμενών ή ευμενών, και ενέχει συνεπώς τον κίνδυνο προσβολής της θρησκευτικής ισότητας που κατοχυρώνεται με τη θεμελιώδη διάταξη της παραγρ. 1 του άρθρου 13 του Συντάγματος. Το σύστημα της προστασίας του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, που καθιερώθηκε με τον Ν. 2472/1997, έχει σαν βάση το θεμιτό και νόμιμο χαρακτήρα της επεξεργασίας, όπως προσδιορίζεται από το σκοπό της. Έτσι, για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως απαιτείται σε κάθε περίπτωση, ασυνδέτως δηλαδή προς συγκεκριμένο πρόσωπο, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, που, μεταξύ άλλων, ορίζει ότι τα δεδομένα πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για σαφείς και νόμιμους σκοπούς. Συνεπώς, όταν εκτελείται από δημόσια αρχή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, πρέπει αυτή να προβλέπεται ειδικώς από διάταξη νόμου, σύμφωνη με το Σύνταγμα, άλλως η επεξεργασία είναι μη νόμιμη και επιβάλλεται η διακοπή της, ανεξάρτητα από τυχόν παρέμβαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Μόνο δε εάν συντρέχουν οι παραπάνω βασικές προϋποθέσεις έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 5 και 7 του Ν. 2472/1997, οι οποίες επιβάλλουν ως περαιτέρω πρόσθετη κατ' αρχήν, προϋπόθεση νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συγκεκριμένου προσώπου, τη συγκατάθεση αυτού. Το κύρος της απόφασης αυτής της Αρχής κρίθηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας, που με την υπ' αριθμ. 2284/2001 απόφαση της μείζονος Ολομέλειάς του αποφάνθηκε ότι είναι νόμιμη και απέρριψε τις αιτήσεις ακυρώσεως που στρέφονταν εναντίον της.

2.2.2 Διενέργεια Διοικητικού Ελέγχου στο Εθνικό Τμήμα του Πληροφοριακού Συστήματος Σένγκεν και Εξέταση Σχετικών Προσφυγών

Τα κράτη μέλη που έχουν υπογράψει την σύμβαση Σένγκεν έχουν θέσει αρκετούς όρους για την εφαρμογή της Σύμβασης στο έδαφός τους. Μεταξύ των όρων αυτών συγκαταλέγεται η υποχρέωση «κάθε κράτους μέλους να ορίσει μια ανεξάρτητη αρχή ελέγχου, η οποία είναι αρμόδια, σύμφωνα με το αντίστοιχο εθνικό δίκαιο να ασκεί ανεξάρτητο έλεγχο του αρχείου του Εθνικού Τμήματος του Συστήματος Πληροφοριών Σένγκεν (ΣΠΣ) (Schengen Information System - SIS) και να διερευνά αν, από την επεξεργασία και την τήρηση των δεδομένων που έχουν καταχωρηθεί στο SIS, προσβάλλονται ή όχι τα δικαιώματα του ενδιαφερομένου προσώπου» (Άρθρο 114 της Συνθήκης).

Η Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν κυρώθηκε

από το Ελληνικό Κοινοβούλιο με το νόμο 2514/97. Η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, η οποία ιδρύθηκε με τα νόμο 2472/97, έχει μεταξύ των διαφόρων αρμοδιοτήτων της, πολλές από τις οποίες περιγράφονται στη παρούσα έκθεση, και τον έλεγχο του Εθνικού Τμήματος του SIS. Συνεπώς, το να χαρακτηρίζεται από πολλούς η Αρχή Προστασίας Δεδομένων ως Αρχή Σένγκεν είτε οφείλεται σε παραπληροφόρηση είτε σε υποτίμηση του έργου της.

Το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν που έχει δημιουργηθεί βάσει της Σύμβασης Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν είναι ένα κοινό σύστημα πληροφοριών στο οποίο κάθε κράτος μέλος καταχωρίζει πληροφορίες για καταζητούμενα ή ανεπιθύμητα άτομα και αναζητούμενα οχήματα, όπλα, έγγραφα (συνήθως διαβατήρια) και τραπεζογραμμάτια. Η επεξεργασία των δεδομένων αυτών γίνεται βάσει συγκεκριμένων αυστηρών προϋποθέσεων που ορίζονται στη σύμβαση, από τα εθνικά τμήματα του SIS (Γραφεία SIRENE).

Για τη λειτουργία του αρχείου του Εθνικού Τμήματος του SIS απαιτείται, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Ν. 2472/97, άδεια της Αρχής για τη συλλογή και επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων που περιέχονται στο προαναφερόμενο αρχείο. Η άδεια την οποία είχε χορηγήσει η Αρχή έληξε την 30.06.2000 και προκειμένου να ανανεωθεί, ομάδα ελεγκτών, στο πλαίσιο άσκησης των ελεγκτικών της αρμοδιοτήτων πραγματοποίησε σειρά επισκέψεων στα γραφεία του SIRENE, στο Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, καθώς και στη Διεύθυνση Πληροφορικής του ίδιου Υπουργείου, όπου είναι εγκατεστημένοι οι κεντρικοί υπολογιστές του συστήματος και το τμήμα ανάπτυξης εφαρμογών του ίδιου συστήματος. Τελικά χορηγήθηκε, υπό όρους, άδεια λειτουργίας η οποία λήγει την 31.12.2001.

Η Αρχή κατά τη διενέργεια των ελέγχων αντιμετώπισε διάφορα ζητήματα τα κυριότερα από τα οποία έχουν σχέση: 1) με την ασφάλεια του Συστήματος 2) την εν γένει νομιμότητα των καταχωρίσεων 3) τα δικαιώματα των υποκειμένων των οποίων τα δεδομένα έχουν καταχωριστεί και 4) την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκαλεί η λεγόμενη «ιδιοποίηση» δεδομένων.

1. Ασφάλεια του Συστήματος

Διαπιστώθηκε συμμόρφωση του υπεύθυνου επεξεργασίας προς τις υποδείξεις της Αρχής, έτσι όπως αυτές διατυπώθηκαν κατά τη διάρκεια των ελέγχων του προηγούμενου έτους. Εκτιμάται ότι υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης στον τομέα της ασφάλειας και έγιναν συγκεκριμένες υποδείξεις.

2. Νομιμότητα των καταχωρίσεων

Οι καταχωρίσεις στο Σύστημα Σένγκεν υπόκεινται στους κανόνες της Σύμβασης Εφαρμογής Σένγκεν και ειδικότερα του άρθρου 105, το οποίο όμως λόγω της γενικότητάς του υποχωρεί και εφαρμόζεται η ειδικότερη ρύθμιση του ελληνικού νόμου (2472/97 άρθρο 4.1) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 104.1 και 104.2 της συνθήκης Σένγκεν: Συγκεκριμένα τα προσωπικά δεδομένα που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν στο N-SIS, ανεξαρτήτως της συγκαταθέσεως του υποκειμένου (αφού εδώ ισχύει το άρθρο 5.2.δ) πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία εν όψει των σκοπών αυτών. Τη νομιμότητα των καταχωρίσεων στο N-SIS, πρέπει να ελέγχει ο υπεύθυνος επεξεργασίας του αρχείου. Ο έλεγχος αυτός της νομιμότητας αφορά την ίδια τη συλλογή, καταχώριση και, εν γένει, επεξεργασία δεδομένων στην οποία προβαίνει ο εκτελών την επεξεργασία. Για να γίνεται νόμιμα η καταχώριση αυτή πρέπει να τηρούνται οι διατάξεις της συμβάσεως και ιδία αυτές των άρθρων 94-101 αλλά προπάντων του άρθρου 4 του 2472/97. Αφορά δε το σύνολο των καταχωρίσεων και όχι μόνο αυτές του άρθρου 95. Σημειώνεται ότι η νομιμότητα πρέπει να ελέγχεται από το καταχωρούν μέλος σύμφωνα με το άρθρο 105 Σένγκεν αλλά και σύμφωνα με τη σύμβαση 108/28.1.1981 άρθρο 5 του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και Σύσταση R (87) 15 /17.9.1987 του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη χρήση των προσωπικών δεδομένων στον αστυνομικό τομέα. Το νόμιμο της εγγραφής του περιεχομένου αυτής στο N-SIS θα πρέπει να ελέγχεται, ώστε να είναι βέβαιο ότι η συγκεκριμένη εγγραφή είναι ακριβής μεταφορά της εντολής και τα προσωπικά δεδομένα εγγράφονται νόμιμα στο SIS σύμφωνα με τα άρθρα της συνθήκης. Η βασική αρχή όμως του Ν. 2472/97, όπως αυτή εμφανίζεται στο άρθρο 4.1, είναι δεσμευτική και για την περίπτωση του υπεύθυνου επεξεργασίας του N-SIS.

Ανεξάρτητα από τον έλεγχο της τήρησης των κανόνων για την προστασία των προσωπικών δεδομένων που ασκεί η Αρχή, βάσει του νόμου 2521/1997 άρθρο 21 παρ. 4, τοποθετήθηκαν με απόσπαση δικαστικοί λειτουργοί (ένας Εισαγγελέας Πρωτοδικών και ένας Πρόεδρος Πρωτοδικών) στα γραφεία του SIRENE με σκοπό τον έλεγχο της νομιμότητας των καταχωρίσεων στο εθνικό N-SIS. Η παρουσία των δικαστικών λειτουργών που σκοπό έχει την επικουρία και συμμετοχή στον έλεγχο της νομιμότητας κάθε καταχωρίσεως εκτιμάται ως θετική από την Αρχή.

3. Δικαιώματα των υποκειμένων

Στη Σύμβαση Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν καθορίζεται η φύση των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στα πρόσωπα, καθώς και οι τυχόν περιορισμοί που προβλέπονται από αυτή. Τα δικαιώματα αυτά είναι:

α. Δικαίωμα πρόσβασης και ανακοίνωσης (άρθρο 109)

Κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που το αφορούν και οι οποίες είναι καταχωρημένες στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν. Για το σκοπό αυτό μπορεί να υποβάλλει αίτηση στις αρμόδιες αρχές κάθε κράτους μέλους.

β. Δικαίωμα διόρθωσης (άρθρο 110)

Κάθε πρόσωπο μπορεί να επιτύχει τη διόρθωση των δεδομένων που το αφορούν και περιέχουν πραγματικό ή νομικό σφάλμα.

γ. Δικαίωμα ανάληψης δράσης με σκοπό τη διόρθωση, διαγραφή, ενημέρωση ή αποζημίωση (άρθρο 111)

Κάθε πρόσωπο δικαιούται στο έδαφος κάθε συμβαλλόμενου μέρους, να εγείρει αγωγή ενώπιον του αρμοδίου δικαστηρίου ή οποιασδήποτε άλλης αρμόδιας αρχής.

δ. Δικαίωμα αίτησης εξέτασης των δεδομένων (άρθρο 114 παρ.2)

Κάθε πρόσωπο δικαιούται να ζητήσει από μια εθνική αρχή ελέγχου να διερευνήσει τα δεδομένα που το αφορούν και έχουν καταχωρισθεί στο σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν, καθώς και τη χρήση τους.

Σε σχέση με τα παραπάνω δικαιώματα η Αρχή παρατηρεί τα εξής:

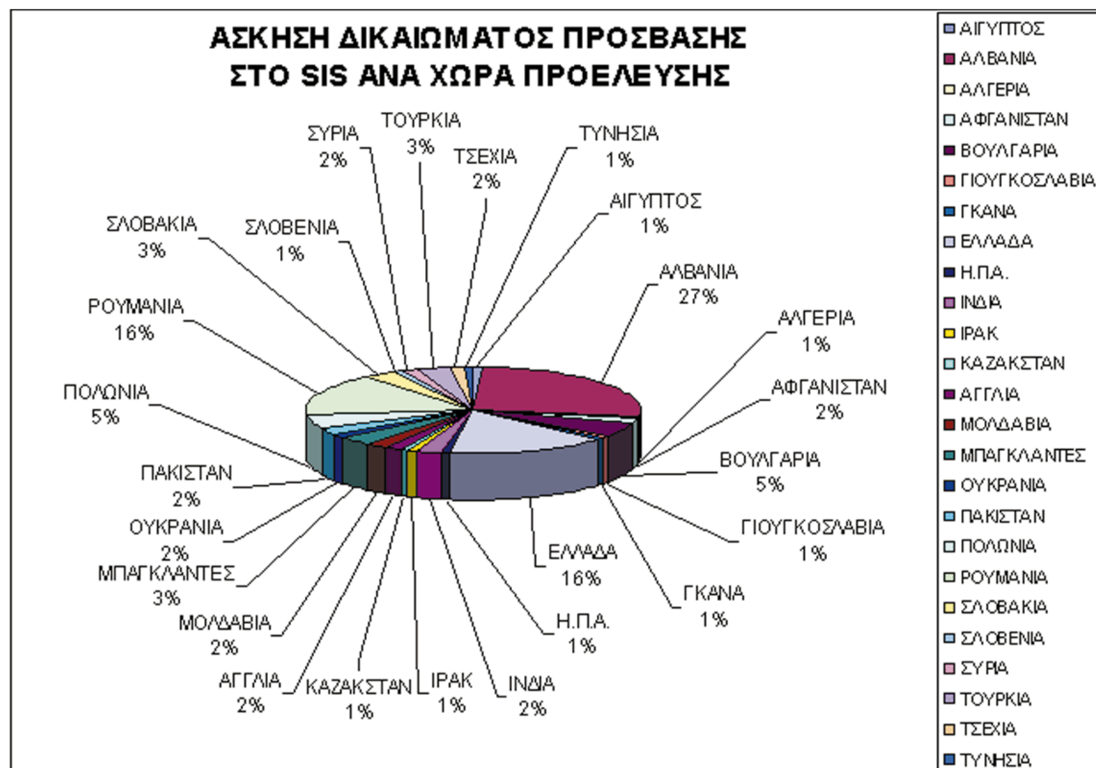
• Δικαίωμα Πρόσβασης των Υποκειμένων

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου τέθηκε το ζήτημα της απευθείας πρόσβασης των υποκειμένων στα καταχωρισμένα στο N-SIS προσωπικά δεδομένα που τα αφορούν. Βάσει του άρθρου 109: (1) το δικαίωμα κάθε προσώπου να έχει πρόσβαση στα δεδομένα που το αφορούν και τα οποία είναι καταχωρισμένα σε αρχείο στο SIS ασκείται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του συμβαλλομένου μέρους στην επικράτεια του οποίου αυτό ασκεί το δικαίωμα προσβάσεως. Εφόσον προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, η εθνική αρχή ελέγχου του άρθρου 114.1 αποφασίζει, αν και με ποια διαδικασία ανακοινώνονται οι πληροφορίες. (2) Η ανακοίνωση πληροφοριών προς τον ενδιαφερόμενο αποκλείεται αν είναι ικανή να βλάψει την εκτέλεση του νόμιμου έργου σε συνάρτηση με την καταχώριση ή για τους λόγους προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων.

Κατά συνέπεια είναι δυνατόν κάθε άτομο, το οποίο είναι καταχωρισμένο στο SIS, να ζητά και να λαμβάνει πληροφορίες σχετικές με την καταχώριση αυτή. Τις πληροφορίες αυτές μπορεί να λαμβάνει και απευθείας από το ΥΔΤ, ως υπεύθυνο επεξεργασίας του σχετικού αρχείου, διότι τούτο δεν απαγορεύεται από το εθνικό μας δίκαιο. Αντιθέτως στο άρθρο 12 παράγραφος 5 του Ν. 2472/97 προβλέπεται και ειδική διαδικασία, η οποία αποτελεί εξαίρεση στον κανόνα, βάσει της οποίας είναι δυνατόν να μην ανακοινωθούν απευθείας δεδομένα εφόσον τούτα αφορούν την εθνική ασφάλεια ή τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Παράλληλα, η Αρχή είναι αρμόδια βάσει του 114.2 της Σύμβασης Εφαρμογής να διερευνά τα δεδομένα που αφορούν κάθε άτομο, αυτή όμως η αρμοδιότητά της δεν απαλλάσσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας από την υποχρέωσή του έναντι του υποκειμένου.

Κάθε άτομο, τα στοιχεία του οποίου έχουν καταχωρισθεί ή θεωρεί ότι έχουν καταχωρισθεί στο SIS, μπορεί να προσφύγει στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων ασκώντας τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης και να ζητήσει τη διόρθωση ή διαγραφή των δεδομένων, εφόσον η καταχώρισή τους δεν πληροί τις προϋποθέσεις της Σύμβασης. Η Αρχή ασκώντας την ελεγκτική της αρμοδιότητα μπορεί να ζητήσει τη διόρθωση ή διαγραφή καταχωρίσεων που έγιναν από το ελληνικό τμήμα του SIS ή, σε περίπτωση που η σχετική καταχώριση έχει γίνει από εθνικό τμήμα του SIS άλλου Συμβαλλόμενου Μέρους, να παραπέμψει την υπόθεση στην αντίστοιχη αρχή ελέγχου του Μέρους αυτού. Πέραν αυτών, ο Πρόεδρος της Αρχής μετέχει στις συνεδριάσεις της Κοινής Αρχής Ελέγχου Σένγκεν που λαμβάνουν χώρα μία φορά τον μήνα στις Βρυξέλλες και έχουν στόχο την από κοινού αντιμετώπιση προβλημάτων που προκύπτουν από την άσκηση των αρμοδιοτήτων των εθνικών αρχών ελέγχου καθώς και την ανταλλαγή απόψεων και εμπειριών.

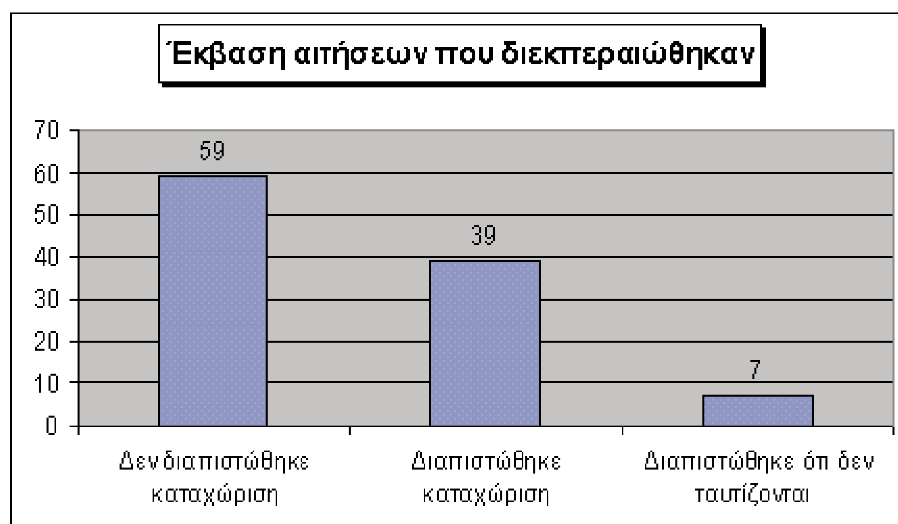
Κατά τη διάρκεια του έτους 2000 η Αρχή δέχτηκε 128 αιτήσεις πρόσβασης στο SIS και ελέγχου της νομιμότητάς του. Οι αιτήσεις προέρχονται κυρίως από πολίτες των βαλκανικών χωρών (με πρώτη την Αλβανία), και χωρών της ανατολικής Ευρώπης. Αιτήσεις έχουν καταθέσει και πολλοί Έλληνες. Από πλευράς χώρας προέλευσης της καταχώρισης, οι προσφυγές αφορούν καταχωρίσεις που έχουν γίνει κυρίως από την Ιταλία και τη Γερμανία, χώρες με ιδιαίτερα αυξημένο το φαινόμενο της λαθρομετανάστευσης. Ο λόγος της προσφυγής είναι συνήθως το γεγονός ότι μεταξύ των δικαιολογητικών που απαιτούνται για την έκδοση πράσινης κάρτας, περιλαμβάνεται και βεβαίωση περί μη εγγραφής στο SIS. Μεγάλος αριθμός αιτήσεων αφορά επίσης περιπτώσεις ταυτοπροσωπίας, κατά τις οποίες ο αιτών υπήρξε θύμα κλοπής ή απώλειας του διαβατηρίου του το οποίο χρησιμοποιήθηκε παράνομα από τρίτον. Στις περιπτώσεις αυτές υφίσταται καταχώριση με τα στοιχεία του αιτούντος η οποία αφορά όμως άλλο πρόσωπο. Για τη διαπίστωση της ταυτοπροσωπίας χρησιμοποιείται, με παρέμβαση της Αρχής, η μέθοδος της αντιπαραβολής των δακτυλικών αποτυπωμάτων του αιτούντος με αυτά που τηρούνται στη σχετική καταχώριση και αφορούν το πρόσωπο που έκανε παράνομη χρήση του κλαπέντος ή απολεσθέντος διαβατηρίου. Στη συνέχεια, στον πίνακα και τα διαγράμματα παρατίθενται αριθμητικά και στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις προσφυγές και την έκβαση αυτών.

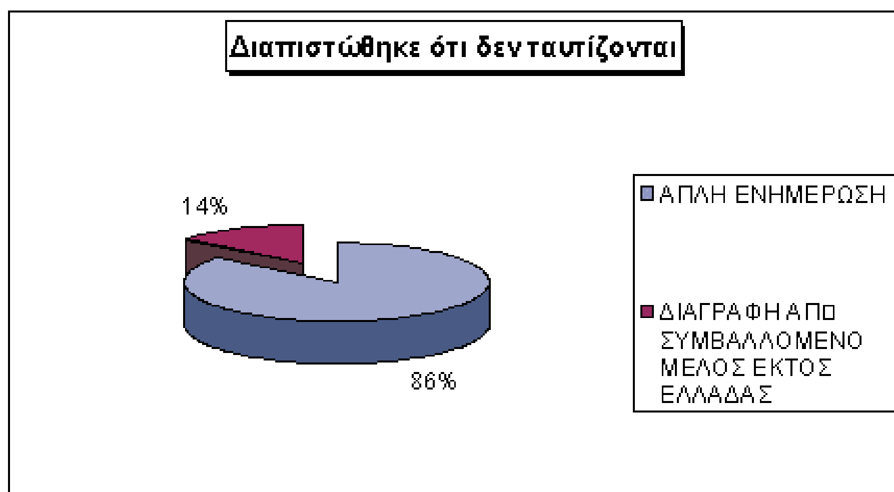
Διάγραμμα 2. Άσκηση δικαιώματος στο SIS ανά χώρα προέλευσης

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

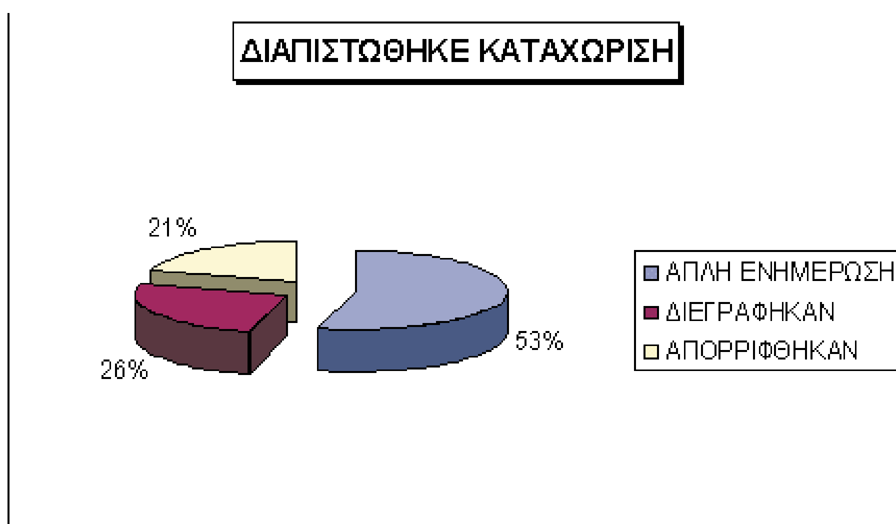
Κατατεθείσες αιτήσεις	Αιτήσεις που εκκρεμούν	Αιτήσεις που διεκπεραιώθηκαν
128	23	105

Διάγραμμα 3. Κατηγοριοποίηση αιτήσεων που διεκπεραιώθηκαν

Διάγραμμα 4. Ταξινόμηση αιτήσεων για τις οποίες διαπιστώθηκε μη ταυτοπροσωπία ως προς την έκβασή τους

Διάγραμμα 5. Ταξινόμηση αιτήσεων για τις οποίες διαπιστώθηκε καταχώρηση ως προς την έκβασή τους

4. «Ιδιοποίηση» δεδομένων

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου του N-SIS διαπιστώθηκε η ανάγκη ρύθμισης της περιπτώσεως σφετερισμού στοιχείων της ταυτότητας φυσικών προσώπων, π.χ. μέσω της κλοπής και ιδιοποίησης διαβατηρίων, η οποία προκαλεί προβλήματα στη φυσιολογική εξέλιξη της μετακίνησης των προσώπων αυτών σε άλλα κράτη μέλη ή σε τρίτες χώρες αλλά και προσβάλλει την προσωπικότητα.

Τούτο αποτελεί ένα πρόβλημα, το οποίο φυσιολογικά θα έπρεπε να επιλύεται με διαγραφή των προσωπικών αυτών δεδομένων από το SIS αμέσως μετά τη διαπίστωση ότι ο πραγματικός ιδιοκτήτης των δεδομένων αυτών δεν είναι ο ίδιος με το καταχωρισμένο πρόσωπο. Με το από 1.3.1999 υπ' αριθμ. SCH/C (99) 21 έγγραφο κοινοποιήθηκε στην Αρχή (ΑΠ 771/11.3.1999) η «Έκθεση της Επιτροπής Προσανατολισμού SIS προς την Κεντρική Ομάδα» με θέμα τη γνωμοδότηση της Κοινής Αρχής Ελέγχου αριθμός 98/2 σχετικά με την καταχώριση ατόμων στο Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν των οποίων τα στοιχεία ταυτότητας έχουν αποτελέσει αντικείμενο σφετερισμού. Από τη σχετική γνωμοδότηση προκύπτει ότι για λόγους ασφαλείας δεν θα πρέπει να διαγράφονται οι καταχωρίσεις των προσώπων των οποίων τα στοιχεία της ταυτότητας αποτέλεσαν αντικείμενο σφετερισμού. Το ζήτημα της διαγραφής πρέπει να εξετάζεται ανά περίπτωση με αίτημα του νόμιμου δικαιούχου. Ως μεταβατική και μερική επί του παρόντος λύση του προβλήματος, δύο κράτη (Ολλανδία και Γερμανία), τηρούμενης της εθνικής νομοθεσίας, χορηγούν βεβαίωση στο νόμιμο δικαιούχο με την οποία πιστοποιείται η πραγματική ταυτότητά του. Το ΥΔΤ είναι το κατ' εξοχήν αρμόδιο να κινήσει τις διαδικασίες, επικουρούμενου από την Αρχή, η οποία θα πληροφορηθεί τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίσθηκε το ζήτημα της εκδόσεως ειδικής βεβαίωσης με διεθνή ισχύ από τα δύο προαναφερθέντα κράτη (Ολλανδία και Γερμανία).

Συμπεράσματα των Ελέγχων στο Εθνικό Σύστημα Σένγκεν

Η Αρχή διαπιστώνει ότι αν και έχουν καταβληθεί σημαντικές προσπάθειες βελτίωσης της ασφάλειας του Εθνικού Τμήματος του SIS όμως πολλά από τα προβλήματα που είχαν επισημανθεί στην έκθεση του περασμένου έτους εξακολουθούν να υφίστανται.

Συγκεκριμένα τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετώπισε η Αρχή ως Αρχή Ελέγχου Σένγκεν κατά την άσκηση των παραπάνω αρμοδιοτήτων είναι τα εξής:

• Σε πολλές περιπτώσεις το ελληνικό Γραφείο SIRENE καθυστερεί ιδιαίτερα να διαβιβάσει στην Αρχή τις αιτούμενες πληροφορίες. Προβάλλονται λόγοι εσωτερικής γραφειο-

κρατίας, ενώ είναι σαφές ότι το Γραφείο SIRENE έχει αυτόματη (on-line) πρόσβαση στο αρχείο του SIS.

• Σε πολλές περιπτώσεις, οι διαβιβαζόμενες πληροφορίες δεν είναι πλήρεις, υπό την έννοια ότι είτε δεν περιλαμβάνουν το σύνολο των αιτούμενων πληροφοριών είτε δεν περιέχουν επαρκή αιτιολόγηση των λόγων που οδήγησαν στην καταχώριση. Κρίνεται ότι στις σχετικές απαντήσεις θα έπρεπε να περιλαμβάνεται αναλυτική αναφορά τόσο στα πραγματικά περιστατικά που δικαιολογούν την καταχώριση όσο και στις σχετικές δικαστικές αποφάσεις ή εισαγγελικές παραγγελίες ώστε να καθίσταται δυνατός ο έλεγχος της νομιμότητας εκ μέρους της Αρχής.

• Παρατηρείται καθυστέρηση στη διόρθωση των δεδομένων, όταν η Αρχή προβαίνει σε σχετικό αίτημα.

• Η Αρχή θεωρεί ότι το ελληνικό Τμήμα του SIS επιδεικνύει ιδιαίτερη αυστηρότητα όσον αφορά την καταχώριση αλλοδαπών πολιτών στο SIS. Κρίνεται ότι περιπτώσεις απόρριψης αίτησης ασύλου ή απλής παράνομης εισόδου στη χώρα, όταν δεν συνδέονται με εγκληματική συμπεριφορά, πρέπει να σταθμίζονται με διαφορετικό τρόπο από περιπτώσεις ύπαρξης καταδικαστικής απόφασης, εισαγγελικού εντάλματος ή γενικότερα εγκληματικής συμπεριφοράς. Η ευκολία με την οποία καταχωρίζονται περιπτώσεις της πρώτης κατηγορίας έχει συχνά σαν αποτέλεσμα τη διαμόρφωση καταστάσεων ανισότητας και κοινωνικής αδικίας.

2.3 ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ - ΟΔΗΓΙΕΣ

Η Αρχή προχώρησε στην κατάρτιση οδηγιών, με τις οποίες ρυθμίζεται η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στην άμεση εμπορία, κατά τη χρήση κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης, κατά την εφαρμογή του άρθρου 28 του νέου υπαλληλικού κώδικα και στην προώθηση πωλήσεων στο χώρο των μαιευτηρίων.

Με έναυσμα παράπονα πολιτών, η Αρχή εξέδωσε απόφαση, όπου εξειδικεύεται το νόμιμο πλαίσιο επεξεργασίας για τους σκοπούς της απευθείας προώθησης πωλήσεων ή της διαφήμισης και της διαπίστωσης της πιστοληπτικής ικανότητας.

Η δημοσιοποίηση δεδομένων, με πηγή προέλευσης κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, στο Διαδίκτυο, οδήγησε την Αρχή στην έκδοση της σχετικής οδηγίας. Σύμφωνα με την οδηγία αυτή, η λήψη και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης είναι κατ' εξαίρεση νόμιμη, εφ' όσον ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η προστασία προσώπων ή αγαθών ή η ρύθμιση της κυκλοφορίας.

Μετά από καταγγελίες δημοσίων υπαλλήλων, η Αρχή συζήτησε το θέμα της εφαρμογής του άρθρου 28 του νέου Υπαλληλικού Κώδικα (ν. 2683/1999) και εξέδωσε σχετική οδηγία, σύμφωνα με την οποία ο νόμιμος σκοπός επεξεργασίας είναι αποκλειστικά η διαπίστωση ποινικού αδικήματος ή πειθαρχικού παραπτώματος των υποκειμένων των δεδομένων.

Τέλος, μετά από παράπονα νέων μητέρων, η Αρχή εξέδωσε οδηγία, η οποία αναφέρεται στους όρους και τις προϋποθέσεις για το νόμιμο της συλλογής και επεξεργασίας στοιχείων, για τον σκοπό της προώθησης πωλήσεων στα μαιευτήρια.

2.4 ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του ν.2472/97 απαιτείται άδεια της Αρχής για τη συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και άδεια ίδρυσης και λειτουργίας σχετικού αρχείου. Το άρθρο 8 καθιερώνει σύστημα προηγούμενης άδειας της Αρχής σε περιπτώσεις διασύνδεσης αρχείων, όταν ένα από τα αρχεία που πρόκειται να διασυνδεθούν περιέχει ευαίσθητα δεδομένα ή αν η διασύνδεση έχει ως αποτέλεσμα την αποκάλυψη ευαίσθητων δεδομένων ή αν, για την πραγματοποίηση της διασύνδεσης, πρόκειται να γίνει χρήση ενιαίου κωδικού αριθμού. Ακόμα, το άρθρο 9 που ρυθμίζει τη διασυνοριακή ροή προσωπικών δεδομένων, προβλέπει προηγούμενη άδεια της Αρχής για τη διαβίβαση δεδομένων σε χώρες που δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

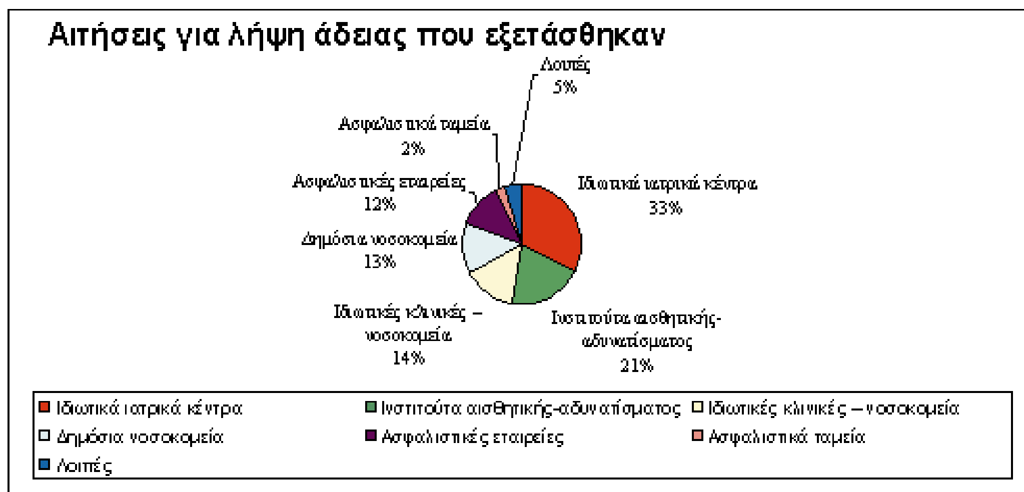
Στα πλαίσια της διαδικασίας έκδοσης αδειών για τη λειτουργία αρχείων που περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα, η Αρχή ολοκλήρωσε τον έλεγχο του μεγαλύτερου όγκου των αιτήσεων από οργανισμούς που παρέχουν υπηρεσίες υγείας και προχώρησε, με βάση ένα συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, στην κατά προτεραιότητα υποβολή τους στην ολομέλειά της.

Για την επίσπευση της διαδικασίας χορήγησης αδειών λειτουργίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα, τον Σεπτέμβριο συστήθηκε ειδική επιτροπή εξέτασης των αιτήσεων για λήψη άδειας. Η επιτροπή αυτή αποτελείται από μέλη του Δ.Σ. της Αρχής ενώ τις αιτήσεις άδειας εισηγούνται οι ελεγκτές της Αρχής. Η επιτροπή αυτή εξέτασε 188 αιτήσεις χορήγησης αδειών λειτουργίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα και 1 αίτηση χορήγησης άδειας διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε. Από τις αιτήσεις αυτές 165 κατέληξαν στη χορήγηση άδειας ενώ 24 από αυτές εκκρεμούν είτε γιατί δόθηκε εντολή ελέγχου είτε γιατί ζητήθηκαν περισσότερες διευκρινίσεις από τον υπεύθυνο επεξεργασίας. Οι αιτήσεις για λήψη άδειας κατηγοριοποιήθηκαν σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Κατηγορία	Πλήθος
Ιδιωτικά ιατρικά κέντρα	56
Ινστιτούτα αισθητικής-αδυνατίσματος	37
Ιδιωτικές κλινικές - νοσοκομεία	25
Δημόσια νοσοκομεία	22
Ασφαλιστικές εταιρείες	21
Ασφαλιστικά ταμεία	4
Νομικές βάσεις πληροφοριών	2
Φαρμακευτικές	1
Ορφανοτροφεία	1
Δημόσιες υπηρεσίες	1
Σύμβουλοι επιχειρήσεων	1
Κέντρα Αποκατάστασης Ηλικιωμένων	1
Εταιρείες παροχής οδικής βοήθειας	1
Άδεια διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε.	1

Πίνακας 1. Αριθμός αδειών που εκδόθηκαν από την Αρχή το έτος 2000

Η ακόλουθη γραφική παράσταση απεικονίζει τα παραπάνω στοιχεία σε διαγραμματική μορφή.

Διάγραμμα 6. Κατηγορίες υπεύθυνων επεξεργασίας που κατέθεσαν αίτηση άδειας αρχείου και εξετάσθηκε από την Αρχή

Για την παραλαβή των αδειών που χορηγήθηκαν καταβλήθηκαν από τους υπεύθυνους επεξεργασίας 15.080.000 δρχ. υπέρ του Δημοσίου. Η επιτροπή εξέτασε τις παραπάνω αιτήσεις χορήγησης άδειας και εξέδωσε άδειες λειτουργίας αρχείων με ευαίσθητα δεδομένα θέτοντας παράλληλα όρους και προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότερη προστασία του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής των υποκειμένων ή τρίτων, ενώ απηύθυνε υποδείξεις και συστάσεις προς τους υπευθύνους σχετικά με το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας. Οι όροι αυτοί υπαγορεύουν ότι μέσα σε ένα χρόνο από την ημερομηνία χορήγησης της άδειας θα πρέπει:

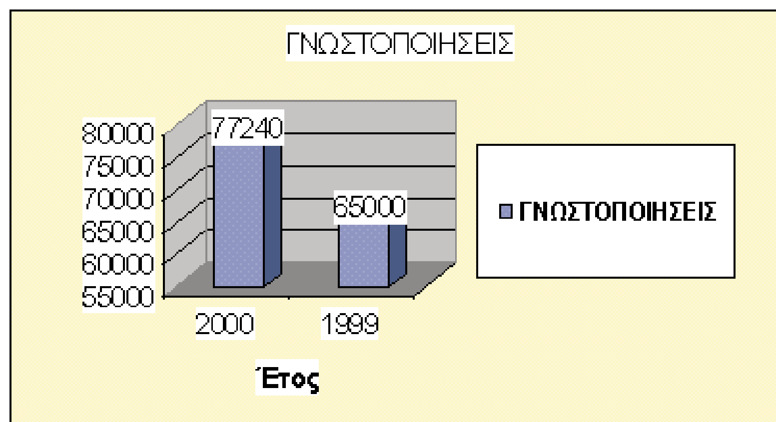
Α) να εφαρμοσθούν τα αντίμετρα ασφάλειας που περιγράφονται στη βασική πολιτική ασφάλειας που προτείνει η Αρχή.

Β) να υποβληθεί στην Αρχή κείμενο κώδικα δεοντολογίας σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων που τηρεί ο υπεύθυνος επεξεργασίας.

Επίσης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει α) να τηρεί απαρέγκλιτα τα μέτρα ασφάλειας και β) να χρησιμοποιεί για τη διεξαγωγή της επεξεργασίας προσωπικό που να πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 παρ. 2 του νόμου 2472/1997. Τέλος, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τους παραπάνω όρους η άδεια ανακαλείται. Οι περισσότερες άδειες που χορηγήθηκαν έχουν τριετή διάρκεια.

2.5 ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Η διαδικασία υποβολής γνωστοποιήσεων στην Αρχή Προστασίας Δεδομένων συνεχίστηκε και για το έτος 2000. Σύμφωνα με τα στοιχεία του προηγούμενου έτους, στο τέλος του 1999, η Αρχή δέχτηκε περίπου εξήντα πέντε χιλιάδες (65.000) και στο τέλος του 2000 εβδομήντα επτά χιλιάδες (77.000) γνωστοποιήσεις τήρησης αρχείων ή επεξεργασιών από το Δημόσιο, νομικά πρόσωπα δημόσιου και ιδιωτικού δικαίου, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, οργανισμούς του ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, ενώσεις προσώπων και φυσικά πρόσωπα - μια αύξηση περίπου της τάξης του 20%.

Διάγραμμα 7. Αριθμός γνωστοποιήσεων 1998 και 2000

Ο δικτυακός τόπος της Αρχής (http://www.dpa.gr) αποτέλεσε και το 2000 σημαντική πηγή διάδοσης των εντύπων γνωστοποιήσεων σε ολόκληρο τον ελλαδικό χώρο. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων καθοδηγούσε και καθοδηγεί καθημερινά τους πολίτες που έρχονται σε άμεση επαφή με το εξειδικευμένο προσωπικό της, στη σωστή συμπλήρωση των εντύπων της γνωστοποίησης. Οδηγίες συμπλήρωσης δίνονται με κάθε άλλο πρόσφορο μέσο (τηλέφωνο, fax, e-mail, κ.λπ.).

Οι πιο σημαντικές γνωστοποιήσεις από την άποψη της συλλογής και διακίνησης προσωπικών δεδομένων και οι αιτήσεις χορήγησης αδειών μπορούν να αναλυθούν περαιτέρω σύμφωνα με τις κατηγορίες που αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα.

Κατηγορία	Αριθμός
Εταιρείες προώθησης πωλήσεων, διαφημιστικές	112
Χρηματοοικονομικοί Οργανισμοί, ΕΛΔΕ	425
Εταιρείες παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, Internet Service Providers, Ηλεκτρονικού Εμπορίου	150
Σύμβουλοι Επιχειρήσεων	34
Φαρμακευτικές εταιρείες	85
Διαγνωστικά κέντρα, Κλινικές, Νοσοκομεία	212
Ινστιτούτα παροχής υπηρεσιών διατροφής	220
Ασφαλιστικά Ταμεία	32
Ασφαλιστικές εταιρείες	40
Δημόσιο (υπουργεία, νοσοκομεία), Ευρύτερος Δημόσιος Τομέας	895
Λοιπές εταιρείες (εμπορικές κλπ.)	445
Σύνολο	2.650

Πίνακας 2. Σημαντικές γνωστοποιήσεις του έτους 2000

Διάγραμμα 8. Ποσοστιαία απεικόνιση υποβολής σημαντικών γνωστοποιήσεων ανά κατηγορία υπεύθυνου επεξεργασίας του έτους 2000

Από τις 2.650 αιτήσεις που αφορούν «σημαντικά» και ευαίσθητα δεδομένα, οι 699 ενέχουν αιτήσεις χορήγησης άδειας τήρησης αρχείου με ευαίσθητα δεδομένα. Οι αιτήσεις χορήγησης αδειών μπορούν να αναλυθούν περαιτέρω σύμφωνα με τις κατηγορίες που αναγράφονται στον παρακάτω πίνακα.

Κατηγορία	Αριθμός
Χρηματοοικονομικοί Οργανισμοί	167
Δημόσιο (υπουργεία, νοσοκομεία), Ευρύτερος Δημόσιος Τομέας	235
Διαγνωστικά κέντρα, Κλινικές, Νοσοκομεία	215
Ασφαλιστικά Ταμεία	26
Ασφαλιστικές εταιρείες	56
Σύνολο	699

Πίνακας 3. Σημαντικές γνωστοποιήσεις για χορήγηση άδειας

Η διαδικασία των γνωστοποιήσεων συνοδεύτηκε από προβλήματα σε μικρότερο βαθμό από το προηγούμενο έτος. Στις περιπτώσεις που οι γνωστοποιήσεις που υποβάλλονταν από τους υπεύθυνους επεξεργασίας παρουσίαζαν σημαντικές ελλείψεις στοιχείων σε σχέση με τις απαιτήσεις του Νόμου, για τις αιτήσεις που απαιτούσαν άδεια από την Αρχή στελέχη τις Αρχής επικοινωνούσαν καθημερινά για τη σωστή ενημέρωση του υπόχρεου.

Τα έντυπα που χρησιμοποιήθηκαν για το 2000 δεν διαφοροποιήθηκαν από αυτά του προηγούμενου έτους και είναι τα κάτωθι:

Έντυπο 1.0	Γνωστοποίηση Τήρησης Αρχείου / Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων (Μέρος Ι)
Έντυπο 2.0	Γνωστοποίηση Σκοπού Τήρησης Αρχείου / Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων (Μέρος ΙΙ)

Έντυπο 3.0	Γνωστοποίηση Διευθύνσεων Τόπων Επεξεργασίας Προσωπικών Δεδομένων
Έντυπο 4.0	Δήλωση / Αίτηση Διασύνδεσης Αρχείων (Άρθρο 8 του Ν.2472/97)
Έντυπο 5.0	Αίτηση Άδειας Διαβίβασης Δεδομένων σε χώρες εκτός της Ε.Ε.

Όσον αφορά για τα έντυπα 6.0 και 7.0, μετά την τροποποίηση του Ν.2472/97 για τα αρχεία προσωπικού και πελατολογίου, καταργήθηκαν αφού πλέον δεν υπήρξε η υποχρέωση υποβολής τους. Δεν έλειψαν όμως και περιπτώσεις που η Αρχή δέχτηκε μέσω ταχυδρομείου πολλές γνωστοποιήσεις με το έντυπο 7.0 για τις οποίες δεν υπήρχε η αντίστοιχη υποχρέωση. Παραδείγματα όπως υποβολή γνωστοποίησης με τα έντυπα 1.0 και 2.0 για αρχεία που είχαν εξαιρεθεί ήταν επίσης συχνό φαινόμενο.

Μεταξύ των Υπουργείων και των λοιπών φορέων του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα που έχουν υποβάλει γνωστοποίηση συγκαταλέγονται τα Υπουργεία Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Υγείας και Πρόνοιας, Δικαιοσύνης, Πολιτισμού, Δημόσιας Τάξης, Μεταφορών και Επικοινωνιών, Εμπορικής Ναυτιλίας, καθώς και η ΔΕΗ, ο ΟΤΕ, ο Οργανισμός ΑΘΗΝΑ 2004, πολλοί Δήμοι, Νομαρχίες, Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Νοσηλευτικά Ιδρύματα και Επιμελητήρια. Αντίθετα δεν έχουν ακόμα υποβάλει γνωστοποίηση τα Υπουργεία Εθνικής Αμύνης, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Ανάπτυξης, Μακεδονίας-Θράκης και Αιγαίου.

Επισημαίνεται ότι, καίτοι έληξε η προθεσμία, δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμα η υποχρέωση υποβολής γνωστοποίησης των αρχείων και επεξεργασιών προσωπικών δεδομένων του Δημόσιου Τομέα.

2.6 ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ - Ενημέρωση - Ευαισθητοποίηση

Η Αρχή, στο πλαίσιο εφαρμογής της επικοινωνιακής της πολιτικής, προχώρησε σε σειρά προσχεδιασμένων επικοινωνιακών δράσεων κατά τη διάρκεια του έτους 2000.

Βασικός άξονας του επικοινωνιακού σχεδιασμού της Αρχής είναι η ευαισθητοποίηση των πολιτών σε θέματα που άπτονται των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών τους, καθώς και η απόκτηση «συνείδησης προστασίας της ιδιωτικής τους ζωής».

Για το σκοπό αυτό και για να προσεγγίσει την κοινωνία και τους πολίτες, στους οποίους κατ' αρχάς απευθύνει τα μηνύματά της, η Αρχή δημιούργησε τηλεοπτικό σποτ κοινωνικού χαρακτήρα, το οποίο προβλήθηκε από τα τηλεοπτικά κανάλια σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Το πρώτο τηλεοπτικό σποτ της Αρχής προβλήθηκε σε πρώτη φάση τη χρονική περίοδο 10.3-10.5.2000 έτσι ώστε να γίνει γνωστή η σημαντική αποστολή και παρουσία της Αρχής στο πλευρό του πολίτη και σε δεύτερη φάση το χρονικό διάστημα 17.10-17.11.2000 ενόψει της συνέντευξης Τύπου που δόθηκε στην ΕΣΗΕΑ στις 9.11.2000 με την ευκαιρία της συμπλήρωσης τριών χρόνων από την ίδρυσή της.

Η συνέντευξη Τύπου της Αρχής στις 9.11.2000 στην ΕΣΗΕΑ βοήθησε σημαντικά έτσι ώστε να αναδειχθεί η χρησιμότητα της Αρχής και οι θεσμικές παρεμβάσεις της σε θέματα προστασίας δεδομένων πολιτών ή γενικότερα του κοινωνικού συνόλου. Η ενημέρωση των εκπροσώπων των ΜΜΕ και άλλων φορέων από τα Μέλη της Αρχής σε θέματα αρμοδιότητάς της οδήγησε α) στην αύξηση του αριθμού των ερωτημάτων των πολιτών σχετικά με θέματα που έθιξε η συνέντευξη Τύπου όπως: η απόφαση της Αρχής για τα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης, η προστασία του ατόμου στον τηλεπικοινωνιακό τομέα, η οδηγία για τους όρους της νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα νέων μητέρων για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης στα μαιευτήρια, καθώς και οι όροι που έθεσε η Αρχή για τη νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης και της διαπίστωσης της πιστοληπτικής ικανότητας, β) στη διαφοροποίηση της δημοσιογραφικής προσέγγισης. Κρίνεται επίσης σημαντικό το γεγονός ότι η συνέντευξη Τύπου συνετέλεσε στην αύξηση του αριθμού των συνεντεύξεων και ρεπορτάζ διαμέσου των οποίων προβλήθηκε η Αρχή και το έργο της.

Αναφορικά με την ενημέρωση των πολιτών, σημειώνεται πως έμφαση δίνεται από την Αρχή στη χρησιμοποίηση και αξιοποίηση της Ιστοσελίδας και γενικότερα του Internet ως ένα αμφίδρομο και αποτελεσματικό νέο μέσο μαζικής επικοινωνίας. Έτσι επιτυγχάνεται η ουσιαστική αποσυμφόρηση των διαύλων επικοινωνίας με τους πολίτες, οι οποίοι έχουν πρόσβαση σε μια πολυδιάστατη «ανοιχτή-γραμμή επικοινωνίας». Συγκεκριμένα, οι πολίτες έχουν τη δυνατότητα να ενημερώνονται πλήρως για την Αρχή ή/και να επικοινωνούν με το προσωπικό της, χρησιμοποιώντας συμβατικές και μη μεθόδους επικοινωνίας, δεδομένου ότι το υπό διαρκή ενημέρωση περιεχόμενο της Ιστοσελίδας περιλαμβάνει αποφάσεις, νομοθεσία, κανονιστικές πράξεις, δελτία Τύπου, απαντήσεις σε συνήθη ερωτήματα, το οργανόγραμμα της Αρχής, έντυπα γνωστοποίησης και οδηγίες συμπλήρωσης.

Το τμήμα Επικοινωνίας τηρεί ηλεκτρονικό αρχείο δημοσιευμάτων Τύπου, σχετικών με θέματα επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και προστασίας του ατόμου από την πληροφορική, καθώς και απαντήσεων σε δημοσιεύματα που την αφορούν, δελτία Τύπου, αλλά και αρχείο με τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές συνεντεύξεις ή και ρεπορτάζ για την Αρχή.

Επίσης, κατά τη διάρκεια του έτους 2000, πραγματοποιήθηκαν ενημερωτικά σεμινάρια από στελέχη της Αρχής στις εξής ημερομηνίες: 1) 20-1-2000 Νομαρχία Αθηνών, 2) 17-3-2000 Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης, 3) 20-6-2000 Δικηγορικός Σύλλογος Αγρινίου, 4) 9-7-2000 Επαγγελματικό & Βιοτεχνικό επιμελητήριο Ημαθίας 5) 9-1-2000 Λογιστικός Σύλλογος Λάρισας & Βόλου 6) 10-6-2000 Δικηγορικός Σύλλογος Ιωαννίνων 7) Νοέμβριος 2000, Υπουργείο Εθνικής Άμυνας 8) 1-10-2000 Λογιστικός Σύλλογος Σαντορίνης 9) Νοέμβριος 2000, Λογιστικός Σύλλογος Αθηνών.

Το τμήμα Επικοινωνίας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του και σε συνεργασία με την Αρχή Προστασίας του Βερολίνου, διοργάνωσε στο Ρέθυμνο, στις 4 & 5 Μα'ου του έτους 2000 την 27η Συνάντηση της Διεθνούς Ομάδας Εργασίας για Ζητήματα Προστασίας Δεδομένων στις Τηλεπικοινωνίες.

Επίσης, στην Εαρινή Σύνοδο των Επιτρόπων των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων που πραγματοποιήθηκε στη Στοκχόλμη τον Απρίλιο του 2000 προτάθηκε και εγκρίθηκε η ανάληψη της διοργάνωσης της Εαρινής Συνόδου του 2001 από την ελληνική Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Το τμήμα Επικοινωνίας έχει αναλάβει τη διοργάνωση της Συνόδου, η οποία θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα, στις 10 & 11 Μαΐου 2001.

Η Αρχή, με στόχο τη συνεχή βελτίωση της λειτουργίας της, δημιούργησε βιβλιοθήκη που διαρκώς εμπλουτίζεται με τίτλους από την ελληνική και ξένη βιβλιογραφία, τηρεί αρχείο ενημερωτικών εντύπων για θέματα της αρμοδιότητάς της, αρχείο αποφάσεων και εισηγήσεων των οργάνων στα οποία συμμετέχει ως μέλος, όπως η Κοινή Αρχή Ελέγχου (ΚΑΕ) Σένγκεν, η Κοινή Εποπτική Αρχή (ΚΕΑ) Ευρωπόλ και η Επιτροπή του άρθρου 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Βασικός στόχος του τμήματος Επικοινωνίας παραμένει η ανάπτυξη δικτύου επωφελών δημοσίων σχέσεων για την Αρχή ιδωμένων ως βασική επικοινωνιακή λειτουργία και σημα-

ντικό κλάδο του επικοινωνιακού σχεδιασμού της. Σε αυτό το δίκτυο επικοινωνίας περιλαμβάνονται άλλες δημόσιες υπηρεσίες, οργανισμοί καθώς και υπηρεσίες και Αρχές του εξωτερικού, όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και άλλοι διεθνείς οργανισμοί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΚΕΑ ΕΥΡΩΠΟΛ

Η Αρχή συνέχισε και το διαρρεύσαν έτος 2000 να εκπροσωπείται τόσο στην Κοινή Εποπτική Αρχή για τον έλεγχο της Ευρωπόλ (ΚΕΑ) με δύο τακτικά -και δύο αναπληρωματικά- μέλη, όσο και στην Επιτροπή προσφυγών της ΚΕΑ (ΕΠ) με ένα τακτικό και ένα αναπληρωματικό μέλος. Οι δύο αυτές Επιτροπές συνεδρίασαν το 2000 5 φορές η καθεμία σε συνεχόμενες ημερομηνίες.

Την ΚΕΑ απασχόλησαν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της θέματα οργανωτικά και θέματα ουσίας.

Στον οργανωτικό τομέα την ΚΕΑ απασχόλησε κυρίως ο διορισμός δικού της Γραμματέα, ζήτημα που συνδυάστηκε με την ίδρυση κοινής Γραμματείας στις τρεις Ανεξάρτητες Εποπτικές Αρχές Ελέγχου (Σένγκεν, Ευρωπόλ και Τελωνείων). Ήδη η σχετική διαδικασία έχει περατωθεί και ο Γραμματέας έχει επιλεγεί. Στον οργανωτικό τομέα την ΚΕΑ απασχόλησε ακόμη η κατάρτιση υποεπιτροπών (υποομάδων), σε καθεμία από τις οποίες ανατέθηκε ένα μέρος της αρμοδιότητας της ΚΕΑ εισηγητικού κατά βάση χαρακτήρα. Κυριότερες από τις υποεπιτροπές αυτές είναι η υποεπιτροπή παρακολούθησης των εξελίξεων στον τομέα της Τεχνολογίας των Πληροφοριών, η υποεπιτροπή ελέγχου των αρχείων δεδομένων προς ανάλυση της Ευρωπόλ και η υποεπιτροπή διενέργειας επιθεωρήσεων της Ευρωπόλ.

Όσον αφορά στην ουσιαστική άσκηση των αρμοδιοτήτων της η ΚΕΑ ενέκρινε γνωμοδοτικά τη σύσταση αριθμού αρχείων προς ανάλυση της Ευρωπόλ για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας σε τομείς αρμοδιότητας της τελευταίας κατά τη σύμβαση Ευρωπόλ, ενώ διενήργησε με την υποομάδα Επιθεωρήσεων -στη σύνθεση της οποίας η συμμετοχή της χώρας μας ήταν βαρύνουσα- έναν πρώτο έλεγχο της Ευρωπόλ στην έδρα της στη Χάγη, προκειμένου να διαπιστωθεί αν η Ευρωπόλ λειτουργεί κατά την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο της Σύμβασης Ευρωπόλ και των κανόνων που τη δεσμεύουν. Ευρύτερη επιθεώρηση της Ευρωπόλ από την ΚΕΑ πρόκειται να διεξαχθεί το πρώτο εξάμηνο του 2002. Στον ίδιο τομέα την ΚΕΑ απασχολεί η παροχή γνώμης για τη σύναψη συμβάσεων μεταξύ Ευρωπόλ και τρίτων -εκτός Ε.Ε.- χωρών και οργανισμών για τη διαβίβαση και λήψη προσωπικών δεδομένων, μεταξύ των οποίων βαρύνουσα είναι η σύμβαση μεταξύ Ευρωπόλ και Ιντερπόλ.

Σε ό,τι αφορά στην Επιτροπή Προσφυγών, η τελευταία έχει επιληφθεί ήδη και εξετάζει μία προσφυγή βρετανού υπηκόου επί της οποίας προβλέπεται να εκδώσει απόφαση εντός του έτους.

ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ

Η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο τον Ιούλιο του 1999 τις χώρες, οι οποίες δεν έχουν μετατρέψει σε εσωτερικό δίκαιο την οδηγία 95/46/ΕΚ σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων και συγκεκριμένα τη Γαλλία, το Λουξεμβούργο, την Ολλανδία, τη Γερμανία, την Ιρλανδία, γιατί δεν έλαβε ικανοποιητικές απαντήσεις, κυρίως σχετικά με το χρονοδιάγραμμα μετατροπής της οδηγίας, στην αιτιολογημένη γνώμη (reasoned opinion), την οποία είχε προηγουμένως απευθύνει στις ανωτέρω χώρες. Κατά τη διάρκεια του έτους 2000 εφάρμοσαν την οδηγία η Αυστρία, η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ισπανία. Κατά το έτος 2001 αναμένεται να ολοκληρωθεί η μετατροπή της οδηγίας σε εσωτερικό δίκαιο και στις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε.

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 29 ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ

Η Αρχή συμμετείχε κατά τη διάρκεια του έτους στην ομάδα εργασίας, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 29 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, και η οποία συμβουλεύει την Επιτροπή, γνωμοδοτώντας για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Η ομάδα εργασίας προχώρησε σε έκδοση συστάσεων και γνωμοδοτήσεων για τα κατωτέρω θέματα:

Συστάσεις:

1) Σύσταση (1/2000) σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

Γνωμοδοτήσεις:

1) Γνωμοδότηση (1/2000) σχετικά με συγκεκριμένα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου.

2) Γνωμοδότηση (2/2000) σχετικά με το γενικό νομικό πλαίσιο των τηλεπικοινωνιών.

3) Γνωμοδότηση (3/2000) σχετικά με το διάλογο Ευρωπαϊκής Ένωσης- Ηνωμένων Πολιτειών αναφορικά με τη συμφωνία των «αρχών του ασφαλούς λιμένα» (safe harbor principles).

4) Γνωμοδότηση (4/2000) σχετικά με το επίπεδο προστασίας προσωπικών δεδομένων των «αρχών του ασφαλούς λιμένα».

5) Γνωμοδότηση 5/2000 σχετικά με τη χρήση δημόσιων τηλεφωνικών καταλόγων, οι οποίοι προσφέρουν υπηρεσίες ανάστροφης αναζήτησης καθώς και αναζήτησης πολλαπλών κριτηρίων.

6) Γνωμοδότηση 6/2000 σχετικά με το ανθρώπινο γονιδίωμα και την προστασία της ιδιωτικότητας.

7) Γνωμοδότηση 7/2000 σχετικά με την πρόταση της επιτροπής αναφορικά με την οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, η οποία αφορά την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και την προστασία της ιδιωτικότητας στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών της 12/07/2000 (COM (2000) 385).

Επίσης η ομάδα εργασίας έδωσε στη δημοσιότητα κείμενο σχετικά με την προστασία της ιδιωτικότητας στο διαδίκτυο, το οποίο καλύπτει αναλυτικά όλο το φάσμα των ζητημάτων προστασίας προσωπικών δεδομένων στον κυβερνοχώρο (Working paper 37)

Όλα τα ανωτέρω κείμενα βρίσκονται στην εξής ιστοσελίδα και στην ελληνική γλώσσα:
http://europa.eu.int/comm/internalmarket/en/media/dataprot/index.htm

Διαβίβαση προσωπικών δεδομένων από χώρες της Ε.Ε. στις Η.Π.Α.

Ένα ζήτημα που απασχόλησε τόσο την ομάδα εργασίας του άρθρου 29 καθώς και την ελληνική Αρχή είναι η διαβίβαση προσωπικών δεδομένων στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Σύμφωνα με την οδηγία 95/46/ΕΚ και τον ελληνικό νόμο περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για να δοθεί η άδεια της Αρχής για διαβίβαση δεδομένων σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα πρέπει κατ' αρχήν να υπάρχει στην χώρα υποδοχής των δεδομένων ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας.

Για τη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής μετά από επίπονες διαπραγματεύσεις 2 ετών, τέθηκε σε εφαρμογή τον Οκτώβριο του 2000, η συμφωνία σχετικά με το σύστημα προστασίας που βασίζεται στις «αρχές του ασφαλούς λιμένα». Πρόκειται ουσιαστικά για ένα σύστημα αυτορρύθμισης, σύμφωνα με το οποίο ο αποδέκτης των δεδομένων εγγράφεται σε μια ειδική λίστα της Ομοσπονδιακής Επιτροπής Εμπορίου των Ηνωμένων Πολιτειών (Federal Trade Commission) και αυτοδεσμεύεται να τη-

ρεί τις παραπάνω αρχές, σε κάθε περίπτωση που υποβάλλει σε επεξεργασία προσωπικά δεδομένα που του έχουν διαβιβαστεί από χώρα της ΕΕ.

Επιγραμματικά θα μπορούσε να περιγράψει κάποιος το σύστημα των αρχών του ασφαλούς λιμένα ως εξής: Οι αρχές του ασφαλούς λιμένα αποτελούνται από τις αρχές της κοινοποίησης (η οποία αντιστοιχεί στο δικαίωμα της ενημέρωσης), της επιλογής (η οποία αναφέρεται στη δυνατότητα επεξεργασίας της πληροφορίας για σκοπούς διαφορετικούς από αυτούς της συλλογής της), της περαιτέρω διαβίβασης, της ασφάλειας, της ακεραιότητας των δεδομένων, της πρόσβασης και της εφαρμογής. Οι αρχές αυτές συμπληρώθηκαν κατά την διάρκεια των διαπραγματεύσεων με το κείμενο 15 συχνών ερωτήσεων (FAQ), οι οποίες, αφενός, διευκρινίζουν ασάφειες που ενδεχομένως να προκύψουν από την ερμηνεία και εφαρμογή των αρχών και, αφετέρου, εξειδικεύουν το περιεχόμενο των αρχών σε συγκεκριμένους τομείς.

Σύμφωνα με το παραπάνω σύστημα κάθε οργανισμός που αποδέχεται το σύστημα αυτοδέσμευσης τηρώντας τις παραπάνω αρχές προστασίας δεδομένων, εγγράφεται με δική του πρωτοβουλία σε ειδικό κατάλογο που τηρείται στο αμερικανικό Υπουργείο Εμπορίου. Αυτό σημαίνει ότι οι καταχωρημένοι οργανισμοί θα μπορούν να λαμβάνουν προσωπικά δεδομένα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σημειώνεται ότι η Επιτροπή Εμπορίου, δεν θα ελέγχει αν όντως ο οργανισμός παρουσιάζει τα εχέγγυα ή έχει λάβει τα κατάλληλα μέτρα ώστε να τηρεί πράγματι τις αρχές. Ο οργανισμός αναλαμβάνει την ευθύνη δηλώνοντας ότι είτε συμμετέχει σε ειδικά προγράμματα προστασίας της ιδιωτικότητας (privacy) είτε ότι συμμορφώνεται με τις οδηγίες των εκάστοτε ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων.

Σχετικά με το θέμα επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση παράβασης των αρχών η Ομοσπονδιακή Επιτροπή Εμπορίου δεσμεύθηκε ότι θα κινείται κατά των παραβατών σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις περί ψευδούς δηλώσεως και απάτης. Η παραπομπή στην επιτροπή θα γίνεται είτε μετά από προσφυγή του υποκειμένου των δεδομένων, είτε μετά από διαπίστωση της εκάστοτε αρμόδιας Ευρωπαϊκής Αρχής Προστασίας Δεδομένων ότι όντως υπήρξε παραβίαση των αρχών του ασφαλούς λιμένα και με διαβίβαση του αιτήματος στην Επιτροπή Εμπορίου. Για τον σκοπό αυτό συστάθηκε ένα πάνελ στο οποίο συμμετέχουν οι Αρχές Προστασίας Δεδομένων, το οποίο θα εξετάζει τα παράπονα εκ μέρους των υποκειμένων των δεδομένων, με στόχο την ενιαία αντιμετώπισή τους και θα βρίσκεται σε επαφή για τα προαναφερθέντα θέματα με την αμερικανική Ομοσπονδιακή Επιτροπή Εμπορίου.

Η θέση σε ισχύ του συστήματος του ασφαλούς λιμένα σημαίνει ουσιαστικά και την αποδοχή εκ μέρους της Ε.Ε. του ικανοποιητικού επιπέδου ενός συστήματος προστασίας βασιζόμενου στην αυτορρύθμιση, δίχως παράλληλα να υπάρχει αντίστοιχη Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων στις Η.Π.Α. καθώς και γενικός ομοσπονδιακός νόμος για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Αυτό δεν σημαίνει όμως κατ'ανάγκην ότι θα υιοθετηθούν παρόμοιες λύσεις και για άλλες χώρες, οι οποίες κατ' αρχήν δεν εξασφαλίζουν ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας, αφού το επίπεδο προστασίας κάθε χώρας εκτός Ε.Ε., εξετάζεται πάντα κατά περίπτωση σύμφωνα με τα άρθρα 25 και 26 της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

Διαβίβαση προσωπικών δεδομένων βάσει συμβατικών ρητρών

Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή οδηγία για την προστασία προσωπικών δεδομένων μπορούν τα κράτη μέλη να δώσουν κατ' εξαίρεση άδειες διαβίβασης δεδομένων σε χώρες εκτός Ε.Ε., οι οποίες δεν έχουν ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας δεδομένων στην περίπτωση που ο υπεύθυνος επεξεργασίας παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των προσώπων, καθώς και την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων, οι δε εγγυήσεις απορρέουν ιδίως από κατάλληλες συμβατικές ρήτρες (άρθρο 26 παρ.2 οδ. 95/46/ΕΚ). Η Επιτροπή έχει συντάξει σχέδιο προτύπου συμβατικών ρητρών το οποίο βρίσκεται στο τελικό στάδιο της επεξεργασίας συμπεριλαμβανομένης και της σχετικής γνωμοδότησης της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 της οδηγίας.

ΕΑΡΙΝΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΥΡΩΠΑ ΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ - 2000

Στις 6 και 7 Απριλίου 2000 πραγματοποιήθηκε στη Στοκχόλμη της Σουηδίας η Εαρινή Σύνοδος των Επιτρόπων των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων. Στη Σύνοδο συμμετείχαν αντιπροσωπείες όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης, με καθεστώς παρατηρητή έλαβαν μέρος αντιπροσωπείες των Αρχών της Ουγγαρίας, Ισλανδίας, Νορβηγίας, Ελβετίας, καθώς και εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τις εργασίες της Συνόδου ήταν τα ακόλουθα:

1) Γενετικά δεδομένα και ιατρικά θέματα

2) Έλεγχοι και χειρισμός καταγγελιών

3) Η εμπειρία από την εφαρμογή της Οδηγίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων

4) Το σουηδικό σύστημα όσον αφορά την πρόσβαση των πολιτών σε επίσημα έγγραφα

5) Διαδίκτυο και Άρθρο 4 της Οδηγίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων

6) Κυβερνοέγκλημα

7) Η εμπειρία της Ισπανίας όσον αφορά την εφαρμογή της Οδηγίας για τις τηλεπικοινωνίες

8) Παρακολούθηση μέσω κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης για σκοπούς ασφαλείας

9) Υπηρεσίες ελεύθερης τηλεφωνίας

Η ελληνική Αρχή έθιξε, υπό μορφή παρεμβάσεως, το θέμα της παρακολούθησης μέσω κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης και επεσήμανε τις συστάσεις που απηύθυνε στην εταιρεία ΜΕΤΡΟ Α.Ε. για τις κάμερες που λειτουργούν στο μετρό της Αθήνας.

Με πρωτοβουλία της βρετανικής Αρχής, και κατόπιν συζητήσεων και προσαρμογών, η Σύνοδος προέβη σε ψήφισμα σχετικά με τα δεδομένα κίνησης που τηρούν οι Παροχείς Υπηρεσιών Διαδικτύου (ISPs):

Η Εαρινή Σύνοδος 2000 των Επιτρόπων των Ευρωπαϊκών Αρχών Προστασίας Δεδομένων διαπιστώνει με ανησυχία ότι υπάρχουν προτάσεις για διατήρηση δεδομένων κίνησης σε σταθερή βάση από Παροχείς Υπηρεσιών Διαδικτύου και πέραν των σκοπών τιμολόγησης, προκειμένου να καθίσταται δυνατή ενδεχόμενη πρόσβαση από αστυνομικές αρχές.

Η Σύνοδος τονίζει ότι η εν λόγω διατήρηση δεδομένων κίνησης αποτελεί ανάρμοστη παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ατόμων που εγγυάται το Άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να διατηρούνται τα δεδομένα κίνησης, πρέπει να υπάρχει έκδηλη ανάγκη, το χρονικό διάστημα διατήρησής τους να είναι όσο το δυνατόν μικρότερο και η εν λόγω πρακτική να ορίζεται ρητώς από τη νομοθεσία.

Η ελληνική αντιπροσωπεία ανακοίνωσε την ανάληψη της διοργάνωσης της Εαρινής Συνόδου 2001 στην Αθήνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ

Πρόεδρος της Αρχής Προστασίας Δεδομένων είναι ο κ. Κωνσταντίνος Δαφέρμος, πρώην αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου, και Αναπληρωτής Πρόεδρος είναι ο κ. Γεώργιος Δε-

ληγιάννης, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας (Π.Δ. της 24 Ιουλίου 1997, Αρ. Φύλλου ΦΕΚ 163).

Με το Προεδρικό Διάταγμα της 26/8/1997, αρ. φύλλου ΦΕΚ 184, διορίστηκαν τα ακόλουθα μέλη, καθώς και οι αντίστοιχοι αναπληρωτές:

1. Μιχάλης Σταθόπουλος, Καθηγητής Αστικού Δικαίου του Πανεπιστημίου Αθηνών, πρώην πρύτανης, τακτικό μέλος, και αναπληρωτής αυτού ο Σωτήριος Λύτρας, Καθηγητής Δημόσιου Δικαίου ομοίως του Πανεπιστημίου Αθηνών.

2. Ευάγγελος Κιουντούζης, Καθηγητής Πληροφορικής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, τακτικό μέλος, και αναπληρωτής αυτού ο Παύλος Σπυράκης, Καθηγητής Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Πατρών.

3. Νικόλαος Αλιβιζάτος, Καθηγητής Συνταγματικού Δικαίου του Πανεπιστημίου Αθηνών, τακτικό μέλος, και αναπληρωτής αυτού ο Νικηφόρος Διαμαντούρος, Καθηγητής της Πολιτικής Επιστήμης ομοίως του Πανεπιστημίου Αθηνών.

4. Αθανάσιος Παπαχρίστου, Καθηγητής Αστικού Δικαίου του Πανεπιστημίου Αθηνών, τακτικό μέλος, και αναπληρωτής αυτού ο Κ. Κωστής, Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

5. Περικλής Πάγκαλος, Ειδικός Εμπειρογνώμονας των Δικτύων της Ευρωπαϊκής Ένωσης των Αντιρατσιστικών Ρευμάτων, τακτικό μέλος, και αναπληρωτής αυτού ο Νικόλαος Φραγκάκης, Δικηγόρος.

6. Βλάσσης Παπαπετρόπουλος, τέως Πάρεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τακτικό μέλος και αναπληρωτής αυτού ο Δημήτριος Γκρίτζαλης, επίκουρος καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Με το Προεδρικό Διάταγμα της 21 Απριλίου 1999 (ΦΕΚ 96/7-5-1999) αντικαταστάθηκε ο κ. Νικηφόρος Διαμαντούρος από την κα Ευαγγελία Μήτρου. Επίσης, με το Π.Δ. της 17.8.2000 (ΦΕΚ 245/25.8.2000) διορίστηκε στην κενή θέση που προέκυψε από την αυτοδίκαιη έκπτωση του τακτικού μέλους της Αρχής κ. Μιχάλη Σταθόπουλου, ο καθηγητής Δημοσίου Δικαίου του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Σωτήριος Λύτρας και αναπληρωματικό μέλος τούτου ο καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Κωνσταντίνος Μαυριάς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Νόμοι

1.1 Τροποποίηση των διατάξεων του Ν.2472/97

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων, μετά την ψήφιση του ν. 2819/2000 (ΦΕΚ 84/15.3.2000/τεύχος Α), ο οποίος τροποποιεί διατάξεις του Ν. 2472/1997, που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ενημερώνει ως προς τα ακόλουθα:

Στο νέο άρθρο 7Α ορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες οι τηρούντες αρχεία με προσωπικά δεδομένα απαλλάσσονται από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας.

Οι περιπτώσεις αυτές είναι οι παρακάτω:

α. Όταν η επεξεργασία πραγματοποιείται αποκλειστικά για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με τη σχέση εργασίας ή έργου και είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλει ο νόμος ή για την εκτέλεση της σύμβασης και το υποκείμενο έχει προηγουμένως ενημερωθεί, όπως οι επεξεργασίες που αφορούν αρχεία προσωπικού.

β. Όταν η επεξεργασία αφορά πελάτες ή προμηθευτές, εφόσον τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν λογίζονται ως τρίτοι εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση. Δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση γνωστοποίησης οι ασφαλιστικές εταιρείες για όλους τους κλάδους ασφάλισης, οι φαρμακευτικές εταιρείες, οι εταιρείες εμπορίας πληροφοριών και τα χρηματοπιστωτικά νομικά πρόσωπα, όπως οι τράπεζες και οι εταιρείες έκδοσης πιστωτικών καρτών.

γ. Όταν η επεξεργασία γίνεται από σωματεία, εταιρείες, ενώσεις προσώπων και πολιτικά κόμματα και αφορά δεδομένα τω μελών ή εταίρων τους, εφόσον αυτοί έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Δεν λογίζονται ως τρίτοι τα μέλη ή οι εταίροι, εφόσον η διαβίβαση γίνεται προς αυτούς για τους σκοπούς των ως άνω νομικών προσώπων ή ενώσεων, ούτε τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές, εφόσον τη διαβίβαση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση.

δ. Όταν η επεξεργασία γίνεται από ιατρούς ή άλλα πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες υγείας και αφορά ιατρικά δεδομένα, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεσμεύεται από το ιατρικό απόρρητο ή άλλο απόρρητο που προβλέπει νόμος ή κώδικας δεοντολογίας και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης τα δικαστήρια και οι δημόσιες αρχές δεν λογίζονται ως τρίτοι, εφόσον τη διαβίβαση ή κοινοποίηση επιβάλλει νόμος ή δικαστική απόφαση. Δεν εμπίπτουν στην απαλλαγή της παρούσας διάταξης τα νομικά πρόσωπα ή οι οργανισμοί που παρέχουν υπηρεσίες υγείας, όπως κλινικές, νοσοκομεία, κέντρα υγείας, κέντρα αποθεραπείας και αποτοξίνωσης, ασφαλιστικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες, καθώς και οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όταν η επεξεργασία διεξάγεται στο πλαίσιο προγραμμάτων τηλεϊατρικής ή παροχής υπηρεσιών μέσω δικτύου.

ε. Όταν η επεξεργασία γίνεται από δικηγόρους, συμβολαιογράφους, άμισθους υποθηκοφύλακες και δικαστικούς επιμελητές και αφορά την παροχή νομικών υπηρεσιών προς πελάτες τους, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεσμεύεται από υποχρέωση απορρήτου που προβλέπει νόμος και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους, εκτός από τις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο και συνδέεται άμεσα με την εκπλήρωση εντολής του πελάτη.

Σε όλες τις προαναφερθείσες περιπτώσεις ο υπεύθυνος επεξεργασίας υπόκειται σε όλες τις υποχρεώσεις που προβλέπει ο παρών νόμος και υποχρεούται να συμμορφώνεται με ειδικούς κανόνες επεξεργασίας που η Αρχή εκδίδει.

Οι προθεσμίες για την υποβολή γνωστοποίησης αρχείου με μη ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, την υποβολή αίτησης για λήψη άδειας για αρχείο με ευαίσθητα δεδομένα και για την ενημέρωση των υποκειμένων παρατείνονται έως την 21η Ιανουαρίου 2001.

2. Συστάσεις

2.1 Σύσταση Συμβουλίου της Ευρώπης για το Internet

Σύσταση Αρ. R (99) 5

ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΟΔΗΓΙΕΣ

για την προστασία των προσώπων όσον αφορά στη συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων στις λεωφόρους πληροφοριών (υιοθετήθηκε από την Επιτροπή Υπουργών στις 23 Φεβρουαρίου 1999 κατά την 660η συνάντηση των Αναπληρωτών Υπουργών)

Προοίμιο

Η Επιτροπή των Υπουργών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 15 παρ.β του Καταστατικού Χάρτη του Συμβουλίου της Ευρώπης,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι στόχος του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι η επίτευξη μεγαλύτερης ενότητας μεταξύ των μελών του,

Λαμβάνοντας υπόψη τις εξελίξεις στις νέες τεχνολογίες, επικοινωνίες και on-line υπηρεσίες πληροφοριών,

Γνωρίζοντας ότι αυτές οι εξελίξεις θα επηρεάσουν, γενικά, τη λειτουργία της κοινωνίας, καθώς και τις σχέσεις μεταξύ των προσώπων, και συγκεκριμένα προσφέροντας αυξημένες δυνατότητες επικοινωνίας και ανταλλαγής πληροφοριών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο,

Γνωρίζοντας τα πλεονεκτήματα που μπορούν να αποκομίσουν οι χρήστες νέων τεχνολογιών από αυτές τις εξελίξεις,

Λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι η τεχνολογική ανάπτυξη και η γενίκευση της συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων στις λεωφόρους επικοινωνίας φέρει κινδύνους για την ιδιωτικότητα των φυσικών προσώπων,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η τεχνολογική εξέλιξη μπορεί επίσης να συμβάλλει στο σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών και συγκεκριμένα στο δικαίωμα στην ιδιωτικότητα, όταν πραγματοποιείται επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που αφορούν φυσικά πρόσωπα,

Γνωρίζοντας την ανάγκη ανάπτυξης μεθόδων οι οποίες επιτρέπουν την ανωνυμία των υποκειμένων και την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που ανταλλάσσονται μέσω των λεωφόρων πληροφοριών και, παράλληλα, σέβονται τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των άλλων προσώπων και τις αξίες που διέπουν μια δημοκρατική κοινωνία,

Γνωρίζοντας ότι οι επικοινωνίες που πραγματοποιούνται με τη βοήθεια των νέων τεχνολογιών πληροφοριών οφείλουν, επίσης, να σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες και, συγκεκριμένα, το δικαίωμα στην ιδιωτικότητα και το απόρρητο της αλληλογραφίας, σύμφωνα με τις εγγυήσεις του Άρθρου 8 της Ευρωπαϊκής Συνθήκης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα,

Αναγνωρίζοντας ότι η συλλογή, η επεξεργασία και, ιδιαίτερα, η διαβίβαση ή κοινοποίηση προσωπικών δεδομένων μέσω των νέων τεχνολογιών πληροφοριών, και, συγκεκριμένα των λεωφόρων πληροφοριών, διέπονται από τις διατάξεις της Συνθήκης για την Προστασία του Ατόμου από την Αυτόματη Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένων (Στρασβούργο 1981, Σειρά Ευρωπαϊκών Συνθηκών Αρ. 108) και από επιμέρους συστάσεις για την προστασία δεδομένων και κυρίως τη Σύσταση Αρ. R (90) 19 για την προστασία των προσωπικών

δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην εξόφληση λογαριασμών και άλλες συναφείς εργασίες, τη Σύσταση Αρ. R (91) 10 για τη διαβίβαση ή κοινοποίηση προσωπικών δεδομένων που τηρούνται από δημόσιους φορείς σε τρίτους, καθώς και τη Σύσταση Αρ. R (95) 4 για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, με συγκεκριμένη αναφορά στις υπηρεσίες τηλεφωνίας,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι θεωρείται απαραίτητη η ενημέρωση των χρηστών και των παροχέων υπηρεσιών Διαδικτύου σχετικά με τις γενικές διατάξεις της ως άνω αναφερομένης συνθήκης περί συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στις λεωφόρους πληροφοριών,

Συστήνει την ευρεία διασπορά των κατευθυντήριων γραμμών που περιέχονται στο παράρτημα της παρούσας σύστασης από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών και ειδικά σε χρήστες και παροχείς υπηρεσιών στο Διαδίκτυο, καθώς και σε κάθε εθνική αρχή αρμόδια για την τήρηση των διατάξεων περί προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Παράρτημα της

Σύστασης Αρ. R (99) 5 της Επιτροπής Υπουργών των κρατών μελών για την προστασία της ιδιωτικότητας στο Διαδίκτυο.

Κατευθυντήριες γραμμές για την προστασία των ατόμων όσον αφορά στη συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στις λεωφόρους πληροφοριών οι οποίες μπορούν να ενσωματωθούν ή να προσαρτηθούν σε κώδικες συμπεριφοράς.

I. Εισαγωγή

Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές περιγράφουν τις αρχές της ορθής πρακτικής σε ό,τι αφορά την ιδιωτικότητα για χρήστες και παροχείς υπηρεσιών Διαδικτύου (ISP)[1]. Οι παρούσες αρχές μπορούν να συμπεριληφθούν σε κώδικες συμπεριφοράς.

Οι χρήστες οφείλουν να γνωρίζουν τις ευθύνες των Παροχέων Υπηρεσιών Διαδικτύου και αντιστρόφως. Συνεπώς, συστήνεται στους χρήστες και στους Παροχείς Υπηρεσιών Διαδικτύου να διαβάζουν ολόκληρο το κείμενο, παρόλο που για λόγους ευχρηστίας το κείμενο χωρίζεται σε αρκετά μέρη. Μπορεί ένα ή περισσότερα μέρη των κατευθυντήριων γραμμών να σας αφορούν.

Χρησιμοποιώντας το Διαδίκτυο επιφορτίζεστε με ευθύνες όσον αφορά στη δράση σας και θέτετε σε κίνδυνο την ιδιωτικότητα. Είναι σημαντικό να συμπεριφέρεστε με τρόπο που να σας παρέχει προστασία και να προάγει τις αγαθές σχέσεις με τα άλλα πρόσωπα. Οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές προτείνουν ορισμένους πρακτικούς τρόπους για τη διασφάλιση της ιδιωτικότητας, αλλά πρέπει επίσης να γνωρίζετε τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις σας που απορρέουν από τον νόμο.

Να θυμάστε ότι ο σεβασμός της ιδιωτικότητας αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα για κάθε άτομο και τυγχάνει προστασίας από αντίστοιχη νομοθεσία. Έτσι, θα ήταν σκόπιμο να ελέγξετε τη θέση σας σύμφωνα με τον νόμο.

II. Προς χρήστες

Να θυμάστε ότι το Διαδίκτυο δεν είναι ασφαλές. Ωστόσο, υπάρχουν, και διαρκώς αναπτύσσονται, διαφορετικά μέσα τα οποία σας επιτρέπουν να βελτιώσετε την προστασία των δεδομένων σας[2]. Συνεπώς, να χρησιμοποιείτε όλα τα διαθέσιμα μέσα για την προστασία των δεδομένων και των επικοινωνιών σας, όπως τη νόμιμη κρυπτογράφηση για τα εμπιστευτικού χαρακτήρα ηλεκτρονικά μηνύματα και τους κωδικούς πρόσβασης ακόμη και για τον προσωπικό σας υπολογιστή[3].

Να θυμάστε ότι κάθε συναλλαγή σας, κάθε επίσκεψή σας στο Διαδίκτυο αφήνει ίχνη. Αυτά τα «ηλεκτρονικά ίχνη» μπορούν να χρησιμοποιηθούν, εν αγνοία σας, για να διαμορφωθεί ένα προφίλ για το άτομό σας και τα ενδιαφέροντά σας. Αν δεν επιθυμείτε να συμβεί αυτό, σας παροτρύνουμε να χρησιμοποιείτε τα τελευταία τεχνικά μέσα τα οποία περιλαμβάνουν τη δυνατότητα ενημέρωσής σας κάθε φορά που αφήνετε ίχνη, ώστε να τα σβήνετε. Μπορείτε επίσης να ζητάτε να ενημερώνεστε για την πολιτική ιδιωτικότητας που ακολουθούν διαφορετικά προγράμματα και ηλεκτρονικοί τόποι και να προτιμάτε εκείνα που καταγράφουν τα λιγότερα δεδομένα ή εκείνα που προσφέρουν πρόσβαση με ταυτόχρονη διατήρηση της ανωνυμίας.

Η ανώνυμη πρόσβαση και χρήση υπηρεσιών, καθώς και τα ανώνυμα μέσα εξόφλησης λογαριασμών, αποτελούν την καλύτερη προστασία της ιδιωτικότητας. Αναζητήστε τα τεχνικά μέσα που διασφαλίζουν την ανωνυμία σας όπου χρειάζεται[4].

Η πλήρης ανωνυμία ίσως να μην επιτρέπεται λόγω νομικών περιορισμών. Σε αυτές τις περιπτώσεις και εφόσον επιτρέπεται από τον νόμο, μπορείτε να χρησιμοποιείτε ψευδώνυμο ώστε μόνο ο Παροχέας Υπηρεσιών Διαδικτύου να γνωρίζει την ταυτότητά σας.

Να δίνετε στον Παροχέα Υπηρεσιών Διαδικτύου, ή κάθε άλλο πρόσωπο, μόνο τα δεδομένα που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση συγκεκριμένου σκοπού για τον οποίο έχετε ενημερωθεί. Δίνετε ιδιαίτερη προσοχή στους αριθμούς των πιστωτικών καρτών και των τραπεζικών λογαριασμών σας, επειδή η χρήση και η κατάχρηση αυτών στο χώρο του Διαδικτύου γίνεται πολύ εύκολα.

Να θυμάστε ότι η ηλεκτρονική σας διεύθυνση αποτελεί προσωπικό σας δεδομένο και ότι άλλα πρόσωπα μπορεί να επιθυμούν να το χρησιμοποιήσουν για διαφορετικούς σκοπούς, όπως είναι η εισαγωγή της σε καταλόγους ή σε λίστες χρηστών. Μη διστάζετε να ρωτάτε για το σκοπό του καταλόγου ή άλλης χρήσης. Μπορείτε να ζητήσετε την παράλειψη των στοιχείων σας εφόσον δεν επιθυμείτε να εγγραφείτε στη λίστα.

Να είστε επιφυλακτικοί με τόπους όπου ζητούνται περισσότερα στοιχεία από όσα είναι απαραίτητα για την πρόσβαση ή την ολοκλήρωση μιας συναλλαγής, ή όταν δεν σας εξηγούν το λόγο για τον οποίο σας ζητούν τόσες πληροφορίες.

Να θυμάστε ότι φέρετε πλήρη νομική ευθύνη για την επεξεργασία των δεδομένων, για παράδειγμα, αν φορτώνετε παράνομα στοιχεία από το διαδίκτυο στον υπολογιστή σας ή αντίστροφα, και ότι τα ίχνη σας μπορούν να βρεθούν ακόμα και στην περίπτωση που χρησιμοποιείτε ψευδώνυμο.

Μην αποστέλλετε κακόβουλη αλληλογραφία. Μπορεί να στραφεί εναντίον σας και να υποστείτε τις συνέπειες του νόμου.

Ο Παροχέας Υπηρεσιών Διαδικτύου που χρησιμοποιείτε είναι υπεύθυνος για την ορθή χρήση των δεδομένων. Ρωτήστε τον/την τι είδους δεδομένα συλλέγει, επεξεργάζεται και αποθηκεύει, με ποιον τρόπο και για ποιο σκοπό. Να επαναλαμβάνετε την ερώτηση αυτή κατά διαστήματα. Να επιμένετε για την αλλαγή τους αν είναι λανθασμένα ή για τη διαγραφή τους αν είναι υπερβολικά, «ξεπερασμένα» ή περιττά. Να ζητάτε από τον Παροχέα σας να ενημερώνει τρίτους στους οποίους έχει διαβιβάσει ή κοινοποιήσει τα δεδομένα σας για τυχόν τροποποιήσεις[5].

Αν δεν είστε ικανοποιημένος/η με τον τρόπο με τον οποίο ο Παροχέας σας συλλέγει, χρησιμοποιεί, αποθηκεύει, διαβιβάζει ή κοινοποιεί δεδομένα και αρνείται να αλλάξει τη συμπεριφορά του/της, τότε εξετάστε ενδεχόμενη αλλαγή Παροχέα. Αν πιστεύετε ότι ο Παροχέας σας δεν συμμορφώνεται με τους κανόνες προστασίας δεδομένων, μπορείτε να ενημερώσετε τις αρμόδιες αρχές ή να προβείτε στις νόμιμες ενέργειες.

Να ενημερώνεστε για τους κινδύνους που σχετίζονται με την ασφάλεια και την ιδιωτικότητα στο Διαδίκτυο, καθώς και

για τις διαθέσιμες μεθόδους για τη μείωση αυτών των κινδύνων.

Αν σκοπεύετε να στείλετε δεδομένα σε άλλη χώρα, πρέπει να γνωρίζετε ότι ενδέχεται να παρέχεται μικρότερη προστασία εκεί. Αν τα εν λόγω δεδομένα αφορούν εσάς, είστε σαφώς ελεύθερος να τα διαβιβάσετε/κοινοποιήσετε. Ωστόσο, οφείλετε να συμβουλευτείτε, για παράδειγμα, την αρμόδια αρχή στη χώρα σας προκειμένου να βεβαιωθείτε ότι επιτρέπεται η διαβίβαση δεδομένων[6] πριν αποστείλετε δεδομένα άλλων προσώπων στο εξωτερικό. Μπορεί να χρειαστεί να ζητήσετε από τον αποδέκτη να παράσχει τις απαραίτητες εγγυήσεις[7] για την προστασία των δεδομένων.

III. Προς παροχείς υπηρεσιών Διαδικτύου

Να ακολουθείτε τις κατάλληλες διαδικασίες και να χρησιμοποιείτε τις διαθέσιμες τεχνολογίες, κατά προτίμηση όσες συνοδεύονται από πιστοποίηση, προκειμένου να προστατεύσετε την ιδιωτικότητα των ενδιαφερομένων ακόμα και στην περίπτωση που δεν είναι χρήστες του Διαδικτύου) και, ιδιαίτερα, με τη διασφάλιση της ακεραιότητας και της εμπιστευτικότητας των δεδομένων, καθώς και της φυσικής και λογικής ασφάλειας του δικτύου και των αντιστοίχων παρεχομένων υπηρεσιών.

Να πληροφορείτε τους χρήστες για τους κινδύνους σχετικά με την ιδιωτικότητα που παρουσιάζονται λόγω χρήσης του Διαδικτύου προτού ολοκληρώσουν την εγγραφή τους ή αρχίσουν να χρησιμοποιούν τις προσφερόμενες υπηρεσίες. Οι κίνδυνοι αυτού του είδους μπορεί να αφορούν στην ακεραιότητα και την εμπιστευτικότητα των δεδομένων, στην ασφάλεια του δικτύου ή σε άλλους κινδύνους σχετικά με την ιδιωτικότητα όπως η κρυφή συλλογή ή καταγραφή δεδομένων.

Να πληροφορείτε τους χρήστες για τα τεχνικά μέσα τα οποία μπορούν να χρησιμοποιούν νόμιμα προκειμένου να μειώνουν τους κινδύνους ασφαλείας των δεδομένων και των επικοινωνιών, όπως είναι η νόμιμα διαθέσιμη κρυπτογράφηση και οι ψηφιακές υπογραφές. Να προσφέρετε τέτοιου είδους τεχνικά μέσα σε τιμή κόστους, όχι σε απαγορευτική τιμή.

Προτού αποδεχθείτε την εγγραφή και τη σύνδεση των χρηστών στο Διαδίκτυο, να τους πληροφορείτε για τις δυνατότητες ανώνυμης πρόσβασης, καθώς και για τις δυνατότητες χρήσης και εξόφλησης υπηρεσιών οι οποίες παρέχουν τη δυνατότητα διατήρησης της ανωνυμίας, όπως οι προπληρωμένες κάρτες πρόσβασης. Η πλήρης ανωνυμία ίσως να μην επιτρέπεται λόγω νομικών περιορισμών. Σε εκείνες τις περιπτώσεις και εφόσον το επιτρέπει ο νόμος, μπορείτε να τους προσφέρετε τη δυνατότητα χρήσης ψευδωνύμων. Να πληροφορείτε τους χρήστες για την ύπαρξη προγραμμάτων τα οποία τους επιτρέπουν την ανώνυμη έρευνα και φυλλομέτρηση ιστοσελίδων στο Διαδίκτυο. Σχεδιάστε το σύστημά σας κατά τέτοιον τρόπο ώστε να παρακάμπτεται ή να ελαχιστοποιείται η χρήση προσωπικών δεδομένων.

Μη διαβάζετε, τροποποιείτε ή διαγράφετε μηνύματα που έχουν αποσταλεί σε άλλα πρόσωπα.

Μην επιτρέπετε οποιαδήποτε παρεμβολή που αφορά στο περιεχόμενο της επικοινωνίας, εκτός εάν η εν λόγω παρεμβολή προβλέπεται από τον νόμο και εκτελείται από δημόσια αρχή.

Η συλλογή, η επεξεργασία και η αποθήκευση δεδομένων των χρηστών είναι θεμιτή μόνο όταν κρίνεται απαραίτητη για σαφείς, συγκεκριμένους και νόμιμους σκοπούς.

Μη διαβιβάζετε ή κοινοποιείτε δεδομένα εκτός εάν η επικοινωνία προβλέπεται από τον νόμο[8].

Μην αποθηκεύετε δεδομένα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από αυτό που είναι απαραίτητο για να επιτευχθεί ο σκοπός της επεξεργασίας[9].

Μην χρησιμοποιείτε δεδομένα για ιδιοτελείς σκοπούς προώθησης/πώλησης υπηρεσιών ή/και αγαθών εκτός εάν το υποκείμενο έχει ενημερωθεί και δεν έχει εκφράσει αντίρρηση ή, στην περίπτωση της επεξεργασίας δεδομένων κίνησης ή ευαίσθητων δεδομένων, το υποκείμενο έχει δώσει τη ρητή συγκατάθεσή του.

Φέρετε την ευθύνη για την ορθή χρήση των δεδομένων. Στην εισαγωγική σας σελίδα τονίστε με σαφήνεια τη φράση «πολιτική ιδιωτικότητας». Η φράση, αντίστοιχα, πρέπει να παραπέμπει σε ιστοσελίδα με αναλυτική επεξήγηση της πρακτικής ιδιωτικότητας που τηρείτε. Να ενημερώστε τους χρήστες για την ταυτότητά σας, το είδος των δεδομένων που συλλέγετε, επεξεργάζεστε και αποθηκεύετε, τον τρόπο, τον σκοπό και το χρονικό διάστημα τήρησης των δεδομένων προτού αρχίσουν να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες, κατά τη διάρκεια της επίσκεψής τους στον τόπο σας και οποτεδήποτε ρωτηθείτε. Εάν είναι απαραίτητο, να ζητάτε τη συγκατάθεσή τους. Να διορθώνετε άμεσα ανακριβή δεδομένα κατόπιν αιτήσεως των χρηστών. Να διαγράφετε δεδομένα εάν αυτά είναι υπερβολικά, «ξεπερασμένα» ή περιττά και να σταματάτε την εκτέλεση της επεξεργασίας εάν υπάρχουν αντιρρήσεις εκ μέρους των χρηστών. Να ειδοποιείτε τα τρίτα πρόσωπα προς τα οποία έχουν διαβιβαστεί ή κοινοποιηθεί τα δεδομένα για τυχόν τροποποιήσεις. Αποφύγετε την κρυφή συλλογή δεδομένων.

Οι πληροφορίες που δίνονται στους χρήστες πρέπει να είναι ακριβείς και ενημερωμένες.

Σκεφτείτε το καλά προτού δημοσιεύσετε δεδομένα στον τόπο σας! Η δημοσίευση μπορεί να καταπατά την ιδιωτικότητα άλλων προσώπων και ενδέχεται να απαγορεύεται από τον νόμο.

Να συμβουλεύεστε, για παράδειγμα, τις αρμόδιες αρχές στη χώρα σας πριν από την εξαγωγή δεδομένων για το επιτρεπτό της συναλλαγής[10].

1. Βλ. μέρος IV, παρ. 1.

2. Η λέξη «δεδομένα» αναφέρεται στα «προσωπικά δεδομένα» τα οποία αφορούν εσάς ή άλλα πρόσωπα.

3. Για παράδειγμα, χρησιμοποιείτε κωδικούς πρόσβασης και αλλάζετέ τους σε τακτά χρονικά διαστήματα.

4. Για παράδειγμα, με τη χρήση κοινόχρηστων περιπτέρων με σύνδεση στο Διαδίκτυο ή προπληρωμένων καρτών πρόσβασης για εξόφληση λογαριασμών.

5. Οι νόμοι περί προστασίας δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 5 της Συνθήκης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Προστασία του Ατόμου από την Αυτόματη Επεξεργασία Προσωπικών Δεδομένων (ETS Αρ. 108) θεωρούν τον/την εκτελούντα την επεξεργασία υπεύθυνο/η για την ακρίβεια και την ενημέρωση των δεδομένων.

6. Σε πολλές Ευρωπαϊκές χώρες, η νομοθεσία απαγορεύει μεταφορές δεδομένων σε κράτη τα οποία δεν διασφαλίζουν επίπεδο προστασίας επαρκές ή αντίστοιχο με το επίπεδο της δικής σας χώρας. Υπάρχει πρόβλεψη, ωστόσο, για εξαιρέσεις και, ιδιαίτερα, εάν το συγκεκριμένο πρόσωπο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του για τη μεταφορά των δεδομένων του/της στις συγκεκριμένες χώρες.

7. Μπορείτε να καταγράψετε και/ή να παρουσιάσετε τις παραπάνω εγγυήσεις σε ιδιαίτερο χώρο σε συμβόλαιο που αφορά στα διασυνοριακά ρεύματα δεδομένων.

8. Οι νόμοι περί προστασίας προσωπικών δεδομένων επιτρέπουν γενικά τη διαβίβαση ή κοινοποίηση δεδομένων σε τρίτα πρόσωπα υπό ορισμένους όρους και, συγκεκριμένα, στην περίπτωση που υπάρχουν:

-ευαίσθητα δεδομένα και δεδομένα κίνησης υπό τον όρο ότι το υποκείμενο έχει δώσει τη ρητή συγκατάθεσή του.

-άλλα δεδομένα, όπου η επικοινωνία είναι απαραίτητη προκειμένου να εκπληρωθεί ο νόμιμος σκοπός ή όπου το υποκείμενο, μετά την κατάλληλη ενημέρωση, δεν προβάλλει αντιρρήσεις.

Για παράδειγμα, μην αποθηκεύετε δεδομένα τιμολόγησης, εκτός εάν το ορίζει ο νόμος.

9. Βλ. υποσημείωση αρ. 6.

10. Βλ. υποσημείωση αρ. 7.

IV. Διευκρινίσεις και Νομική Αποκατάσταση

Όπου χρησιμοποιείται ο όρος «Παροχέας Υπηρεσιών Διαδικτύου», να θεωρείται ότι ισχύει το αυτό, όπου ταιριάζει, σε άλλα άτομα ή υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται στο Διαδίκτυο, όπως οι παροχείς πρόσβασης, περιεχομένου, υπηρεσιών δικτύου, οι σχεδιαστές λογισμικού πλοήγησης, οι χειριστές πινάκων ανακοινώσεων κ.τ.ό.

Είναι σημαντικό να διασφαλίζετε το σεβασμό των προσωπικών σας δεδομένων. Μηχανισμοί ανακύκλωσης πληροφοριών που προσφέρονται από ομάδες χρηστών στο Διαδίκτυο, ενώσεις παροχέων υπηρεσιών Διαδικτύου, αρχές προστασίας δεδομένων ή άλλοι φορείς είναι αρωγοί σας στην προσπάθεια να εξασφαλίσετε την τήρηση των παραπάνω κατευθυντήριων γραμμών. Επικοινωνήστε μαζί τους αν χρειάζεστε διευκρινίσεις ή αποκατάσταση μέσω δικαστικής οδού.

Οι παραπάνω κατευθυντήριες γραμμές ισχύουν για όλα τα είδη των λεωφόρων πληροφοριών.

3. Αποφάσεις-Οδηγίες-Γνωμοδοτήσεις

3.1 Όροι για τη νόμιμη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης και της διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας (50/20.1.2000)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συγκροτήθηκε από τον Πρόεδρο κ. Κ. Δαφέρμο και τα μέλη κ.κ., Ε. Κιουντούζη, Β. Παπαπετρόπουλο, Μ. Σταθόπουλο, Ν. Αλιβιζάτο και Α. Παπαχρίστου

Συνήλθε σε συνεδρίαση στο κατάστημά της Ομήρου 8 όροφος 6ος στις 6.12.99, με την παρουσία της Γραμματέως κ. Ε. Τσιγγάνου

Α. Σκοπός: Άμεση εμπορία

Θεωρείται νόμιμη η συλλογή δεδομένων για σκοπούς απ' ευθείας διαφήμισης και απ' ευθείας προώθησης πωλήσεων προϊόντων ή υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 εδ. α του Ν. 2472/97 είτε γίνεται εξ επαγγέλματος είτε όχι (στη δεύτερη περίπτωση μόνον για προώθηση ή διαφήμιση ιδίων προϊόντων ή υπηρεσιών), υπό τις εξής προϋποθέσεις:

Ι) Το υποκείμενο έδωσε τη συγκατάθεσή του σύμφωνα με τα άρ. 2 εδ.ια) και 5 παρ.1 του Ν. 2472/97. Η συγκατάθεση είναι απαραίτητη στις περιπτώσεις της έρευνας καταναλωτικής συμπεριφοράς με σκοπό την άμεση ή έμμεση διαφήμιση προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών.

ΙΙ) Το υποκείμενο δεν έχει δώσει τη συγκατάθεσή του οπότε η επεξεργασία είναι νόμιμη κατ' εξαίρεση σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ.2, εδ. ε, διότι α) είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος πού επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας β) το έννομο συμφέρον αυτού υπερέχει προφανώς του συμφέροντος του υποκειμένου, ενόψει του ότι τα συμφέροντα των υποκειμένων των δεδομένων των οποίων επιτρέπεται η επεξεργασία (βλ. παρακ. υπό ΙΙΙ.3) δεν θίγονται ουσιωδώς, δηλαδή δεν θίγονται σε τέτοιο βαθμό, ώστε να δικαιολογείται η απαγόρευση των εν θέματι δραστηριοτήτων και γ) πάντως δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες του υποκειμένου.

Για τις παραπάνω αξιολογήσεις λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα:

1) Στη σημερινή εποχή γίνεται όλο και συχνότερα χρήση των νέων μεθόδων της άμεσης εμπορίας, η οποία υλοποιείται μέσω της εκτεταμένης επεξεργασίας πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα. Η εν λόγω επεξεργασία αποτελεί έκφραση της άσκησης του ατομικού δικαιώματος οικονομικής ελευθερίας υπό τις νέες συνθήκες της τεχνολογικής εξέλιξης, η οποία πρέπει να σταθμίζεται σε κάθε περίπτωση με τα δικαιώματα που απορρέουν από το νομικό πλαίσιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

2) Η προστασία των φυσικών προσώπων πρέπει σύμφωνα με το σκεπτικό της Οδηγίας 95/46/ΕΚ (Προοίμιο εδ. (1), (2), (3)) να συνάδει με την οικονομική και κοινωνική πρόοδο.

3) Τα δικαιώματα του υποκειμένου δεν θίγονται ουσιωδώς και σε τέτοιο βαθμό που να δικαιολογεί την απαγόρευση των εν λόγω δραστηριοτήτων χωρίς τη συγκατάθεσή του, διότι η συλλογή των δεδομένων γίνεται μόνον υπό τους κάτωθι στο σημείο ΙΙΙ αναφερόμενους όρους.

4) Ο Έλληνας νομοθέτης δίνει στο υποκείμενο των δεδομένων το δικαίωμα εξαίρεσης των προσωπικών του δεδομένων από όλες τις ενέργειες εμπορίας τους (άρ.13 παρ.3 Ν. 2472/97), νομιμοποιώντας εξ αντιδιαστολής την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων με σκοπό την πώληση και διαφήμιση αγαθών και υπηρεσιών εξ αποστάσεως.

ΙΙΙ) Για να γίνει χρήση της εξαίρεσης του αρ.5 παρ.2 εδ. ε πρέπει να συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:

1) τα δεδομένα να προέρχονται από καταλόγους πού απευθύνονται στο ευρύ κοινό (π.χ. τηλεφωνικός κατάλογος του ΟΤΕ) και να υπάρχει η βεβαιότητα ότι τα υποκείμενα που έχουν συμπεριληφθεί σε αυτόν έχουν δώσει την συγκατάθεσή τους,

ή

από πηγές δημόσια προσβάσιμες που προορίζονται για την παροχή πληροφοριών στο ευρύ κοινό, εφόσον στη συγκεκριμένη περίπτωση έχουν τηρηθεί οι νόμιμες προϋποθέσεις για την πρόσβαση σ' αυτές,

ή

το ίδιο το υποκείμενο να δημοσιοποίησε τα προσωπικά του δεδομένα για συναφείς σκοπούς (π.χ διανομή διαφημιστικών φυλλαδίων, συμμετοχή σε καταλόγους εμπορικών εκθέσεων κ.λ.π.).

2) Ο υπεύθυνος επεξεργασίας να έχει συμβουλευθεί το προβλεπόμενο από το άρθρο 19 παρ.4 εδ. δ) του Ν. 2472 Μητρώο της Αρχής στο οποίο καταχωρίζονται τα πρόσωπα που δεν επιθυμούν να περιλαμβάνονται σε αρχεία, τα οποία έχουν ως σκοπό την προώθηση προμήθειας αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών εξ αποστάσεως και να μην συμπεριλάβει τα ανωτέρω πρόσωπα στα δημιουργούμενα αρχεία.

3) Ο υπεύθυνος επεξεργασίας να περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία δεδομένα για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού. Ως τέτοια θεωρούνται μόνο το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και το επάγγελμα.

4) Ο σκοπός της επεξεργασίας να περιορίζεται στη διαφήμιση ή στην προώθηση πωλήσεως αγαθών ή στην παροχή υπηρεσιών εξ αποστάσεως και να μην αντίκειται στα χρηστά ήθη.

IV) Η υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας να ενημερώσει το υποκείμενο κατά το στάδιο της συλλογής και της πρώτης διαβίβασης των δεδομένων ασκείται σύμφωνα με τις αποφάσεις και τους κανονισμούς της Αρχής, πού αφορούν τους τρόπους ενημέρωσης των υποκειμένων από τον υπεύθυνο επεξεργασίας.

V) Ως υπεύθυνος επεξεργασίας κατά το στάδιο της συλλογής θεωρείται τόσο ο εντολοδόχος όσο και ο εντολέας στην περίπτωση που η επεξεργασία γίνεται κατ' εντολή. Ο εντολοδόχος παύει να θεωρείται υπεύθυνος επεξεργασίας μόνο στην περίπτωση κατά την οποία μετά την πρώτη διαβίβαση διαγράψει τα δεδομένα από τα δικά του αρχεία.

VI) Είναι αυτονόητο ότι για την άμεση εμπορία προσωπικών δεδομένων ισχύουν οι περιορισμοί των άρθρων 9 παρ.10 και 14 παρ. 6 του Ν. 2251/94.

Άρθρο 9 παρ. 10 Ν. 2251/94: Η μετάδοση διαφημιστικού μηνύματος απευθείας στον καταναλωτή μέσω τηλεφώνου, τηλεομοιοτυπίας (φαξ), ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αυτόματης κλήσης ή άλλου ηλεκτρονικού μέσου επικοινωνίας επιτρέπεται μόνον αν συναινεί ρητά ο καταναλωτής.

Άρθρο 14 παρ. 6 Ν. 2251/94: Η χρησιμοποίηση των τεχνικών επικοινωνίας πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε

να μην προσβάλλεται η ιδιωτική ζωή του καταναλωτή. Απαγορεύεται χωρίς τη συναίνεση του καταναλωτή η χρησιμοποίηση τεχνικών επικοινωνίας για την πρόταση σύναψης σύμβασης όπως τηλεφώνου αυτόματης κλήσης, τηλεομοιοτυπίας (φαξ), ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άλλου ηλεκτρονικού μέσου επικοινωνίας.

VII) Αποδέκτες των προσωπικών δεδομένων, τα οποία συλλέγονται με σκοπό σχετιζόμενο με την άμεση εμπορία μπορούν να είναι πρόσωπα, τα οποία χρειάζονται τα δεδομένα για την άσκηση νόμιμης δραστηριότητας.

VIII) Με την πρώτη επαφή του αποδέκτη με το υποκείμενο των δεδομένων, ο πρώτος είναι υποχρεωμένος να ενημερώσει το υποκείμενο για την πηγή από την οποία άντλησε τα προσωπικά του δεδομένα καθιστώντας σαφές ότι πρόκειται για διαφήμιση ή ενέργεια που αποσκοπεί στην προώθηση πωλήσεων αγαθών ή υπηρεσιών και να του δίνει τη δυνατότητα εξαίρεσης των προσωπικών του δεδομένων από κάθε περαιτέρω χρήση αυτών για τον ανωτέρω σκοπό.

Διευκρινίζεται ότι η μη απάντηση του υποκειμένου μετά την πρώτη επαφή δεν θεωρείται συγκατάθεση. Σύμφωνα με το άρθρο 2 εδ. ια του Ν. 2472/97 η συγκατάθεση είναι ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως που εκφράζεται κατόπιν πλήρους ενημέρωσης του υποκειμένου από τον υπεύθυνο επεξεργασίας.

Β. Σκοπός: Διαπίστωση πιστοληπτικής ικανότητας

I) Το νόμιμο της συλλογής των πληροφοριών από τις εταιρείες εμπορίας πληροφοριών (εφεξής εταιρείες) χωρίς συγκατάθεση του υποκειμένου.

Η εξ επαγγέλματος συλλογή πληροφοριών για τα υπό 1 δεδομένα χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου είναι νόμιμη με βάση την εξαίρεση του άρθρου 5 παρ. 2 εδ. ε του Ν.2472/97 γιατί πρώτον είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος το οποίο επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας και ο τρίτος αποδέκτης των δεδομένων. Το συγκεκριμένο έννομο συμφέρον συνίσταται στην άσκηση του δικαιώματος οικονομικής ελευθερίας με βάση πληροφορίες που εξασφαλίζουν την εμπορική πίστη, την αξιοπιστία και την ασφάλεια των συναλλαγών. Είναι εύλογο ότι χωρίς τη δυνατότητα πρόσβασης σε ορθές και επίκαιρες πληροφορίες, οι οποίες αφορούν την πιστοληπτική ικανότητα των συναλλασσομένων η ικανοποίηση του εν λόγω εννόμου συμφέροντος δυσχεραίνεται σημαντικά. Δεύτερον το συγκεκριμένο έννομο συμφέρον υπερέχει προφανώς των συμφερόντων του υποκειμένων που δεν θίγονται ουσιωδώς και πάντως η ικανοποίησή τους δεν θίγει τις θεμελιώδεις ελευθερίες των υποκειμένων. Για να συμβεί αυτό η συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να πραγματοποιείται υπό τους ακόλουθους τουλάχιστον περιορισμούς:

1) Τα δεδομένα που επιτρέπεται να συλλέξουν οι εταιρείες χωρίς συγκατάθεση του υποκειμένου είναι μόνο:

α) Αιτήσεις πτωχεύσεων

β) Αποφάσεις επί αιτήσεων πτωχεύσεων

γ) Διαταγές πληρωμής

δ) Προγράμματα πλειστηριασμού ακινήτων

ε) Προγράμματα πλειστηριασμού κινητών

στ) Μεταβολές προσωπικών εταιρειών

ζ) Μεταβολές Α.Ε., Ε.Π.Ε. και Κοινοπραξιών

η) Υποθήκες και προσημειώσεις υποθηκών

θ) Κατασχέσεις και επιταγές βάσει Ν.Δ. 1923

ι) Ακάλυπτες επιταγές

ια) Διαμαρτυρημένες συναλλαγματικές και γραμμάτια εις διαταγήν

2) Μετά τη συλλογή των υπ. αρ. 1 δεδομένων και πριν από κάθε διαβίβαση ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να ενημερώσει ατομικά τα υποκείμενα βάσει του άρθρου 11 του Ν. 2472/97, ώστε να ασκήσουν τα δικαιώματα πρόσβασης και αντίρρησης σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13 του ανωτέρω νόμου. Σε περίπτωση που το υποκείμενο ασκώντας το δικαίωμα αντίρρησης ζητήσει τη διαγραφή των δεδομένων του, ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να προχωρήσει στη διαγραφή ενημερώνοντας το υποκείμενο για τις τυχόν επιπτώσεις που θα έχει η διαγραφή στην εν γένει συναλλακτική του συμπεριφορά. Στην περίπτωση που το υποκείμενο αμφισβητήσει τη νομιμότητα της εγγραφής και αφού ακολουθηθεί η διαδικασία των άρθρων 12 και 13, το βάσιμο του αιτήματος θα κρίνεται από την Αρχή. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να ενημερώσει τον αποδέκτη των δεδομένων για τυχόν άρνηση του υποκειμένου να δώσει συγκατάθεση για τη συλλογή ορισμένων δεδομένων του.

II. Άλλα δεδομένα μπορούν να συλλεχθούν μόνο με συγκατάθεση του υποκειμένου.

Πρέπει να τονισθεί ότι τα ανωτέρω υπό I αναφερόμενα αφορούν τα λεγόμενα «δυσμενή» δεδομένα. Για την επεξεργασία των «ευμενών» (π.χ. κατοχή πιστωτικής κάρτας ή μπλοκ επιταγών, αναφορά σε υπάρχουσα ακίνητη περιουσία κλπ.) απαιτείται πάντοτε η συγκατάθεση του υποκειμένου. Αυτό έχει μεγάλη σημασία για την περίπτωση της επεξεργασίας συνολικών ή μερικών μορφότυπων (προφίλ) πιστοληπτικής ικανότητας.

Ως ευμενή θεωρούνται τα δεδομένα που παρουσιάζουν τη θετική εικόνα του υποκειμένου και όχι οι διαγραφές ή οι διορθώσεις των «δυσμενών», πράγμα που είναι αυτονόητη υποχρέωση του υπεύθυνου επεξεργασίας.

III) Αποδέκτης των δεδομένων μπορεί να είναι μόνο επιχειρηματίας, ο οποίος ασκεί νόμιμη δραστηριότητα και μόνο εφόσον τα δεδομένα δεν προορίζονται για μεταπώληση αλλά αφορούν υποκείμενα με τα οποία ο επιχειρηματίας συναλλάσσεται. Μετά το τέλος της συναλλαγής είναι αυτονόητο ότι ο επιχειρηματίας πρέπει να προβεί σε καταστροφή των ως άνω προσωπικών δεδομένων.

IV) Με την πρώτη επαφή του αποδέκτη με το υποκείμενο των δεδομένων και στην περίπτωση κατά την οποία δεν έχει προηγηθεί συγκατάθεση του υποκειμένου για τη διαβίβαση, ο αποδέκτης είναι υποχρεωμένος να ενημερώσει το υποκείμενο για την πηγή των πληροφοριών και για τον σκοπό της διαβίβασης.

V) Όσον αφορά τα χρονικά όρια τήρησης των δεδομένων, θα ισχύουν οι περιορισμοί που έχουν επιβληθεί στην Τειρεσίας ΑΕ. Είναι αυτονόητο ότι όσον αφορά την καταχώριση των μεταβολών που προκύπτουν αναφορικά με τα δεδομένα, θα ισχύουν επίσης οι περιορισμοί που επιβλήθηκαν στην Τειρεσίας Α.Ε, π.χ. θα πρέπει να καταχωρίζεται αμέσως η εξόφληση μιας ακάλυπτης επιταγής.

Γ. Κοινοί κανόνες για τους υπεύθυνους επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας και της διαπίστωσης πιστοληπτικής ικανότητας

Εκτός των ανωτέρω η Αρχή θέτει ως προϋπόθεση νόμιμης λειτουργίας των εταιρειών ή άλλων υπευθύνων επεξεργασίας (στην περίπτωση που γίνεται επεξεργασία δεδομένων για προώθηση ή διαφήμιση ιδίων προϊόντων ή υπηρεσιών) για τους ανωτέρω σκοπούς επεξεργασίας τα εξής:

α) να έχουν εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον Ν. 2472/97 (γνωστοποίηση, ενδεχόμενη απόκτηση αδείας για επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων),

β) στην περίπτωση της κατ' επάγγελμα εμπορίας προσωπικών πληροφοριών να έχουν εκδώσει εσωτερικό κανονισμό επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, ο οποίος θα έχει την έγκριση της Αρχής.

3.2 Απόφαση για εγκατάσταση συστήματος δακτυλοσκοπήσεως (Α.Π. 245/20.3.2000)

Η Αρχή, αποτελούμενη από τον Πρόεδρο κ. Κ. Δαφέρμο και τα μέλη Μ. Σταθόπουλο, Ε. Κιουντούζη, Ν. Αλιβιζάτο, Α. Πα-

παχρίστου, Π. Πάγκαλο και το αναπληρωματικό μέλος Ν. Φραγκάκη, που είχε οριστεί ως εισηγητής, συνήλθε στα Γραφεία της Αρχής την 6.3.2000 με την παρουσία του Νομάρχη*** και του πληρεξούσιου δικηγόρου της ΓΣΕΕ κ.***, οι οποίοι είχαν κληθεί για το σκοπό αυτό προκειμένου να εξετάσει καταγγελίες συλλόγων υπαλλήλων του Δήμου*** και της Νομαρχίας*** σχετικά με τον έλεγχο εισόδου και εξόδου των εργαζομένων στο χώρο εργασίας με τη μέθοδο του ελέγχου των δακτυλικών αποτυπωμάτων και να αποφασίσει αν ο τρόπος αυτός συνάδει με τις διατάξεις του Ν.2472/97.

Αφού άκουσε τους ενδιαφερόμενους και τον εισηγητή, εξέδωσε την εξής απόφαση:

Η Αρχή είναι αρμόδια να ελέγξει τη νομιμότητα της επεξεργασίας των προσωπικών αυτών δεδομένων, εφόσον η συγκεκριμένη επεξεργασία που συνίσταται στη συλλογή, σύγκριση και αρχειοθέτηση των βιομετρικών χαρακτηριστικών αποτελεί αυτοματοποιημένη επεξεργασία στο μέτρο που επιτρέπει, με το πλαίσιο μηχανισμών αυθεντικοποίησης, την αναγνώριση φυσικών προσώπων κατά την έννοια του Ν.2472/97, τα οποία προσδιορίζει και μάλιστα μοναδικά.

Η Αρχή εφιστά την προσοχή των υπευθύνων επεξεργασίας ότι, σε περίπτωση συλλογής δεδομένων με τον προαναφερόμενο τρόπο, η συγκεκριμένη συλλογή και επεξεργασία υπερβαίνει τα από την αρχή της αναλογικότητας επιβαλλόμενα όρια, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.1β του Ν.2472/97, εφόσον ο σκοπός που επιδιώκεται μπορεί να επιτευχθεί με ηπιότερα μέσα ελέγχου της παρουσίας των εργαζομένων. Η αναγνώριση του υποκειμένου με τη μέθοδο της δακτυλοσκόπησης εξυπηρετεί από πολλά χρόνια την αντεγκληματική πολιτική. Συνεπώς, η τήρηση αρχείου με δακτυλικά αποτυπώματα για τον έλεγχο της παρουσίας των εργαζομένων, πέρα από την εύλογη αντίδραση των υποκειμένων που προκαλεί, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι βαρύνει περισσότερο από την ανάγκη προστασίας του δικαιώματος του ατόμου στην ιδιωτική του ζωή και δεν συντρέχει λόγος να γίνει εξαίρεση από τη γενική αρχή ότι πληροφορίες τέτοιου είδους συλλέγονται και καταχωρούνται μόνο από αρχές οι οποίες είναι υποχρεωμένες από το νόμο να τηρούν σχετικά αρχεία. Τέτοια εξαίρεση θα μπορούσε να γίνει δεκτή μόνο σε ειδικές περιπτώσεις π.χ. για το σκοπό ελέγχου πρόσβασης σε χώρους απορρήτων αρχείων ή εγκαταστάσεων.

Η Αρχή επομένως θεωρεί τον συγκεκριμένο τρόπο συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων μη θεμιτό. Άρνηση των εργαζομένων να δώσουν τα δακτυλικά τους αποτυπώματα για το συγκεκριμένο σκοπό δεν μπορεί να αποτελέσει αιτία για κυρώσεις εκ μέρους των εργοδοτών, εφόσον με τον τρόπο αυτό προσβάλλεται η προσωπικότητά τους και επιπροσθέτως η παραπάνω ενέργεια δεν εμπεριέχεται στο διευθυντικό δικαίωμα του εργοδότη για οργάνωση της επιχείρησής του αλλά, αντιθέτως, ενέχει εκδήλωση βλαπτικής μεταβολής της σύμβασης την οποία μπορεί αζημίως να αρνηθεί ο εργαζόμενος. Τα ίδια ισχύουν με βάση τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ.1, 5 παρ.1, 9 παρ.1, 25 παρ. 1 και 2 του Υπαλληλικού Κώδικα για τους δημοσίους υπαλλήλους και υπαλλήλους ΝΠΔΔ.

Πρέπει τέλος να σημειωθεί ότι, εφόσον κρίνεται ότι η συλλογή των δεδομένων είναι παράνομη ως υπερβαίνουσα τον σκοπό, η τυχόν συγκατάθεση των υποκειμένων δεν νομιμοποιεί την επεξεργασία.

Μετά από τα παραπάνω, σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ.1 του Ν.2472/97, η Αρχή κρίνει ότι πρέπει να επιβληθεί στους υπευθύνους επεξεργασίας, η υποχρέωση εντός μηνός από την κοινοποίηση της παρούσας να διακόψουν την επεξεργασία (στην περίπτωση που αυτή έχει αρχίσει) και να καταστρέψουν τα σχετικά δεδομένα (το αρχείο των δακτυλικών αποτυπωμάτων). Οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να επιλέξουν ηπιότερους και αποτελεσματικότερους τρόπους ελέγχου, δίνοντας προτεραιότητα στα ισχύοντα και νομοθετικά κατοχυρωμένα μέσα διοικητικού ελέγχου.

Σημειώνεται ότι η Αρχή έχει την αρμοδιότητα να ενεργήσει αυτεπάγγελτα διοικητικό έλεγχο στα σχετικά αρχεία και να επιβάλλει πρόστιμο για τη μη συμμόρφωση.

Το συνολικό πρόβλημα συλλογής των πληροφοριών με ηλεκτρονικά ή άλλα μέσα θα αντιμετωπιστεί με γενικούς κανονισμούς που επιφυλάσσεται να εκδώσει η Αρχή μετά από συνεργασία με ενδιαφερόμενους φορείς και αφού προηγηθεί ειδική επιστημονική μελέτη όλων των πτυχών του ζητήματος.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Επιβάλλει στους υπευθύνους της επεξεργασίας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης*** και του Δήμου*** την υποχρέωση, εντός μηνός από την κοινοποίηση της παρούσας, να διακόψουν την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για το σκοπό ελέγχου της εισόδου και εξόδου των εργαζομένων στους χώρους εργασίας με τη μέθοδο της δακτυλοσκόπησης και να καταστρέψουν τα σχετικά αρχεία. Σε περίπτωση που η επεξεργασία δεν έχει αρχίσει, απαγορεύει την έναρξη και τη δημιουργία σχετικών αρχείων.

3.3 Οδηγία για τους όρους της νόμιμης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα νέων μητέρων για τους σκοπούς της άμεσης εμπορίας ή διαφήμισης στο χώρο των μαιευτηρίων (Α.Π.523/18/25.5.2000)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συγκροτήθηκε από τον Πρόεδρο κ. Κ. Δαφέρμο και τα μέλη κ.κ. Μ. Σταθόπουλο, Ε. Κιουντούζη, Ν. Αλιβιζάτο, Α. Παπαχρίστου, και Β. Παπαπετρόπουλο.

Συνήλθε σε συνεδρίαση στο κατάστημά της στις 16-3-2000, με την παρουσία της Γραμματέως κ. Ε. Τσιγγάνου.

Η Αρχή συζήτησε τις συνθήκες της προώθησης πωλήσεων προς νέες μητέρες στο χώρο των μαιευτηρίων. Ύστερα από σχετική έρευνα, διαπιστώθηκε ότι εταιρείες συγκεντρώνουν προσωπικά στοιχεία από μητέρες με επισκέψεις στα δωμάτια των μαιευτηρίων μία ή δύο μέρες μετά τον τοκετό. Κατά την επίσκεψη η μητέρα δίνει τα στοιχεία της στον εκπρόσωπο της εταιρείας. Ως εκ του χρόνου της επίσκεψης γεννώνται σοβαρές αμφιβολίες περί του αν υπάρχει συγκατάθεση του υποκειμένου που έχει αποσπαστεί κατά τρόπο θεμιτό, αν δηλαδή η φυσική και ψυχολογική κατάσταση της μητέρας είναι τέτοια ώστε η συγκατάθεσή που δίνεται πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρ.2 παρ. ια του Ν.2472/97. Ανεξάρτητα από αυτό, πολλές φορές γίνεται επιλογή εκ μέρους των μαιευτηρίων, των εταιρειών που επιθυμούν την συγκέντρωση των στοιχείων και έτσι δημιουργούνται ανεπίτρεπτα σχόλια ιδίως όταν πρόκειται για τον δημόσιο τομέα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, η Αρχή σύμφωνα με το αρθρ.19 παρ 1 εδ.α του Ν.2472/97 εξέδωσε την παρακάτω οδηγία:

1. Για να είναι νόμιμη η συλλογή και η επεξεργασία στοιχείων, για τον σκοπό της προώθησης πωλήσεων, των νέων μητέρων που το επιθυμούν, τα μαιευτήρια ως υπεύθυνοι επεξεργασίας μπορούν να προβαίνουν σε σύνταξη ειδικού διπλότυπου εντύπου συμπλήρωσης στοιχείων. Το έντυπο αυτό θα δίνεται στη μητέρα κατά τη διάρκεια της παραμονής της στο μαιευτήριο. Οι μητέρες που επιθυμούν να λαμβάνουν διαφημιστική αλληλογραφία θα συμπληρώνουν το έντυπο και θα το επιστρέφουν, κατά την έξοδο τους, στην αρμόδια υπηρεσία του μαιευτηρίου που θα ορίσει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας, λογιστήριο κλπ. Για διευκόλυνση της παραπάνω διαδικασίας, παρατίθεται στο συνημμένο έγγραφο της παρούσας το περιεχόμενο του εντύπου.

2. Τα προσωπικά στοιχεία των μητέρων που συλλέγονται κατ' αυτόν τον τρόπο επιτρέπεται να δίνονται από τον υπεύ-

θυνο επεξεργασίας σε πρόσωπα ή εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της προώθησης πωλήσεων και άμεσης εμπορίας και διαφήμισης, που υποχρεούνται να τα χρησιμοποιήσουν αποκλειστικά για τους σκοπούς αυτούς.

3. Χρονικό διάστημα κατά το οποίο επιτρέπεται να διαβιβάζονται τα προσωπικά δεδομένα, ορίζονται οι τρεις (3) μήνες, από την έξοδο της μητέρας από το μαιευτήριο. Για επόμενο χρονικό διάστημα, προσωπικά στοιχεία θα δίνονται μόνο μετά από νέα ρητή συγκατάθεση της μητέρας.

4. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να ενημερώνει τις μητέρες για τη διαδικασία που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία και για τα δικαιώματά τους που απορρέουν από το Ν.2472/97, με σαφή και πρόσφορο τρόπο, όπως ιδίως με την επίδοση σχετικού ενημερωτικού εντύπου.

5. Είναι αυτονόητο ότι για την άμεση εμπορία προσωπικών δεδομένων ισχύουν οι περιορισμοί των άρθρων 9 παρ.10 και 14 παρ.6 του Ν. 2251/94.

Άρθρο 9 παρ. 10 Ν. 2251/94: Η μετάδοση διαφημιστικού μηνύματος απευθείας στον καταναλωτή μέσω τηλεφώνου, τηλεομοιοτυπίας (φαξ), ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αυτόματης κλήσης ή άλλου ηλεκτρονικού μέσου επικοινωνίας επιτρέπεται μόνον αν συναινεί ρητά ο καταναλωτής.

Άρθρο 14 παρ. 6 Ν. 2251/94: Η χρησιμοποίηση των τεχνικών επικοινωνίας πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να μην προσβάλλεται η ιδιωτική ζωή του καταναλωτή. Απαγορεύεται χωρίς τη συναίνεση του καταναλωτή η χρησιμοποίηση τεχνικών επικοινωνίας για την πρόταση σύναψης σύμβασης όπως τηλεφώνου αυτόματης κλήσης, τηλεομοιοτυπίας (φαξ), ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή άλλου ηλεκτρονικού μέσου επικοινωνίας.

3.4 Απόφαση για τις ταυτότητες (Α.Π.510/1715.5.2000)

Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ,

Συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 15.5.2000 στο κατάστημα της Ομήρου 8, 6ος όροφος, αποτελούμενη από τον κ. Κ. Δαφέρμο Πρόεδρο, κ.κ. Ε. Κιουντούζη, Π. Πάγκαλο, Β. Παπαπετρόπουλο και Α. Παπαχρίστου μέλη και λόγω κωλύματος του κ. Ν. Αλιβιζάτου την κα Ε. Μήτρου αναπληρωματικό μέλος και κα Καλλιόπη Καρβέλη, Γραμματέα προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο σκεπτικό και στο διατακτικό.

Έλαβε υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Συντάγματος και ειδικότερα των άρθρων 2 παρ. 1, 5 παρ. 1 και 9 παρ. 1.

2. Τις διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου της 4.11.1950 που κυρώθηκε με το Ν.Δ. 53 της 19.9.1974.

3. Τις διατάξεις της σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης με αριθμό 108 της 28.1.1981 που κυρώθηκε με το νόμο 2068/1992 και ειδικότερα τα άρθρα 5 και 6 αυτής.

4. Τις διατάξεις της οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ειδικότερα των άρθρων 2,3,6 και 8.

5. Τις διατάξεις:

α. Του Ν. 2472/97 και ειδικότερα των άρθρων 2, 3 παρ. 1, 4, 5, 7, 15, 19 παρ. 1 εδ. α, γ και στ και 21 παρ. 1 εδ. α.

β. Του Ν.Δ. 127/1969 όπως τροποποιήθηκε μεταγενεστέρως με τους νόμους 1599/1986, 1832/1989 και 1988/1991.

γ. Τις αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών 4827/26/13/1 της 20.6/11.7.1959 όπως τροποποιήθηκε μεταγενεστέρως με αριθμό 8200/06 της 6.6/6.7.1981 (ΦΕΚ Β 392).

6. Τη με αριθμό πρωτοκόλλου 1761/15.5.2000 επιστολή του Υπουργού Δικαιοσύνης προς την Αρχή και την από 11.5.2000 επιστολή του Προέδρου των Φιλελευθέρων, ανεξάρτητου Βουλευτή κυρίου Στέφανου Μάνου προς τον κύριο Υπουργό της Δικαιοσύνης

7. Την από 15.5.2000 εισήγηση που ανέπτυξε προφορικά ενώπιον της Αρχής ο Πρόεδρος της Αρχής Κωνσταντίνος Δαφέρμος.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Τα δελτία ταυτότητας που φέρουν σήμερα οι Έλληνες πολίτες εκδίδονται από την οικεία αστυνομική αρχή βάσει του Ν.Δ. 127/1969 «περί της αποδεικτικής ισχύος των αστυνομικών ταυτοτήτων» (Α 29) και της με αριθμό 8200/0-6 της 6.6/6.7.1981 αποφάσεως του Υπουργού Δημοσίας Τάξεως (Β 392). Πριν από το 1969 εκδίδονταν βάσει της με αριθμό 4897/26/13/1 της 20.6/11.7.1959 αποφάσεως του Υπουργού Εσωτερικών όπως μεταγενεστέρως τροποποιήθηκε.

2. Το άρθρο 2 του Ν.Δ. 127/1969 προβλέπει ότι στο δελτίο ταυτότητας περιλαμβάνονται τα ακόλουθα στοιχεία:

1. φωτογραφία
2. δακτυλικό αποτύπωμα
3. επώνυμο
4. όνομα
5. όνομα πατρός
6. όνομα μητρός
7. όνομα συζύγου και προκειμένου περί εγγάμου γυναικός και το ονοματεπώνυμο του πατρός αυτής
8. ακριβή χρονολογία γεννήσεως
9. τόπο γεννήσεως
10. ανάστημα (δια τους άνω του 25ου έτους)
11. σχήμα προσώπου
12. χρώμα οφθαλμών
13. ομάδα αίματος(συμπληρούμενο προαιρετικώς)
14. ιδιότητα συνταξιούχου
15. τόπο μονίμου ή προσκαίρου κατοικίας
16. διεύθυνση κατοικίας
17. επάγγελμα
18. υπηκοότητα
19. δήμο ή κοινότητα εγγραφής και αριθμό μητρώου
20. θρήσκευμα

Το άρθρο 3 του ιδίου νομοθετικού διατάγματος προβλέπει ότι οι εκδίδουσες τα δελτία ταυτότητας αρχές υποχρεούνται να τηρούν Αρχείο Ταυτοτήτων στο οποίο θα περιέχονται όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την έκδοση των δελτίων αυτών καθώς και τα υποβληθέντα για την έκδοση αυτών δικαιολογητικά

3. Εξάλλου ο Ν. 1599/1986 (Α 75) προέβλεψε νέου τύπου δελτίο ταυτότητας που θα εκδίδεται όχι πλέον από την αστυνομική αρχή αλλά από τις οικείες Νομαρχίες. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν. 1599/1986 τα νέα δελτία ταυτότητας θα περιλαμβάνουν τα εξής στοιχεία:

α. φωτογραφία
β. επώνυμο
γ. όνομα
δ. επώνυμο και όνομα πατρός
ε. επώνυμο και όνομα μητρός
στ. επώνυμο και όνομα συζύγου
ζ. χρονολογία γεννήσεως
η. τόπο γεννήσεως
θ. δήμο στο δημοτολόγιο στο οποίο είναι γραμμένος και αύξοντα αριθμό αυτού
ι. δήμο στο μητρώο αρρένων του οποίου είναι γραμμένος
ια. εκπλήρωση στρατολογικών υποχρεώσεων
ιβ. ομάδα αίματος
ιγ. εκλογική υποδιαίρεση δήμου ή κοινότητας
ιδ. θρήσκευμα (το οποίο δεν αναγράφεται υποχρεωτικά αλλά μόνο εφόσον ζητηθεί)

4. Ο ίδιος νόμος στο άρθρο 2 καθιέρωσε τον ΕΚΑΜ (Ενιαίο Κωδικό Αριθμό Μητρώου).

5. Με το νόμο 1988/1991 άρθρο 6 ο μεν ΕΚΑΜ καταργήθηκε τα δε στοιχεία που θα περιλαμβάνονται στα νέα δελτία ταυτότητας τροποποιήθηκαν με την πρόσθεση του φύλου, ιθαγένειας, Αριθμό δημοτολογίου, διεύθυνση κατοικίας και θρησκεύματος ως υποχρεωτικά αναγραφόμενου, εκλογική εγγραφή και υπογραφή κατόχου.

6. Οι διατάξεις των Ν. 1599/1986 και 1988/1991 παρέμειναν έως σήμερα ανενεργείς. Οι οικείες αστυνομικές αρχές εξακολουθούν να εκδίδουν τα παλαιού τύπου δελτία ταυτότητας δυνάμει διαδοχικών παρατάσεων της ισχύος του Ν.Δ. 127/1969 σύμφωνα με το άρθρο 25 παρ 4 του Ν. 1599/1986.

7. Από τις ως άνω διατάξεις προκύπτει ότι τόσο τα παλαιού (Αστυνομικά Δελτία Ταυτότητας) όσο και τα νέου τύπου δελτία ταυτότητας που πρόκειται να εκδοθούν είναι δημόσια έγγραφα που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Τα δεδομένα αυτά καταχωρίζονται σε αρχείο των οικείων δημοσίων αρχών και αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας. Σκοπός της εν λόγω επεξεργασίας είναι η βεβαίωση της ταυτότητας του υποκειμένου. Δηλαδή ότι ο εικονιζόμενος στο δελτίο ταυτότητος (ή ο κάτοχος του, εάν το δελτίο δεν περιλαμβάνει φωτογραφία, όπως συμβαίνει σε αρκετές χώρες σήμερα) είναι το άτομο που φέρει τα στοιχεία που το εξατομικεύουν κατά μοναδικό τρόπο. Αυτονόητο είναι ότι ανάλογη ισχύ με το δελτίο ταυτότητας μπορεί ο νομοθέτης να δώσει και σε άλλα δημόσια έγγραφα, όπως για παράδειγμα το διαβατήριο, το δίπλωμα οδηγήσεως, το εκλογικό βιβλιάριο, κλπ. Έτσι σε τρεις χώρες μέλη της Ε.Ε. (Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Δανία) δεν προβλέπεται δελτίο ταυτότητας.

8. Τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στα δελτία ταυτότητας καταχωρίζονται σε αρχείο και μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας και από άλλες αρχές, υπηρεσίες ή τρίτους προς τους οποίους το υποκείμενο απευθύνεται κάνοντας χρήση του δελτίου ταυτότητας, εκτός από τις αρχές που εκδίδουν τα δελτία.

9. Τα ως άνω στοιχεία και η αναγραφή τους στα δελτία ταυτότητας εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ν.2472/1997, ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο.

10. Ο νόμος 2472/97 ως νεότερος και με διατάξεις οι οποίες εισάγουν στην ελληνική έννομη τάξη ρυθμίσεις του διεθνούς και κοινοτικού δικαίου υπερνομοθετικής ισχύος επιβάλλει τη σύμφωνη προς αυτόν και τις αρχές που αυτός ο ίδιος καθιερώνει ερμηνεία και εφαρμογή των παλαιότερων ρυθμίσεων για τα δελτία ταυτότητας. Συγκεκριμένα, καθ' ο μέτρο οι διατάξεις του Ν.Δ. 127/1969 και του Ν. 1599/1986 προβλέπουν την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η εν λόγω επεξεργασία υπόκειται στους κανόνες και τις αρχές που ο Ν. 2472/1997 καθιερώνει, τροποποιώντας κατά τούτο ως νεότερος και ειδικότερος, εν σχέση με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, την προηγούμενη νομοθεσία. Εξάλλου σε κάθε περίπτωση το κοινοτικό δίκαιο επιβάλλει τη συμμόρφωση προς την Οδηγία 95/46/ΕΚ και τη σύμφωνη με αυτήν ερμηνεία των διατάξεων του εθνικού δικαίου.

11. Σύμφωνα με το άρθρο 4 1 εδ.β του Ν. 2472/97 τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας, πρέπει μεταξύ άλλων να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται, εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας. Καθιερώνεται έτσι ως θεμελιώδης προϋπόθεση για τη νόμιμη λειτουργία κάθε αρχείου η αρχή του σκοπού της επεξεργασίας και η αρχή της αναγκαιότητας και προσφορότητας των δεδομένων σε σχέση πάντα με το σκοπό επεξεργασίας. Κάθε επεξεργασία προσωπικών δεδομένων που γίνεται πέραν του επιδιωκόμενου σκοπού ή η οποία δεν είναι πρόσφορη και αναγκαία για την επίτευξη του δεν είναι νόμιμη.

12. Στην προκειμένη περίπτωση, εν όψει του σκοπού επεξεργασίας που είναι η βεβαίωση της ταυτότητας του υποκειμένου, τα ακόλουθα στοιχεία, που προβλέπει το Ν.Δ. 127/1969 για τα αστυνομικά δελτία ταυτότητας, υπερβαίνουν τον σκοπό της επεξεργασίας:

α. Το δακτυλικό αποτύπωμα του υποκειμένου. Το στοιχείο αυτό δεν είναι αναγκαίο για τη βεβαίωση της ταυτότητας του υποκειμένου αφού αυτή καταρχήν προκύπτει από την προβλεπόμενη φωτογραφία. Επιπλέον, κατά την κοινή αντίληψη, το αποτύπωμα (η «σήμανση») συνδέεται με την υποψία ή διαπίστωση εγκληματικής δραστηριότητας («σεσημασμένοι»), η απόδοση της οποίας έστω και εν δυνάμει στο σύνολο του ελληνικού λαού, υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο και προσβάλλει την προστατευόμενη από το Σύνταγμα αξία του ανθρώπου.

β. Το ονοματεπώνυμο του / της συζύγου δεδομένου ότι ήδη από το 1983 ο γάμος δεν επιφέρει μεταβολή του επωνύμου των συζύγων. Εξάλλου η αναγραφή του δεν εξυπηρετεί τον σκοπό της ταυτότητας.

γ. Το επάγγελμα διότι δεν αποτελεί στοιχείο της φυσικής ταυτότητας, υπόκειται σε μεταβολές και δεν απηχεί απαραίτητα την πραγματικότητα σε χρόνο μεταγενέστερο αυτού της έκδοσης του δελτίου. Επιπλέον, ενέχει κοινωνική διάκριση που δεν είναι σκόπιμο να αποτελεί στοιχείο επεξεργασίας του πιο πάνω Αρχείου.

δ. Η υπηκοότητα / ιθαγένεια, διότι εκ του νόμου δελτίο αστυνομικής ταυτότητας φέρουν μόνο οι Έλληνες πολίτες.

ε. Η κατοικία, ως μη αναγκαίο και πρόσφορο (διότι υπόκειται σε αλλαγές) για την εξατομίκευση της ταυτότητας.

στ. Το θρήσκευμα διότι ανάγεται στον εσωτερικό κόσμο του ατόμου και ως εκ τούτου είναι απρόσφορο και μη αναγκαίο για την εξατομίκευση της ταυτότητάς του.

13. Η επεξεργασία όλων των ως άνω δεδομένων δεν είναι θεμιτή και όταν ακόμη το υποκείμενο παρέχει προς τούτο τη ρητή συγκατάθεση του σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ.1 και 7 2 εδ.α του Ν. 2472/97, διότι η συγκατάθεση του υποκειμένου δεν επιτρέπει καθ' εαυτήν τη διεξαγωγή κάθε είδους επεξεργασίας όταν αυτή είναι αθέμιτη ή όταν αντίκειται στην αρχή του σκοπού και της αναγκαιότητας. Το περιεχόμενο και η άσκηση του δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού που εκδηλώνεται μεταξύ των άλλων με την παροχή συγκατάθεσης του υποκειμένου για την επεξεργασία των δεδομένων που το αφορούν δεν προσδιορίζονται αφηρημένα αλλά στο πλαίσιο και σε άμεση συνάρτηση με τον σκοπό τον οποίο εξυπηρετεί το αρχείο ή η επεξεργασία. Δεν μπορεί δηλ. η άσκηση αυτού του δικαιώματος να οδηγεί στην καταχώριση στοιχείων άσχετων με τον σκοπό του εκάστοτε αρχείου / επεξεργασίας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

και σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 2, 15 παρ. 1, 19 παρ. 1 εδ. α και γ και 21 παρ. 1 α του Ν. 2472/1997

Η ΑΡΧΗ

α) Έως ότου καθιερωθεί το νέου τύπου δελτίο ταυτότητας του Ν. 1599/1986, απευθύνει σύσταση, προειδοποιεί και καλεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας του Υπουργείου Δημοσίας Τάξεως και κάθε άλλο συναρμόδιο, εντός ευλόγου χρόνου και πάντως όχι περισσότερου απ' όσο είναι απολύτως αναγκαίος για την προσαρμογή των σχετικών διαδικασιών, να συμμορφωθούν προς το περιεχόμενο της παρούσας απόφασης, εκδίδοντας τις αναγκαίες οδηγίες προς τις οικείες αρχές και υπηρεσίες και εφεξής κατά την έκδοση των νέων δελτίων αστυνομικής ταυτότητας ή τυχόν αντικατάσταση των παλαιών να μη συλλέγουν (δηλαδή να μην ερωτούν, ούτε να

επιτρέπουν την αναγραφή) και να μην επεξεργάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

1. δακτυλικό αποτύπωμα
2. όνομα και επώνυμο συζύγου
3. γένος
4. επάγγελμα
5. διεύθυνση κατοικίας
6. υπηκοότητα
7. θρήσκευμα

Η Αρχή σε περίπτωση μη συμμόρφωσης εντός του κατά τα ανωτέρω αναγκαίου εύλογου χρόνου θα επανέλθει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 και 22 που προβλέπει ο Ν. 2472/97.

β) Με την καθιέρωση των νέου τύπου δελτίων ταυτότητος (Ν. 1599/86 όπως τροποποιηθείς ισχύει) να μη συλλέγουν (δηλαδή να μην ερωτούν, ούτε να επιτρέπουν την αναγραφή) και να μην επεξεργάζονται τα ακόλουθα στοιχεία:

1. Επώνυμο και όνομα συζύγου
2. Ιθαγένεια
3. Θρήσκευμα.

3.5 Σύστημα διαχείρισης τηλεφωνικών κλήσεων σε επαγγελματικό χώρο (Α.Π.637/18/21-6-2000)

Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 12.6.2000 στο κατάστημα της Ομήρου 8, 6ος όροφος, αποτελούμενη από τον κύριο Κ. Δαφέρμο Πρόεδρο, Ε. Κιουντούζη, Π. Πάγκαλο, Β. Παπαπετρόπουλο και Α. Παπαχρίστου μέλη και λόγω κωλύματος του Ν. Αλιβιζάτου η κυρία Ε. Μήτρου αναπληρωματικό μέλος και Καλλιόπη Καρβέλη Γραμματέα προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο σκεπτικό και στο διατακτικό.

Έλαβε υπόψη

Τις διατάξεις:

α. του Ν. 2472/97 και ειδικότερα των άρθρων 2, 3, 4 και 5.

β. του Ν. 2774/1999 και ειδικότερα του άρθρου 3 και 5.

Τη με αριθμό πρωτοκόλλου 638/15.5.2000 επιστολή του συλλόγου υπαλλήλων επαγγελματικών και βιοτεχνικών επιμελητηρίων Αθήνας - Πειραιά.

Την από 12.6.2000 εισήγηση που ανέπτυξε και προφορικά ενώπιον της Αρχής ο Ελεγκτής της Αρχής Γεώργιος Λουκέρης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Το σύστημα διαχείρισης χρέωσης γραμμών Τ/Κ που πρόκειται να εγκατασταθεί στο Επιμελητήριο είναι ένα εσωτερικό σύστημα διαχείρισης τηλεφωνικών κλήσεων, το οποίο δεν εντάσσεται στο πλαίσιο παροχής διαθέσιμων στο κοινό τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών σε δημόσια τηλεπικοινωνιακά δίκτυα. Επειδή ο νόμος 2774/99 σύμφωνα προς το άρθρο 3 δεν εφαρμόζεται στην προκειμένη περίπτωση, η ανωτέρω επεξεργασία των δεδομένων τηλεφωνικών κλήσεων εμπίπτει αποκλειστικά στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/97 αφού πρόκειται για επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία αρχειοθετούνται με αυτοματοποιημένη μέθοδο (χρήση Η/Υ).

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 Ν.2472/97 επιτρέπεται η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων μόνο μετά από συγκατάθεση του υποκειμένου. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν αναφέρεται ότι έχει ζητηθεί και ληφθεί η συγκατάθεση των υπαλλήλων.

Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 2 εδ. στ Ν. 2472/97 η επεξεργασία άνευ συγκαταθέσεως μόνο εάν αυτή είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

Εξάλλου σύμφωνα με το άρθρο 4 του ίδιου νόμου τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να είναι συναφή πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας.

Επειδή για την εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης ο μοναδικός τρόπος για να εξακριβωθεί ποιος υπάλληλος καλεί ποιον χρήστη και αν η κλήση γίνεται για υπηρεσιακούς λόγους είναι ο έλεγχος των αριθμών εξερχόμενων κλήσεων, ώστε εξ αυτού να προκύπτει αν γίνονται περιττές ή ακριβές κλήσεις από τις υπηρεσιακές τηλεφωνικές συνδέσεις.

Επειδή τούτο σημαίνει ότι πρέπει να εξακριβωθεί από τον υπεύθυνο επεξεργασίας σε ποιον ανήκει κάθε φορά η καλούμενη τηλεφωνική σύνδεση με την οποία επικοινώνησε ο υπάλληλος και αν πρόκειται για υπηρεσιακό τηλεφώνημα ή όχι με αποτέλεσμα μια τέτοιου είδους έρευνα να αποτελεί σοβαρότατη επέμβαση στην προσωπική ζωή των υπαλλήλων και κατάφωρη παραβίαση του ιδιωτικού τους βίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους.

Επειδή το συγκεκριμένο σύστημα διαχείρισης χρέωσης γραμμών Τ/Κ με τον τρόπο που λειτουργεί παραβιάζει τα θεμελιώδη δικαιώματα των υποκειμένων χωρίς παράλληλα η επεξεργασία των δεδομένων αυτών να είναι ανάλογη του σκοπού, δηλαδή του ελέγχου του κόστους συνδιαλέξεων, ο οποίος μπορεί να επιτευχθεί με φραγή εξερχόμενων κλήσεων ή περιορισμό των υπηρεσιών μόνο σε κλήσεις εσωτερικού ή αστικές ή με πλαφόν επιτρεπομένων κλήσεων.

Επειδή η εγκατάσταση του συγκεκριμένου συστήματος θεωρείται νόμιμη μόνο εφόσον η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων δεν απειλεί τα θεμελιώδη δικαιώματα των υποκειμένων, ήτοι όταν το σύστημα διαχείρισης δεν αποδίδει το σύνολο των ψηφίων του καλούμενου αριθμού αλλά αποκρύπτει τα τρία τελευταία ψηφία αυτού, διότι με αυτό τον τρόπο δεν είναι δυνατόν να αποκαλυφθούν σε τέτοιο βαθμό τα προσωπικά δεδομένα του κάθε χρήστη, ώστε να προσβάλλεται η ιδιωτική του ζωή (δεδομένου ότι παρόμοιες χρεωστικές καταστάσεις μπορεί μετά από αίτηση του συνδρομητή να παρέχει και ο τηλεπικοινωνιακός οργανισμός σύμφωνα με το Ν. 2774/99) ενώ παράλληλα είναι δυνατόν μέχρι ενός βαθμού να αποκαλυφθεί πιθανή περίπτωση καταχρήσεως κλήσεων. (Στο ζήτημα αυτό μειοψήφησε το μέλος της Αρχής κ. Βλ. Παπαπετρόπουλος ο οποίος υποστήριξε ότι αρκεί η χρήση πλαφόν κλήσεων και η φραγή κλήσεων από #0# όπως σε όλες τις δημόσιες υπηρεσίες και ότι η καταγραφή δεδομένων κλήσεων ακόμα και με απόκρυψη των τριών τελευταίων ψηφίων είναι αντισυνταγματική και παράνομη),

Επειδή σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να προηγηθεί σχετική ενημέρωση των υποκειμένων,

Επειδή τέλος ακόμα και η συγκατάθεση των υποκειμένων στην αποκάλυψη ολοκλήρου του κληθέντος αριθμού χωρίς απόκρυψη των στοιχείων που αναφέρθηκαν δεν δίνει το δικαίωμα στον υπεύθυνο επεξεργασίας να δημιουργήσει σχετικό αρχείο διότι εφόσον δεν πληρούνται οι όροι του άρθρου 4 Ν. 2472/97 η επεξεργασία δεδομένων και σύσταση αρχείου δεν είναι νόμιμες ακόμη και αν γίνονται με τη συγκατάθεση του υποκειμένου,

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ
Η ΑΡΧΗ

Θεωρεί νόμιμο το σύστημα διαχείρισης χρέωσης γραμμών Τ/Κ που πρόκειται να εγκατασταθεί στο Βιοτεχνικό Επιμελητήριο Αθηνών εφόσον αυτό δεν επιτρέπει την εμφάνιση των

τριών τελευταίων ψηφίων των καλούμενων αριθμών και εφόσον έχουν ενημερωθεί προηγουμένως τα υποκείμενα.

3.6 Οδηγία για τα κλειστά κυκλώματα (Α.Π. 1122/26.9.2000)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συγκροτήθηκε από τον Πρόεδρο κ. Κ. Δαφέρμο και τα μέλη κ.κ. Σ. Λύτρα, Ε. Κιουντούζη, Ν. Αλιβιζάτο, Π. Πάγκαλο, Α. Παπαχρίστου και Β. Παπαπετρόπουλο.

Συνήλθε σε συνεδρίαση στο κατάστημα της στις 7.9.2000, με την παρουσία της Γραμματέως κ. Κ. Καρβέλη.

Η Αρχή συζήτησε το θέμα των κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης και στη συνέχεια σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 1 εδ. α του Ν.2472/97 εξέδωσε την παρακάτω οδηγία:

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα
Έχοντας υπ' όψη:

1. Ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. α΄ Ν.2472/1997 και την κοινοτική Οδηγία 94/46, τα δεδομένα ήχου και εικόνας, εφόσον αναφέρονται σε πρόσωπα, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

2. Ότι η αποθήκευση και διαβίβαση εικόνας προσώπου, η οποία συλλέγεται με λήψη από σταθερή βιντεοκάμερα, που λειτουργεί μόνιμα, συνεχώς ή κατά τακτά χρονικά διαστήματα, σε κλειστό ή ανοικτό χώρο συγκέντρωσης ή διέλευσης κοινού, όπως για παράδειγμα οδοί, πλατείες, σταθμοί, λιμάνια, τράπεζες, καταστήματα, γήπεδα, θέατρα, κινηματογράφοι, ή σε μέσα μεταφοράς δημόσιας χρήσης, συνιστά επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κατά την έννοια του άρθρου 2 περ. δ΄ Ν.2472/1997.

3. Ότι η λήψη τέτοιας εικόνας από κάμερα κλειστού κυκλώματος, χωρίς αποθήκευση ή άλλη περαιτέρω επεξεργασία, δεν απαλλάσσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας από την υποχρέωση του να την γνωστοποιεί στην Αρχή και να ενημερώνει το κοινό, σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 11 Ν.2472/1997.

4. Ότι, σύμφωνα με το άρθρο 19 και 1 περ. α΄ Ν.2472/1997, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων εκδίδει οδηγίες προς το σκοπό ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Αποφασίζει την έκδοση της παρακάτω οδηγίας:

ΟΔΗΓΙΑ
«Για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων
μέσω κλειστών κυκλωμάτων τηλεόρασης»

Άρθρο 1
Προϋποθέσεις επεξεργασίας

1. Η λήψη και επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης που λειτουργεί μονίμως, συνεχώς ή κατά τακτά χρονικά διαστήματα δεν επιτρέπεται, διότι προσβάλλει την προσωπικότητα και την ιδιωτική ζωή του ατόμου.

2. Κατ' εξαίρεση, τέτοιου είδους λήψη (μόνιμη, συνεχής ή κατά τακτά χρονικά διαστήματα) και επεξεργασία είναι νόμιμη, χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου, υπό τις προϋποθέσεις του ν.2472/1997, εφ' όσον ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η προστασία προσώπων ή αγαθών ή η ρύθμιση της κυκλοφορίας.

Α. Κριτήριο για τη νομιμότητα της επεξεργασίας είναι: α) η αρχή της αναγκαιότητας, σύμφωνα με την οποία η επεξεργασία επιτρέπεται εφόσον ο σκοπός της δεν μπορεί να επιτευχθεί με εξ ίσου αποτελεσματικά αλλά λιγότερο επαχθή για το άτομο μέσα, (όπως π.χ. ανιχνευτές στην είσοδο και την έξοδο κλειστών χώρων), και β) η αρχή της αναλογικότητας, σύμφωνα με την οποία το έννομο συμφέρον του υπεύθυνου επεξεργασίας πρέπει να υπερέχει καταφανώς, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν βλάπτονται οι προσωπικές τους ελευθερίες.

Β. Τα δεδομένα που συλλέγονται με κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης πρέπει να είναι συναφή και πρόσφορα και πάντως όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται, για να επιτευχθεί ο σκοπός της επεξεργασίας. Θα πρέπει, ως εκ τούτου, τα σημεία στα οποία εγκαθίστανται οι σταθερές βιντεοκάμερες και ο τρόπος λήψης να καθορίζονται, έτσι ώστε να μη συλλέγονται περισσότερα δεδομένα από όσα είναι απολύτως απαραίτητα για τον σκοπό που επιδιώκεται. Έτσι, για παράδειγμα, αν το κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης ενός καταστήματος ή μιας τράπεζας αποβλέπει στην πρόληψη της κλοπής αγαθών ή την αποτροπή ληστείας, τα δεδομένα που συλλέγονται δεν θα πρέπει να είναι τέτοια, ώστε να μπορούν να χρησιμεύουν για τον έλεγχο της συμπεριφοράς ή της απόδοσης των εργαζομένων.

Γ. Σε ανοιχτούς χώρους, οι βιντεοκάμερες θα πρέπει να είναι τοποθετημένες σε τέτοια σημεία, ώστε να μην είναι δυνατή η λήψη εικόνων της εισόδου ή του εσωτερικού κατοικιών.

Δ. Τα δεδομένα που συλλέγονται πρέπει να είναι ακριβή. Ωστόσο, η αναγνώριση προσώπων ή οχημάτων θα πρέπει να είναι δυνατή μόνο αν είναι απαραίτητη για την επίτευξη του σκοπού που κάθε φορά επιδιώκεται. Έτσι, για παράδειγμα, αν σκοπός της λήψης εικόνων είναι ο έλεγχος της ροής της κυκλοφορίας και όχι η διαπίστωση τροχαίων παραβάσεων, οι κάμερες θα πρέπει να είναι τοποθετημένες σε τέτοια σημεία και η λήψη να είναι τέτοια ώστε να μην είναι δυνατή η εξατομίκευση προσώπων ή οχημάτων.

Ε. Εφ' όσον αποθηκεύονται με οποιονδήποτε τρόπο, δεδομένα που συλλέγονται δεν θα πρέπει να διατηρούνται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από αυτό που κάθε φορά απαιτείται για τον επιδιωκόμενο σκοπό και πάντως όχι πέραν των 15 ημερών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, διατήρηση πέραν του 15νθημέρου επιτρέπεται μόνο με ειδική άδεια της Αρχής.

ΣΤ. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται στα μέτρα ασφαλείας των δεδομένων για όσο διάστημα διατηρούνται καθώς και στην προστασία τους από αθέμιτη επεξεργασία. Έτσι, ο υπεύθυνος επεξεργασίας, πρέπει μεταξύ άλλων να μεριμνά για την ασφάλεια και την πρόσβαση στον κεντρικό χώρο ελέγχου και τον χώρο αποθήκευσης μαγνητοσκοπημένου υλικού, για την επιλογή κατάλληλου προσωπικού, για τη συνεχή μετεκπαίδευσή του σε θέματα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τον σεβασμό εν γένει των κανόνων που θέτει ο Ν.2472/1997.

Ζ. Εάν ο σκοπός της επεξεργασίας είναι η πρόληψη ή η καταστολή του εγκλήματος, η διαβίβαση των δεδομένων πρέπει να γίνεται αποκλειστικά στις αρμόδιες δικαστικές ή αστυνομικές αρχές. Η διαβίβαση δεδομένων στα μέσα ενημέρωσης επιτρέπεται μόνο κατ' εξαίρεση και με προηγούμενη ειδική άδεια της Αρχής, εφ' όσον εκτιμάται βασίμως ότι η συνδρομή του κοινού είναι αναγκαία για την αναγνώριση των εμπλεκομένων σε εγκληματική πράξη, χωρίς να παραβλέπεται η τυχόν άρνηση του θύματος.

Άρθρο 2
Ειδικότερες υποχρεώσεις
του υπεύθυνου επεξεργασίας

Α. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να γνωστοποιήσει στην Αρχή την εγκατάσταση του κυκλώματος και την έναρξη της επεξεργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 6 Ν.2472/1997. Οφείλει, ειδικότερα, να εκθέτει με σαφήνεια τον σκοπό της επεξεργασίας, το είδος των δεδομένων που προτίθεται να συλλέξει και τους τυχόν αποδέκτες των δεδομένων αυτών.

Β. Προτού το άτομο ή το όχημα εισέλθει στην εμβέλεια της βιντεοκάμερας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να το ενημερώνει με τρόπο κατανοητό ότι προχωρώντας θα βρεθεί σε χώρο που βιντεοσκοπείται. Προς τούτο, θα πρέπει κατ' αρχήν να αναρτώνται σε επαρκή αριθμό και εμφανές μέρος ευδιάκριτες πινακίδες, όπου θα πρέπει να αναγράφεται για λογαριασμό ποιου γίνεται η βιντεοσκόπηση, για ποιο σκοπό, καθώς και το πρόσωπο με το οποίο οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να επικοινωνήσουν για να ασκήσουν τα δικαιώματα που ο Ν. 2472/1997 αναγνωρίζει στο υποκείμενο και, κυρίως το δικαίωμα πρόσβασης και αντίρρησης. Συμπληρωματικά, η ενημέρωση μπορεί να γίνει και με άλλους τρόπους, σύμφωνα με την κανονιστική πράξη 1/1999 της Αρχής.

Γ. Εφιστάται η προσοχή των υπεύθυνων επεξεργασίας ότι η Αρχή μπορεί να ασκεί οποτεδήποτε κάθε αναγκαίο έλεγχο και μάλιστα αυτεπαγγέλτως και να επιβάλλει τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις στους παραβάτες.

Δ. Είναι αυτονόητο ότι για να γίνει συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, όπως, για παράδειγμα, σε χώρους νοσοκομείων και ασφαλιστικών ταμείων, απαιτείται άδεια της Αρχής.

Ε. Η παρούσα οδηγία αφορά και τα ήδη λειτουργούντα κλειστά κυκλώματα τηλεόρασης. Ως εκ τούτου, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας οφείλουν να συμμορφωθούν προς τις ρυθμίσεις της μέσα σε εύλογο χρόνο και πάντως όχι πέραν της 21ης Ιανουαρίου 2001.

Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως

(Άρθρο 19 & 8 Ν. 2472/1997).

3.7 Επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για τη σύνταξη εκλογικών καταλόγων (Α.Π. 1123/27-9-2000)

Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 26.09.2000 στο κατάστημα της Ομήρου 8, 6ος όροφος, αποτελούμενη από τον κύριο Κ. Δαφέρμο Πρόεδρο, τους κ.κ. Σ. Λύτρα, Ν. Αλιβιζάτο, Α. Παπαχρίστου, Ε. Κιουντούζη, Π. Πάγκαλο, και Β. Παπαπετρόπουλο μέλη, τον κ. Κ. Μαυριά ως εισηγητή στην υπόθεση που συζητήθηκε, και την κ. Καλλιόπη Καρβέλη Γραμματέα προκειμένου να αποφασίσει επί του 1475/14.09.2000 ερωτήματος της «Σ.Ε.Α. Πρωτοβουλία Πολιτών Συλλόγων».

ΑΠΟΦΑΣΗ

Από την «Σ.Ε.Α. Πρωτοβουλία Πολιτών» ετέθη στην Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων ερώτημα σχετικά με το ποια στοιχεία των πολιτών πρέπει να έχουν οι εκλογικοί κατάλογοι, τα εκλογικά βιβλιάρια και οι υπεύθυνες δηλώσεις που ζητούν οι ΟΤΑ για την σύνταξη των νέων εκλογικών καταλόγων.

Βάσει του Ν.2623/98 ο οποίος αφορά την ανασύνταξη των εκλογικών καταλόγων, οργάνωση και άσκηση του εκλογικού δικαιώματος των ετεροδημοτών, και τον εκσυγχρονισμό της εκλογικής διαδικασίας, εξεδόθη το Προεδρικό Διάταγμα 8/19.1.2000 το οποίο ορίζει τον τρόπο καθορισμού των εκλογικών διαμερισμάτων και τη διαδικασία κατάταξης των εκλογέων σε αυτά.

Σκοπός της ρύθμισης αυτής είναι να παρασχεθεί στον εκλογέα η δυνατότητα να ψηφίζει στο εκλογικό τμήμα που βρίσκεται εγγύτερα στην κατοικία του, είτε αυτός είναι εγγεγραμμένος στο δημοτολόγιο του εκλογικού διαμερίσματος στο οποίο έχει καταταγεί, είτε απλώς κάτοικος του διαμερίσματος αυτού.

Στον Ν.2623/98 άρθρο 1 παρ.15 ορίζεται το περιεχόμενο των καταστάσεων οι οποίες περιλαμβάνουν αφενός όσους είναι εγγεγραμμένοι στα δημοτολόγια του δήμου ή της κοινότητας και αποκτούν το δικαίωμα του εκλέγειν, αφετέρου ιδιαίτερες καταστάσεις στις οποίες περιλαμβάνονται οι μεταβολές που έχουν επέλθει στο δημοτολόγιο λόγω θανάτου, μεταδημότευσης, διόρθωσης στοιχείων εγγραφής και απόκτησης ή απώλειας της ελληνικής ιθαγένειας.

Κατά την ως άνω ρύθμιση οι εν λόγω καταστάσεις περιλαμβάνουν τα εξής στοιχεία: φύλο, επώνυμο, κύριο όνομα, όνομα πατέρα, όνομα μητέρας, όνομα συζύγου και το γένος, αν πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου, ακριβή ημερομηνία γέννησης και εφόσον δεν υπάρχει, η 1η Ιανουαρίου του έτους γέννησης, αριθμό δημοτολογίου και διεύθυνση κατοικίας. Προβλέπεται επίσης Ειδικός Εκλογικός Αριθμός για κάθε εκλογέα, ο οποίος θα είναι αμετάβλητος και του οποίου η χρήση αφορά αυστηρώς διεξαγωγή εκλογών.

Από τους ΟΤΑ κυκλοφόρησε έντυπο το οποίο καλούνται να συμπληρώσουν οι πολίτες προκειμένου να συνταχθούν οι νέοι εκλογικοί κατάλογοι και να καταταγούν οι πολίτες στα ανάλογα εκλογικά διαμερίσματα. Το έντυπο αυτό της δήλωσης περιέχει τα εξής στοιχεία: επώνυμο, όνομα, ονοματεπώνυμο πατέρα, όνομα μητέρας, ονοματεπώνυμο συζύγου, ημερομηνία γέννησης, επάγγελμα, αριθμός δημοτολογίου, τηλέφωνα οικίας και εργασίας, διεύθυνση κατοικίας, πόλη και ταχυδρομικός κώδικας.

Σύμφωνα με το Ν. 2472/97, άρθρο 4 παρ.1 περίπτωση β, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να είναι συναφή, πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας. Σκοπός της ρύθμισης είναι η διαπίστωση της ταυτότητας του εκλογέα και η διασφάλιση της εφάπαξ άσκησης του εκλογικού του δικαιώματος. Αναγκαία για τη σύνταξη των εκλογικών καταλόγων στοιχεία είναι τα εξής: φύλο, επώνυμο, όνομα, ονοματεπώνυμο πατέρα, ονοματεπώνυμο μητέρας, ημερομηνία γέννησης, αριθμός δημοτολογίου, και διεύθυνση κατοικίας. Τα στοιχεία αυτά θα αποτελέσουν το αρχείο βάσει του οποίου θα συνταχθούν οι εκλογικοί κατάλογοι, και το έντυπο της δήλωσης. Επίσης τα στοιχεία αυτά θα περιλαμβάνονται και στα εκλογικά βιβλιάρια, έως ότου αυτά καταργηθούν.

Ενόψει του σκοπού της επεξεργασίας που, στη συγκεκριμένη περίπτωση, είναι η διαπίστωση της ταυτότητας του εκλογέα και η διασφάλιση της εφάπαξ άσκησης του εκλογικού του δικαιώματος, τα ακόλουθα στοιχεία που περιέχονται στη δήλωση που έχουν συντάξει οι ΟΤΑ υπερβαίνουν τον σκοπό της επεξεργασίας: το ονοματεπώνυμο του/της συζύγου δεδομένου ότι ήδη από το 1983 ο γάμος δεν επιφέρει μεταβολή του επωνύμου των συζύγων, εκτός εάν πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου, το επάγγελμα διότι υπόκειται σε μεταβολές και δεν εξυπηρετεί τον σκοπό της επεξεργασίας, και τα τηλέφωνα κατοικίας και εργασίας διότι δεν εξυπηρετούν τον συγκεκριμένο σκοπό επεξεργασίας.

Κατά συνέπεια, η δήλωση προς τους ΟΤΑ μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής στοιχεία:

Φύλο

Επώνυμο

Όνομα

Ονοματεπώνυμο πατέρα

Ονοματεπώνυμο μητέρας

Ονοματεπώνυμο του συζύγου, μόνον εάν πρόκειται για έγγαμη γυναίκα που φέρει το επώνυμο του συζύγου

Ημερομηνία γέννησης

Αριθμό δημοτολογίου

Διεύθυνση κατοικίας.

Τα ίδια στοιχεία μπορούν να περιλαμβάνονται και στους εκλογικούς καταλόγους και εκλογικά βιβλιάρια, έως ότου αυτά καταργηθούν.

Είναι αυτονόητο ότι η απόφαση αυτή πρέπει να χρησιμεύσει ως υπόδειγμα για τη σύνταξη της δήλωσης, την κατάρτιση των εκλογικών καταλόγων, και την έκδοση των εκλογικών βιβλιαρίων.

3.8 Σύνταξη πιστοποιητικών από τους δήμους (Α.Π.1446/10.11.2000)

Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 5.9.2000 στο κατάστημα της Ομήρου 8, 6ος όροφος, αποτελούμενη από τον κύριο Κ. Δαφέρμο Πρόεδρο, Σ. Λύτρα, Ε. Κιουντούζη, Π. Πάγκαλο, Β. Παπαπετρόπουλο, Α. Παπαχρίστου και Ν. Αλιβιζάτο μέλη και Ευγενία Τσιγγάνου Γραμματέα προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο σκεπτικό και στο διατακτικό.

Έλαβε υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν. 2472/97 και ειδικότερα των άρθρων 2, 3, 4, 5 και 7.

2. Τη με αριθμό πρωτοκόλλου 1379/17.8.2000 επιστολή του*** με τα επισυναπτόμενα σε αυτή έγγραφα,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν.2472/97 παράγραφος 1: Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει:

α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.

β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας.

γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση.

Η έκδοση πιστοποιητικών από τους δήμους, τα οποία βασίζονται στα δεδομένα που έχουν αυτοί καταχωρισμένα στο αρχείο τους, πρέπει να περιλαμβάνουν μόνο όσα στοιχεία είναι απαραίτητα για τον σκοπό τον οποίο αυτά επιτελούν. Η αναγραφή οποιουδήποτε άλλου στοιχείου που δεν ανταποκρίνεται στο σκοπό της επεξεργασίας, ήτοι στη συγκεκριμένη περίπτωση στην πιστοποίηση δεδομένων γεννήσεως, είναι περιττή και προς τούτο παράνομη.

Η καταγραφή του θρησκεύματος και η καταχώρησή του στα αρχεία των δήμων δεν συνεπάγεται αυτόματα και την άνευ ετέρου λόγου αναγραφή του στα πιστοποιητικά γεννήσεως που εκδίδει ο δήμος. Το στοιχείο αυτό μπορεί να αποτελέσει περιεχόμενο ενός τέτοιου πιστοποιητικού μόνο εφόσον πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για νόμιμο λόγο. Τέτοιος νόμιμος λόγος υπάρχει μόνο στην περίπτωση που το θρήσκευμα σύμφωνα με το νόμο αποτελεί προϋπόθεση εξασκήσεως δικαιώματος π.χ. το διδόμενο πιστοποιητικό θα χρησιμοποιηθεί για την εγγραφή σε μια ιερατική σχολή. Αντίθετα αν ζητείται για την έκδοση δελτίου ταυτότητας δεν πρέπει να αναγράφεται.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η αναγραφή του θρησκεύματος επί του πιστοποιητικού γεννήσεως θα πρέπει να γίνεται μόνο στην περίπτωση που το θρήσκευμα σύμφωνα με το νόμο αποτελεί προϋπόθεση εξασκήσεως δικαιώματος, άλλως θα πρέπει να παραλείπεται.

3.9 Απόφαση για τη συλλογή προσωπικών δεδομένων από εταιρείες τηλεπικοινωνιακών δραστηριοτήτων (Α.Π. 1469/13.11.2000)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 16.10.2000, ώρα 11:00 στο κατάστημα της Ομήρου 8, 6ος όροφος, αποτελούμενη από τον κύριο Κ. Δαφέρμο Πρόεδρο, Γ. Δεληγιάννη αναπληρωτή του προέδρου, Ε. Κιουντούζη, Ν. Αλιβιζάτο, Π. Πάγκαλο, Α. Παπαχρίστου και Β. Παπαπετρόπουλο μέλη και λόγω κωλύματος του Ν. Λύτρα ο κ. Κ. Μαυριάς αναπληρωματικό μέλος και κ. Ε. Τσιγγάνου Γραμματέα, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο σκεπτικό και στο διατακτικό. Επίσης παρέστησαν οι κ.κ. Ε. Μήτρου και Ν. Φραγκάκης ως αναπληρωματικά μέλη, μετά από πρόσκληση του Προέδρου, ο οποίος έχει αναθέσει σε αυτούς ειδικά καθήκοντα.

Έλαβε υπόψη:

3. Τις διατάξεις:

α. Του Ν. 2472/97 και ειδικότερα των άρθρων 2, 5, 6, 7 και 11.

β. Του Ν. 2774/99 και ειδικότερα των άρθρων 1, 3 και 4.

4. Την από 16.10.2000 εισήγηση που ανέπτυξε και προφορικά ενώπιον της Αρχής η Ελέγκτρια της Αρχής Κ. Καμπουράκη.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από καταγγελίες πολιτών προς την Αρχή προκύπτει ότι κατά την διαδικασία αίτησης σύνδεσης στα δίκτυα της κινητής τηλεφωνίας, οι εταιρείες απαιτούν να προσκομισθούν τα εξής φωτοαντίγραφα (τα οποία και παραμένουν στην κατοχή του φορέα παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών): Εκκαθαριστικό εφορίας, λογαριασμό ΔΕΗ-ΟΤΕ, πιστωτική κάρτα (αν η χρέωση θα γίνεται μέσω κάρτας), ταυτότητα. Τίθεται επομένως θέμα νομιμότητας της ενέργειας αυτής.

Τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.2472/97 προσωπικά δεδομένα. Η τήρηση των ως άνω δεδομένων από τις εταιρείες αποτελεί αρχείο σύμφωνα με το άρθρο 2 εδ.ε του Ν.2472/97, που συνιστά νόμιμη επεξεργασία μόνο εφόσον αυτή πραγματοποιείται υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις του Ν.2472/97.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν.2774/99, η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να περιορίζεται στο απολύτως αναγκαίο για την εξυπηρέτηση των σκοπών της. Ενόψει των ανωτέρω, ελέγχεται η νομιμότητα τήρησης τέτοιων στοιχείων στην πρωτογενή τους μορφή (φωτοτυπία) από τον αντίστοιχο φορέα κινητής τηλεφωνίας ή τον εμπορικό αντιπρόσωπο που συλλέγει τα στοιχεία.

Η παραπάνω συλλογή προσωπικών δεδομένων από τις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας στο πλαίσιο παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών προς τους πελάτες είναι νόμιμη εφόσον τα στοιχεία που συλλέγονται είναι σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1β συναφή και πρόσφορα και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται ενόψει των σκοπών της επεξεργασίας. Έτσι:

α. Η συλλογή φωτοτυπιών της ταυτότητας και του λογαριασμού ΔΕΗ-ΟΤΕ κρίνεται νόμιμη για την επαλήθευση των στοιχείων του φυσικού προσώπου που θα λάβει τις σχετικές υπηρεσίες από την εταιρεία. Τα ίδια στοιχεία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας για την έκδοση των μηνιαίων λογαριασμών.

β. Στις περιπτώσεις που η πληρωμή γίνεται μέσω πιστωτικής κάρτας αυτή κρίνεται νόμιμη για την επαλήθευση των στοιχείων του φυσικού προσώπου που θα λάβει τις σχετικές υπηρεσίες από την εταιρεία καθώς τα στοιχεία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας για την έκδοση των μηνιαίων λογαριασμών. Στις περιπτώσεις αυτές δεν απαιτείται η προσκόμιση ή η επίδειξη του εκκαθαριστικού της ΔΟΥ αφού ο έλεγχος της φερεγγυότητας έχει προηγηθεί από την εταιρεία που εξέδωσε την κάρτα.

γ. Όταν η πληρωμή δεν γίνεται μέσω πιστωτικής κάρτας τότε μπορεί να ελέγχεται η φερεγγυότητα του πελάτη μέσω επίδειξης του εκκαθαριστικού στον τόπο υπογραφής σχετικής συμβάσεως. Η τήρηση των στοιχείων και ειδικότερα της φωτοτυπίας του εκκαθαριστικού σημειώματος δεν κρίνεται ως

νόμιμη εφόσον έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος δηλαδή έχει επιτευχθεί ο σκοπός της επεξεργασίας. Πέραν τούτου στα πλαίσια του σκοπού παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, στοιχεία εισοδήματος του πελάτη δεν κρίνονται συναφή με τον σκοπό.

ΓΙ' ΑΥΤΟΥΣ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

Κατά τη διαδικασία συμπλήρωσης της αίτησης των συνδρομητών με σκοπό τη σύνδεση σε δίκτυο παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών τα αναγκαία στοιχεία που μπορούν να συλλέγουν οι εταιρείες είναι:

α. Αντίγραφο ΑΔΤ και λογαριασμού ΔΕΗ ή ΟΤΕ.

β. Αν η πληρωμή γίνεται μέσω πιστωτικής κάρτας αντίγραφο της πιστωτικής κάρτας.

γ. Αν για την πληρωμή δεν χρησιμοποιείται πιστωτική κάρτα μπορεί να ζητηθεί κατά την υπογραφή της σύμβασης η επίδειξη εκκαθαριστικού της ΔΟΥ ή αντιγράφου της φορολογικής δήλωσης του υποκειμένου.

Αθήνα, 13.11.2000

3.10 Επεξεργασία δεδομένων από ασφαλιστικά ταμεία (ΤΑΠ-ΟΤΕ) (Α.Π. 1470/14.11.2000)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 19.3.2001 στο κατάστημά της αποτελούμενη από τον κ. Κ. Δαφέρμο, Πρόεδρο, και τους κ.κ. Ε. Κιουντούζη, Ν. Αλιβιζάτο, Α. Παπαχρίστου και Β. Παπαπετρόπουλο, μέλη, προκειμένου να εξετάσει την από *** αίτηση του *** με την οποία ζητεί ό,τι αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρόντες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήσαν ο κ. Φ. Μίτλεττον, ελεγκτής, ως εισηγητής και η κ. Κ. Καρβέλη ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Με την από *** (αρ. πρωτ. ***) αίτησή του ο *** ζητεί από την Αρχή να αποφανθεί αν είναι νόμιμο το Ταμείο Ασφαλίσεως Προσωπικού ΟΤΕ (ΤΑΠ-ΟΤΕ), στο οποίο είναι ασφαλισμένος, να απαιτεί, προκειμένου να προβεί στη θεώρηση των ασφαλιστικών βιβλιαρίων των συζύγων των ασφαλισμένων, εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος.

Μετά από εξέταση όλων των παραπάνω στοιχείων και κατόπιν διαλογικής συζήτησης

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Η συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται μόνο με τη συγκατάθεση του υποκειμένου κατ' άρθρο 5 παρ. 1 του Ν. 2472/97. Εξαίρεση από την προϋπόθεση της συγκατάθεσης προβλέπεται, μεταξύ άλλων, και όταν η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή στον υπεύθυνο επεξεργασίας, σύμφωνα με την παρ. 2 περ. δ του ίδιου άρθρου.

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Κανονισμού Περίθαλψης του ΤΑΠ-ΟΤΕ, οι σύζυγοι των άμεσα ασφαλισμένων δικαιούνται ασφάλισης στο ταμείο, εφόσον δεν δικαιούνται αυτοτελώς από άλλο ασφαλιστικό ταμείο. Προκειμένου να ελεγχθεί εάν υπάρχει εισόδημα στο όνομα της συζύγου από το οποίο να τεκμαίρεται δικαίωμα ασφάλισης σε άλλο ταμείο και μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ταμείου, το ΤΑΠ-ΟΤΕ, ζητεί κατά την ετήσια θεώρηση των βιβλιαρίων ασθενείας των συζύγων των ασφαλισμένων εκκαθαριστικό σημείωμα φορολογικής δήλωσης.

Τα στοιχεία αυτά είναι αναγκαία για τον έλεγχο εκ μέρους του ταμείου των όσων δηλώνονται από τον ασφαλισμένο, προκειμένου να υπαχθεί στην ασφαλιστική κάλυψη του ταμείου. Πέραν τούτου, δεν αρκεί για τον παραπάνω έλεγχο η υποβολή σχετικής υπεύθυνης δήλωσης, διότι η υπεύθυνη δήλωση μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο όταν δεν είναι δυνατή η προσκόμιση άλλων αποδεικτικών στοιχείων.

Συνεπώς το ΤΑΠ-ΟΤΕ νομίμως ζητεί την υποβολή εκκαθαριστικού σημειώματος φορολογικής δήλωσης της συζύγου του αιτούντος.

Για τους λόγους αυτούς

1. Απορρίπτει την αίτηση του ***.

2. Κρίνει ότι το Ταμείο Ασφαλίσεως Προσωπικού ΟΤΕ νομίμως απαιτεί εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου εισοδήματος των συζύγων των ασφαλισμένων, προκειμένου να προβεί στη θεώρηση των ασφαλιστικών βιβλιαρίων αυτών, για τους λόγους που αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας.

3.11 Απόφαση για τα πιστοποιητικά στρατολογικής κατάστασης τύπου Α΄ (29.11.2000).

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 20.11.2000 στο κατάστημα της Ομήρου 8, 6ος όροφος, αποτελούμενη από τον κύριο Κ. Δαφέρμο Πρόεδρο, Ε. Κιουντούζη, Π. Πάγκαλο, Β. Παπαπετρόπουλο, Ν. Αλιβιζάτο, Α. Παπαχρίστου και Κ. Μαυριά, σε αναπλήρωση του κ. Σ. Λύτρα που απουσίαζε, μέλη της Αρχής και Κ. Καρβέλη, Γραμματέα, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο σκεπτικό και στο διατακτικό.

Έλαβε υπόψη

1.Τις διατάξεις του Ν. 2472/97 και ειδικότερα των άρθρων 2, 3, 4, 5 και 7.

2. Τη με αριθμό πρωτοκόλλου 779α/6.6.2000 αίτηση του *** με τα επισυναπτόμενα σε αυτή έγγραφα.

3. Τη με αριθμό πρωτοκόλλου 1879/3.11.2000 αίτηση-καταγγελία του *** με τα επισυναπτόμενα σε αυτή έγγραφα

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 του Ν. 2472/97 παράγραφος 1: Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει:

α) Να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.

β) Να είναι συναφή, πρόσφορα, και όχι περισσότερα από όσα κάθε φορά απαιτείται εν όψει των σκοπών της επεξεργασίας.

γ) Να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να υποβάλλονται σε ενημέρωση.

2. Η έκδοση πιστοποιητικών στρατολογικής κατάστασης τύπου Α΄ από τα στρατολογικά γραφεία της χώρας, τα οποία βασίζονται στα δεδομένα καταχωρισμένα από αυτά στα αρχεία τους, πρέπει να περιλαμβάνουν μόνο όσα στοιχεία είναι απαραίτητα για τον σκοπό τον οποίο αυτά επιτελούν. Η αναγραφή οποιουδήποτε άλλου στοιχείου που δεν ανταποκρίνεται στο σκοπό της επεξεργασίας, ήτοι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η αναγραφή σε αυτά της κρίσης σωματικής ικανότητας και του τύπου ικανότητας με τον οποίο κάποιος ολοκλήρωσε τη θητεία του, είναι περιττή και παράνομη.

3. Συγκεκριμένα, σκοπό του πιστοποιητικού στρατολογικής κατάστασης τύπου Α΄ αποτελεί η πιστοποίηση του ότι κάποιος εκπλήρωσε τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις ή ότι απαλλάχθηκε νόμιμα από αυτές. Η αναγραφή, επομένως, στο πιστοποιητικό οποιουδήποτε άλλου δεδομένου και, ιδιαίτερα, η αναγραφή προσωπικών στοιχείων που έχουν σχέση ή υποδηλώνουν την ψυχική και σωματική κατάσταση της υγείας προσώπου μετά την ολοκλήρωση της στρατιωτικής του θητείας, αντίκειται στις διατάξεις του νόμου 2472/1997.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Το πιστοποιητικό στρατολογικής κατάστασης τύπου Α' πρέπει να αναγράφει αποκλειστικά και μόνο τα παρακάτω δεδομένα:

1) ότι κάποιος εκπλήρωσε τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις, και

2) σε περίπτωση απαλλαγής, ότι απαλλάχθηκε νόμιμα από αυτές, χωρίς να αναγράφεται και ο συγκεκριμένος λόγος απαλλαγής.

3.12 Άρση απορρήτου των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών και άρση ενημέρωσης υποκειμένου (Α.Π. 1697/15.12.2000)

Κοινοποίηση:

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε τακτική συνεδρίαση την 11.12.2000, ώρα 11:00 στο κατάστημα της Ομήρου 8, 6ος όροφος, αποτελούμενη από τους κ.κ. Κ. Δαφέρμο Πρόεδρο, Ε. Κιουντούζη, Ν. Αλιβιζάτο, Α. Παπαχρίστου και Β. Παπαπετρόπουλο μέλη, και λόγω κωλύματος του Ν. Λύτρα από τον κ. Μαυριά αναπληρωματικό μέλος, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται κατωτέρω. Επίσης παρέστησαν η κ. Ε. Μήτρου ως αναπληρωματικό μέλος, μετά από πρόσκληση του προέδρου, ο οποίος έχει αναθέσει σε αυτήν ειδικά καθήκοντα. και η κ. Ε. Τσιγγάνου Γραμματέας.

Σχετικά με το πρώτο θέμα της συνεδρίασης για τη νομιμότητα της άρσης του απορρήτου στα προσωπικά στοιχεία συνδρομητών εταιρειών άσκησης τηλεπικοινωνιακών δραστηριοτήτων καθώς και φορέων παροχής υπηρεσιών διαδικτύου.

Έλαβε υπόψη τις διατάξεις:

α. του Συντάγματος και ειδικότερα του άρθρου 19.

β. του Ν. 2472/97 και ειδικότερα του άρθρου 11.

γ. του Ν. 2225/94 και ειδικότερα των άρθρων 3 και 4.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Τον τελευταίο καιρό τόσο οι εταιρείες κινητής τηλεφωνίας όσο και εταιρείες παροχής υπηρεσιών διαδικτύου, στις περιπτώσεις που υπάρχει άρση του απορρήτου κατόπιν εισαγγελικής ή δικαστικής παραγγελίας στα πλαίσια προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης, υποβάλλουν το ερώτημα αν πρέπει να διαβιβάσουν στοιχεία συνδρομητών τους στις διωκτικές ή δικαστικές αρχές και αν υφίσταται η υποχρέωση ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 11 του Ν.2472/97.

Από τις διατάξεις του άρθρου 19 του Συντάγματος σε συνδυασμό με εκείνες των άρθρων 3 και 4 του Ν.2225/94 που εκδόθηκε μετά από τη συνταγματική αυτή επιταγή, συνάγεται ότι μόνα αρμόδια όργανα για την άρση του απορρήτου των τηλεπικοινωνιακών συνδιαλέξεων, και κατ' αναλογία της επικοινωνίας με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, είναι το Δικαστικό Συμβούλιο ή ο Εισαγγελέας (σε περίπτωση κατεπείγοντος) και μόνο για την διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων ρητά κατονομαζόμενων από το νόμο ή για λόγους εθνικής ασφάλειας. Δεν τίθεται επομένως ζήτημα εφαρμογής του άρθρου 11 του Ν. 2472/97, διότι ο σκοπός αυτός, δηλαδή η συλλογή των αποδεικτικών στοιχείων θα καθίστατο ανέφικτος σε περίπτωση ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων, εφόσον αυτό θα γνώριζε την παρακολούθησή του. Άλλωστε εάν απαιτείτο άδεια της Αρχής για άρση της υποχρέωσης ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων, αυτή θα μπορούσε να δοθεί μόνο μετά από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας, δηλαδή της τηλεφωνικής εταιρείας ή κατ' αναλογία της εταιρείας παροχής υπηρεσιών διαδικτύου, ο οποίος ούτε γνωρίζει, ούτε και πρέπει να γνωρίζει την ανακριτική διαδικασία, αλλά ούτε και ενδιαφέρεται κατά κανόνα για την υποβολή της σχετικής αίτησης για παροχή άδειας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Σε περιπτώσεις άρσης του απορρήτου των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, υπηρεσιών διαδικτύου ή άλλου τρόπου επικοινωνίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας περιορίζεται στο να διαπιστώνει ότι η άρση ζητείται νομίμως και δεν πρέπει να ενημερώνει το υποκείμενο ούτε να ζητεί άδεια της Αρχής.

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * TELEX 223211 YPET GR * FAX 52 21 004
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: http: www.et.gr
e-mail: webmaster @ et.gr

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
Σολωμού 51

Πληροφορίες δημοσιευμάτων Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	**5225 761 - 5230 841**
Πληροφορίες δημοσιευμάτων λοιπών Φ.Ε.Κ.	**5225 713 - 5249 547**
Πώληση Φ.Ε.Κ.	**5239 762**
Φωτοαντίγραφα παλαιών Φ.Ε.Κ.	**5248 141**
Βιβλιοθήκη παλαιών Φ.Ε.Κ.	**5248 188**
Οδηγίες για δημοσιεύματα Α.Ε. - Ε.Π.Ε.	**5248 785**
Εγγραφή Συνδρομητών Φ.Ε.Κ. και αποστολή Φ.Ε.Κ.	**5248 320**

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ
ΠΩΛΗΣΗΣ Φ.Ε.Κ.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ - Βασ. Όλγας 227 - Τ.Κ. 54100	**(031) 423 956**
ΠΕΙΡΑΙΑΣ - Γούναρη και Εθν. Αντίστασης Τ.Κ. 185 31	**4135 228**
ΠΑΤΡΑ - Κορίνθου 327 - Τ.Κ. 262 23	**(061) 638 109 -110**
ΙΩΑΝΝΙΝΑ - Διοικητήριο Τ.Κ. 450 44	**(0651) 87215**
ΚΟΜΟΤΗΝΗ - Δημοκρατίας 1 Τ.Κ. 691 00	**(0531) 22 858**
ΛΑΡΙΣΑ - Διοικητήριο Τ.Κ. 411 10	**(041) 597449**
ΚΕΡΚΥΡΑ - Σαμαρά 13 Τ.Κ. 491 00	**(0661) 89 127 / 89 120**
ΗΡΑΚΛΕΙΟ - Πλ. Ελευθερίας 1, Τ.Κ. 711 10	**(081) 396 223**
ΛΕΣΒΟΣ - Πλ. Κωνσταντινουπόλεως Τ.Κ. 811 00 Μυτιλήνη	**(0251) 46 888 / 47 533**

ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ ΦΥΛΛΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Σε έντυπη μορφή

- Για τα ΦΕΚ από 1 μέχρι 24 σελίδες 300 δρχ. (0,88 euro)
- Για τα ΦΕΚ από 24 σελίδες και πάνω η τιμή πώλησης κάθε φύλλου (8σέλιδου ή μέρους αυτού) προσαυξάνεται κατά 100 δρχ. ανά 8σέλιδο ή μέρος αυτού.

Σε μορφή CD:

Τεύχος	**ΔΡΧ.**	**EURO**
Α΄	60.000	176,08
Β΄	70.000	205,43
Δ΄	50.000	146,74
Α.Ε. - Ε.Π.Ε. (μηνιαίο)	20.000	58,69
Α΄, Β΄, Δ΄ (τριμηνιαίο)	30.000	88,04

Η τιμή των CDs παρελθόντων ετών προσαυξάνεται κατά 2.000 δρχ. (5,87 euro) ανά έτος παλαιότητας.
Η τιμή διάθεσης φωτοαντιγράφων ΦΕΚ 50 δρχ. (0,15 euro) ανά σελίδα

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ Φ.Ε.Κ.

	Σε έντυπη μορφή				Από το Internet			
Τεύχος	Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531		Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512		Κ.Α.Ε. Προϋπολογισμού 2531		Κ.Α.Ε. εσόδου υπέρ ΤΑΠΕΤ 3512	
	δρχ.	euro	δρχ.	euro	δρχ.	euro	δρχ.	euro
Α΄ (Νόμοι, Π.Δ., Συμβάσεις κ.τ.λ.)	70.000	205,43	3.500	10,27	60.000	176,08	3.000	8,80
Β΄ (Υπουργικές αποφάσεις κ.τ.λ.)	100.000	293,47	5.000	14,67	70.000	205,43	3.500	10,27
Γ΄ (Διορισμοί, απολύσεις κ.λπ. Δημ. Υπαλλήλων)	20.000	58,69	1.000	2,93	ΔΩΡΕΑΝ		-	-
Δ΄ (Απαλλοτριώσεις, πολεοδομία κ.τ.λ.)	100.000	293,47	5.000	14,67	50.000	146,74	2.500	7,34
Αναπτυξιακών Πράξεων (Τ.Α.Π.Σ.)	50.000	146,74	2.500	7,34	30.000	88,04	1.500	4,40
Ν.Π.Δ.Δ. (Διορισμοί κ.λπ. προσωπικού Ν.Π.Δ.Δ.)	20.000	58,69	1.000	2,93	ΔΩΡΕΑΝ		-	-
Παράρτημα (Προκηρύξεις θέσεων ΔΕΠ κ.τ.λ.)	10.000	29,35	500	1,47	ΔΩΡΕΑΝ		-	-
Δελτίο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (Δ.Ε.Β.Ι.)	20.000	58,69	1.000	2,93	10.000	29,35	500	1,47
Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου (Α.Ε.Δ.)	ΔΩΡΕΑΝ		-	-	ΔΩΡΕΑΝ		-	-
Προκηρύξεων Α.Σ.Ε.Π.	30.000	88,04	1.500	4,40	10.000	29,35	500	1,47
Ανωνύμων Εταιρειών & Ε.Π.Ε.	700.000	2.054,29	35.000	102,71	200.000	586,94	10.000	29,35
Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων (Δ.Δ.Σ.)	70.000	205,43	3.500	10,27	30.000	88,04	1.500	4,40

Το κόστος για την ηλεκτρονική μορφή πρόσβασης σε προηγούμενα έτη προσαυξάνεται κατά 2.000 δρχ. (5,87 euro) ανά έτος παλαιότητας.

* Οι συνδρομές του εσωτερικού προπληρώνονται στις ΔΟΥ που δίνουν αποδεικτικό είσπραξης (διπλότυπο) το οποίο με τη φροντίδα του ενδιαφερομένου πρέπει να στέλνεται στην Υπηρεσία του Εθνικού Τυπογραφείου.
* Η πληρωμή του υπέρ ΤΑΠΕΤ ποσοστού που αντιστοιχεί σε συνδρομές, εισπράττεται και από τις ΔΟΥ.
* Οι συνδρομητές του εξωτερικού έχουν τη δυνατότητα λήψης των δημοσιευμάτων μέσω internet, με την καταβολή των αντίστοιχων ποσών συνδρομής και ΤΑΠΕΤ.
* Οι Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, οι Δήμοι, οι Κοινότητες ως και οι επιχειρήσεις αυτών πληρώνουν το μισό χρηματικό ποσό της συνδρομής και ολόκληρο το ποσό υπέρ του ΤΑΠΕΤ.
* Η συνδρομή ισχύει για ένα χρόνο, που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31η Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Δεν εγγράφονται συνδρομητές για μικρότερο χρονικό διάστημα.
* Η εγγραφή ή ανανέωση της συνδρομής πραγματοποιείται το αργότερο μέχρι τον Μάρτιο κάθε έτους.
* Αντίγραφα διπλοτύπων, ταχυδρομικές επιταγές και χρηματικά γράμματια δεν γίνονται δεκτά.

Οι υπηρεσίες εξυπηρέτησης των πολιτών λειτουργούν καθημερινά από 08.00΄ έως 13.00΄

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ